

Översiktsplan Ulricehamn 2040

GRANSKNINGSUTLÅTANDE

2021-12-01
Dnr 2017/647

ULRICEHAMNS
KOMMUN

Innehåll

1	Inledning	4
1.1	Bakgrund	4
1.2	Granskningsprocessen.....	4
1.3	Hantering av yttranden	5
2	Inkomna yttranden.....	5
2.1	Statliga myndigheter och regioner	5
2.2	Allmänheten	14
2.3	Företag, organisationer och föreningar	85
2.4	Grannkommuner	92
2.5	Kommunal förvaltning i Ulricehamns kommun.....	94
2.6	Övriga synpunkter	94

1 Inledning

1.1 Bakgrund

Miljö och samhällsbyggnad i Ulricehamns kommun har fått i uppdrag av kommunfullmäktige att ta fram en ny kommunövergripande översiktsplan. En översiktsplan tas fram enligt 3 kap. plan- och bygglagen (SFS 2010:900) (PBL). Enligt denna lag ska kommunen samråda ett första planförslag med Länsstyrelsen, regionen och de kommuner som berörs. Kommunen ska också ge kommunens medlemmar, andra myndigheter, sammanslutningar och enskilda i övrigt som har ett väsentligt intresse av förslaget tillfälle att delta i samrådet. Samråd av Ulricehamns nya översiktsplan, Ulricehamn 2040, genomfördes mellan 9 mars och 20 april 2020. De yttranden som lämnades in under samrådet har sammanställts och bemötts i en så kallad samrådsredogörelse.

Efter samrådet reviderades planen och ett nytt förslag presenterades i en granskning. Granskning av översiktsplaner görs enligt 3 kap. PBL. Granskningen av Ulricehamn 2040 genomfördes mellan 8 mars och 16 maj 2021. Under granskningen samråder kommunen återigen översiktsplanen med Länsstyrelsen, regionen och de kommuner som berörs. Precis som i samrådet gavs kommunens medlemmar, andra myndigheter, sammanslutningar och enskilda i övrigt som har ett väsentligt intresse av förslaget tillfälle att delta och tycka till. Läs mer om hur granskningen gick till under i avsnitt 1.2 *Granskningsprocessen*.

Översiktsplanearbetet drivs och projektleds av planenheten på sektor miljö och samhällsbyggnad. Den viktigaste delen av projektorganisationen är en politisk referensgrupp bestående av kommunstyrelsens presidium, en representant och en ersättare från varje parti i kommunfullmäktige samt ordförande och vice ordförande i Miljö- och byggnämnden. Denna grupp lämnar politiska viljeriktningar för att säkerställa en politiskt förankrad produkt, stödjer uppdraget under processen samt följer och värderar löpande uppdragets utveckling.

Översiktsplanen är helt digital. Detta innebär att den inte finns att skriva ut i pappersformat och att hela planen hanteras i en interaktiv karta i en digital plattform.

1.2 Granskningsprocessen

8 mars – 16 maj 2021 var förslaget till ny översiktsplan ute på granskning. Under granskningen fick allmänheten, Länsstyrelsen, grannkommuner med flera läsa och tycka till om förslaget. Totalt lämnades 500 synpunkter fördelade enligt nedan:

Statliga myndigheter och regioner	4
Allmänheten	484
Företag, organisationer och föreningar	6
Grannkommuner	5
Kommunal förvaltning i Ulricehamns kommun	1

Synpunkterna kunde lämnas in direkt i den digitala plattformen samt via e-post och brev.

Under granskningstiden genomfördes tre digitala livemöten. Att mötena hölls digitalt och inte fysiskt beror på restriktioner och säkerhetsåtgärder kopplade till coronapandemin. Mötena var uppdelade i två segment. Först presenterades huvuddragen i granskningsförslaget och frågor kunde ställas till tjänstemän via en chattfunktion. Frågorna besvarades under mötet i den mån som hanns med. Alla frågor som ställdes via chattfunktionen sammanställdes och besvarades i text efter mötet och gjordes tillgängliga på

kommunens hemsida. Under det andra segmentet fanns det möjlighet att ställa frågor till och diskutera översiktsplanen tillsammans med representanter i den politiska referensgruppen.

1.3 Hantering av yttranden

De synpunkter som kommit in bemöts i detta granskningsutlåtande. Det framgår om, och i så fall hur, planen justeras eller ändras utifrån synpunkterna. I de fall där ett yttrande inte innebär att ändringar görs strävar kommunen efter att i detta granskningsutlåtande förklara varför denna bedömning gjorts.

I de fall där Länsstyrelsen inte godtar översiktsplanen utifrån granskningsversionen framgår detta även i översiktsplanen. Detta hittas under rubriken *Granskningsyttrande Länsstyrelsen* i textrutan för varje klickbart objekt i översiktsplanens kartor.

I vissa fall har yttrandena redigerats för att förtydliga eller justera stavning och grammatik. I de fall yttranden innehåller namn på privatpersoner, fastigheter eller adresser har dessa tagits bort. Alla yttranden är också anonyma i granskningsutlåtandet. Om du är intresserad av att se hur ett yttrande såg ut när det kom in kan detta begäras ut av kommunens kansli.

2 Inkomna yttranden

2.1 Statliga myndigheter och regioner

2.1.1 Länsstyrelsen

På grund av yttrandets längd har det av redaktionella skäl behövts kortas ner i granskningsutlåtandet. De delar som utgör synpunkter på översiktsplanen samt mark- och vattenanvändning redogörs för nedan.

Samlad bedömning

I och med att detta planförslag antas kommer dagens översiktsplan i fyra delar att vara samlad i en plan. För såväl aktualitet som överskådlighet bedömer Länsstyrelsen att det är mycket bra att en sådan total översyn genomförs nu. Översiktsplanen kommer att utgöra ett bra underlag för kommunens framtida ställningstaganden i markanvändningsfrågor, när den läses med Länsstyrelsens invändningar och andra synpunkter som redovisas i detta yttrande.

Det återstår för kommunen att utforma ett sätt att redovisa Länsstyrelsens synpunkter i sak för varje klickbart område i markanvändningskartan, då granskningsversionens hänvisning till samrådsredogörelsen inte kan återanvändas. Här bör användarvänligheten sättas främst.

- Länsstyrelsen bedömer att berörda riksintressen inte helt tillgodoses.
- Länsstyrelsen bedömer att det som föreslås kan medverka till att MKN enligt 5 kap. MB följs.
- Länsstyrelsen bedömer att den landsbygdsutveckling i strandnära läge som föreslås i översiktsplanen är lämplig.
- Länsstyrelsen bedömer att frågor som berör mark- och vattenområden och som angår angränsande kommuner samordnas på ett lämpligt sätt.
- Länsstyrelsen bedömer inte att planen kommer att medföra sådan negativ påverkan avseende människors hälsa och säkerhet eller risken för olyckor, översvämning eller erosion att det i ett senare planeringsskede ska ge Länsstyrelsen anledning att ingripa

enligt 11 kap. PBL. Detta förutsätter dock att kommunen följer de rekommendationer som översiktsplanen lyfter fram, samt att Länsstyrelsens synpunkter inför och vid genomförande beaktas.

- Länsstyrelsen bedömer att vissa områden inom strandskydd, som inte är LIS-utpekade, är olämpliga för exploatering.

Kommentar: *Noteras. Delar av det som framkommer ovan hanteras mer i detalj i andra delar av yttrandet.*

Länsstyrelsens synpunkter gällande ingripandegrunder enligt 11 kap. 10 § PBL

Riksintressen

Totalförsvaret (3 kap. 9 § MB)

Länsstyrelsen bedömer att förslaget tillgodoser riksintresse för totalförsvaret. Försvarsmakten har meddelat Länsstyrelsen att man inte lämnar något skriftligt yttrande.

Kommentar: *Noteras.*

Naturvård (3 kap. 6 § MB)

Brunnsnäs (NRO 4160)

Länsstyrelsen bedömer att förslaget fullt utbyggt kommer att medföra påtaglig skada på riksintresset. Se områdesbeskrivning för motiv.

Kommentar: *Noteras. Det synpunkten avser hanteras i en annan del av yttrandet. Se rubriken "Områdessynpunkter" nedan.*

Avgränsning av tätort

Det finns för riksintresset väsentliga naturområden inom de områden som kommunen pekar ut som tätort. Där en antagen detaljplan finns är frågan om riksintresse vanligen avgjord. Där detaljplan inte finns får avgörandet om vilken exploatering som är möjlig göras när detaljplan väl tas fram. Länsstyrelsen har inte granskat förslaget med avseende på påverkan på riksintresse inom tätortsområden, såsom de är redovisade med brun färg i karta. Se även nedan under rubrik Redovisning av tätort.

Kommentar: *Noteras. Det som synpunkten avser hanteras i en annan del av yttrandet. Se rubriken "Redovisning av tätort" nedan.*

Friluftsliv (3 kap. 6 § MB)

Brunnsnäs (FO 46)

Länsstyrelsen bedömer att förslaget fullt utbyggt kommer att medföra påtaglig skada på riksintresset. Se områdesbeskrivning för motiv.

Kommentar: *Noteras. Det som framkommer ovan hanteras i en annan del av yttrandet. Se rubriken "Områdessynpunkter" nedan.*

Kulturmiljövård (3 kap. 6 § MB)

Länsstyrelsen bedömer att förslaget tillgodoser riksintresse för kulturmiljövården. För centralorten Ulricehamn behöver undersökningar av lokala värden och kumulativa effekter inom riksintresseområdet undersökas i den enskilda detaljplanen, eller hellre föregås av en fördjupad översiktsplan eller ett planprogram.

Kommentar: *Noteras.*

Kommunikationer (3 kap. 8 § MB)

Länsstyrelsen bedömer att förslaget tillgodoser riksintresse för kommunikationer.

Kommentar: *Noteras.*

Riksintresse Natura 2000 (4 kap. 8 § MB)

Länsstyrelsen bedömer att förslaget tillgodoser riksintresset. Där en antagen detaljplan finns är frågan om riksintresse vanligen avgjord. Där detaljplan inte finns får avgörandet om vilken exploatering som är möjlig göras när detaljplan väl tas fram. Länsstyrelsen har inte granskat förslaget med avseende på påverkan på riksintresse inom tätortsområden, redovisade med brun färg i karta. Se även nedan under rubrik Redovisning av tätort.

Kommentar: *Noteras. Det finns i dagsläget inget vedertaget sätt att avgränsa tätorter. Kommunen har valt att etablera ett eget tätortsbegrepp i översiktsplanen. I kartan visualiseras tätorterna genom att SCB:s tätortsytor har slagits samman med planlagda ytor och de ytor för sammanhållen bebyggelse som ligger i direkt anslutning till de planlagda ytorna. Den nya yta som då uppstår får utgöra en yta för tätort.*

Utöver effektiv markanvändning föreslår inte kommunen större förändringar i markanvändningen inom "befintlig tätort". Sådana förändringar redovisas för sig i planförslaget.

Miljö kvalitetsnormer

Länsstyrelsen bedömer att det som föreslås medverkar till att MKN enligt 5 kap. MB kan följas, under förutsättning att vissa justeringar görs gällande felaktig redovisning och att kommunen i det enskilda fallet kan visa att MKN vatten kan hållas enligt nedan.

Kommentar: *Noteras.*

Korrekt status kan hämtas ur VISS (Vatteninformationssystem Sverige). Uppgifterna för Åsunden anges felaktigt till god status, men ska vara måttlig ekologisk/ej god kemisk status. Inför antagande behöver samtliga vattenförekomster kontrolleras och rättas vid behov.

Kommentar: *Planen justeras genom att Åsundens ekologiska status ändras till "måttlig". Kommunen avser att inför antagande se över samtliga vattenförekomsternas ekologiska status så att de överensstämmer med den status som redovisas i VISS.*

Redovisningen når inte den detaljeringsgrad som krävs för att Länsstyrelsen i ÖP helt ska kunna avgöra om förslaget är lämpligt. Därför återstår ett visst utredningsarbete inför ny bebyggelse för att slutgiltigt bevaka att lokaliseringen inte leder till en försämrad status.

Kommentar: *Noteras. Kommunen avser att i detaljplan säkerställa att en lokalisering inte leder till försämrad ekologisk status.*

Landsbygdsutveckling i strandnära lägen (LIS)

Länsstyrelsen bedömer att den landsbygdsutveckling i strandnära läge som föreslås i översiktsplanen är förenlig med miljöbalken.

Områdena Brunnsnäs och Skottek-Granhagen, som vid samrådet var utpekade som LIS-områden, är inte längre det. Delar av de föreslagna exploateringsområdena berörs dock fortsatt av strandskydd. Se under områdessynpunkter nedan, för Länsstyrelsens bedömning av utredningsläget.

Kommentar: *Noteras.*

Mellankommunala frågor

Länsstyrelsen bedömer att den i planen föreslagna mark- och vattenanvändning som berör andra kommuner samordnas på lämpligt sätt.

Kommentar: *Noteras.*

Hälsa och säkerhet eller risken för olyckor, översvämning eller erosion

Länsstyrelsen bedömer att planen inte kommer att medföra några sådana problem avseende människors hälsa och säkerhet eller risken för olyckor, översvämning eller erosion, att det i ett senare planeringsskede ska ge Länsstyrelsen anledning att ingripa enligt 11 kap. PBL, under förutsättning att kommunen beaktar följande inför genomförande av planen:

Farligt gods

Länsstyrelsen bedömer att de föreslagna förändringarna kan genomföras med hänsyn till transporter av farligt gods. För de fall där avståndet är mindre än 150 meter till led för farligt gods behöver dock en mer detaljerad riskbedömning göras i samband med detaljplanen. Det betyder att en översiktlig värdering av de lokala förhållandena räcker inledningsvis, för att med denna som grund avgöra om en fördjupad analys är nödvändig.

Kommentar: *Noteras.*

Förorenad mark

Redovisningen av potentiellt förorenade områden har tillkommit i granskningshandlingen och pekar på behovet av att särskilt uppmärksamma tre områden inför detaljplan och bygglov:

- Fotåsen/Brunn
- Bergsåter etapp 2
- Skattegården Nolhagen

Kommentar: *Planen kompletteras med ett förtydligande i de områden som innehåller förorenad mark om att detta ska hanteras i samband med detaljplan.*

Översvämning och skyfall

Planen har utvecklats sedan samrådet och är delvis tillräcklig som underlag för fortsatt planering och genomförande. Höga flöden i vattendrag, höga nivåer i sjöar och lokala skyfall bör planeringstekniskt hållas isär, även om de kan sammanfalla – detta framgår inte tydligt i planen. Vid all ny bebyggelse behöver dessa frågor därför utredas med en högre detaljeringsgrad än i ÖP.

Kommentar: *Planen kompletteras med ett förtydligande så att den planeringstekniska skillnaden mellan höga flöden i vattendrag, höga nivåer i sjöar och lokala skyfall, tydligt framgår.*

Risken för skador på den byggda miljön

Det ska sedan år 2018 framgå av översiktsplanen hur stora riskerna för översvämning, ras, skred och erosion är idag, vilka värden som är hotade och hur riskerna ska minskas. Som stöd för denna riskbedömning har Länsstyrelsen tagit fram publikationen Riskanalyser i ÖP. Kommunen bör i sitt löpande översiktsplanearbete inarbeta sin analys och låta den ligga till grund för beslut om markanvändning.

Kommentar: *Noteras.*

Områdessynpunkter

Brunnsnäs med anslutande ej detaljplanelagt område i norr

Skada på riksintresse för naturvård och friluftsliv kommer sannolikt att uppstå vid en exploatering, inklusive den del av tätorten Ulricehamn som är belägen söder om Brunnsbäcken. I området återfinns bland annat en större sammanhängande betesmark, flertalet särskilt skyddsvärda träd samt alléer. Herrgårdsmiljön har en hög koncentration av värden för friluftslivet, manifesterade av riksintressena. Översiktsplanen saknar en tillräckligt djupgående inventering av värdena med åtföljande analys av exploaterings konsekvenser. En samlad bedömning där även jordbruksmark, strandskydd och kommunens egna identifierade gröna samband beaktas, stärker bilden av att en exploatering med omkring 500 föreslagna bostäder inte är möjlig utan påtaglig skada, med hänsyn till de motstående intressen som finns i området.

Kommentar: *Noteras. Kommunen är medveten om Länsstyrelsens synpunkter på förslaget i översiktsplanen. Eftersom kunskapen om områdets värden är begränsad avser kommunen att i ett planprogram fördjupa kunskaperna om området och att i detta klargöra hur exploatering i området kan göras med hänsyn till riksintresset för friluftsliv och riksintresset för naturvård.*

I översiktsplanen föreslås ett nytt friluftsområde strax söder om Brunnsnäsområdet som avser att tillgängliggöra området och öka värdena för det rörliga friluftslivet.

Skottek-Granhagen

En exploatering för bostäder kan komma att skada riksintressena för naturvård och friluftsliv. Någon naturvärdesinventering ligger inte till grund för förslaget, men det står klart att området utgörs av lövrik skogsmark som i riktning mot stranden gränsar till ett jordbrukslandskap rikt på naturvårdsintressanta företeelser såsom skyddsvärda träd, betesmarker och kantzoner. De är alla exempel som kan inordnas under begreppet riksvärden. Området är även utifrån sin närhet till cykelvägar och turistanläggningar i Åsundens närhet viktigt för friluftslivet.

Kommentar: *Planen kompletteras dels med tydligare ställningstaganden om hur hänsyn ska tas till skyddsvärda träd, betesmarker och kantzoner i samband med exploatering i det föreslagna området, dels med en tydligare motivering varför området har små upplevelsevärden för det rörliga friluftslivet och har begränsad potential för utvecklingen av dessa.*

Merparten av Skottek-Granhagen omfattas av strandskydd, ett förhållande som ovanstående förutsättningar ska ses emot. Bebyggelsen i väster är gles och Länsstyrelsen bedömer att den inte utgör en sådan avskiljande exploatering som kan vara ett stöd för upphävande av strandskyddet. Översiktsplanen visar inte heller att området är så avgörande för kommunens bostadsförsörjning att det därför föreligger särskilda skäl för att upphäva strandskyddet.

Kommentar: *Planen kompletteras med ett resonemang i vägledningen för Skottek-Granhagen om vilket skäl som kommunen avser att åberopa för upphävande av strandskydd i samband med detaljplan.*

Sjögunnarsbo

Området består av två delar med samma ortsnamn, Nya bostäder S, respektive Utredningsområde S.

Nya bostäder Sjögunnarsbo

Området kan exploateras för bostäder under förutsättning att planens rekommendationer om utredning och hänsyn följs, samt att lövskogs- och hagmarksmiljöerna bevaras. Området

omfattas i sin helhet av riksintresse för naturvård och är omkring 8 hektar stort. Med den anpassning till motstående intressen som behövs, är det troligt att det finns plats för färre än de omkring 100 bostäder, som sägs i planen.

Kommentar: *Planen ändras inte i detta avseende. Kommunen bedömer att det finns möjlighet för upp till 100 bostäder beroende på hur området kan exploateras och vilken typ av bostäder som byggs. Det framgår av planen att riksintressen ska prioriteras vid eventuella konflikter och att disponering av området ska ske på ett sätt som minimerar negativ påverkan på värdestrakten för skyddsvärda träd.*

Utredningsområde Sjögunnarsbo

Kommunen pekar ut området som ett framtida utredningsområde och någon ändrad markanvändning är inte föreslagen. Utpekandet saknar därför en konsekvensbeskrivning och utpekandet i ÖP kan inte ses som ett av stegen i en process där en prövning sker om området är lämpligt för någon form av exploatering. Registrerade värden och de formella skydd som området berörs av indikerar att en utredning i nästa översiktsplan är nödvändig. Detta för att avgöra om en exploatering alls är lämplig och för att göra en eventuell detaljplaneprocess effektiv och rimligt förutsägbar.

Ur ett demokratiskt perspektiv kan det fylla en viss funktion att kommunen som ett undantag redovisar sin framtida politiska vision i planen utan någon utredning, men alltså inte utifrån motstående allmänna intressen.

Kommentar: *Noteras.*

Länsstyrelsens rådgivande synpunkter - övriga allmänna intressen

Strandskyddade områden

För att kunna utnyttja strandskyddade områden för exploateringar krävs att det finns särskilda skäl enligt 7 kap. 18 c §§ MB. Det ställs stora krav på utredning av alternativa lägen, om tätortsutveckling ska komma ifråga som särskilt skäl inom strandskydd. Mark- och miljööverdomstolen (MÖD) har de senaste åren meddelat flera vägledande domar gällande upphävande av strandskydd kopplat till särskilt skäl, punkt 5, angeläget allmänt intresse, och antagande av nya detaljplaner.

MÖD har genom dessa domslut förtydligat praxis, där avgörandena pekar på att det krävs ytterligare utredningar, även där angelägna allmänna intressen finns. Av domarna framgår att kommunen redan i översiktsplanen behöver utreda alternativa lokaliseringar, i första hand utanför och i andra hand inom strandskyddat område. För att bekräfta att översiktsplanens lokaliseringsförslag är lämpligt kan en placeringsutredning och möjligheter till alternativa utformningar inom området behöva hanteras i kommande detaljplanearbete.

Kommentar: *Noteras.*

I förslaget till ny översiktsplan föreslår kommunen exploatering inom strandskyddat område i Brunnsnäs och Skottek-Granhagen, samt för verksamhetsområdet Ubbarp. Länsstyrelsen bedömer att:

- Det utifrån nu kända förutsättningar inte finns särskilda skäl för upphävande inom dessa områden.
- Att översiktsplanen inte innehåller en sådan redovisning av alternativa lokaliseringar utom eller inom strandskydd som krävs för ett stöd för exploateringen i ÖP.

Kommentar: *Planen kompletteras med ett förtydligande i vägledningen för Skottek-Granhagen om vilket skäl som kommunen avser att åberopa för upphävande av strandskydd i samband med detaljplan. Befintligt verksamhetsområde Ubbarp samt nya föreslagna verksamhetsområden vid Ubbarp justeras så att de inte omfattar strandskyddat område.*

Frågan om upphävande av strandskydd inom Brunnsnäsområdet hanteras i samband med planprogrammet för området.

Vid Ubbarp berörs de västra delarna av förslaget av strandskydd. Länsstyrelsen bedömer inte att det specifika ytbehovet är utrett eller att den jämförelse med Hössnamotet som kommunen gör är tillräcklig för att visa att behov finns och att alternativ saknas. Utredningsnivån är inte tillräcklig för att lokaliseringsfrågan ska kunna anses utredd i översiktsplanen.

Kommentar: *Planen justeras så att befintligt verksamhetsområde Ubbarp och nya föreslagna verksamhetsområden Ubbarp inte omfattar strandskyddat område.*

Länsstyrelsen bedömer att kommunen kan gå vidare med en utredning för att besvara frågan om det föreligger särskilda skäl för att upphäva strandskyddet eller ge dispens från detsamma i Nya bostäder Lilla Skottek etapp 2.

Kommentar: *Planen kompletteras med ett förtydligande i vägledningen för Lilla Skottek etapp 2 om vilket skäl som kommunen avser att åberopa för upphävande av strandskydd i samband med detaljplan.*

Jordbruksmark

Kommunen har sedan samrådet år 2020 utvecklat sin generella beskrivning av hur jordbruksmark kan användas för bebyggelse och solcellsanläggningar. Länsstyrelsen bedömer dock, mot bakgrund av rättsläget, att en lokaliseringsutredning där huvudalternativen motiveras genom en jämförelse med andra, geografiskt preciserade lokaliseringar inte är genomförd.

Det utredningsstöd som krävs enligt MB 3 kap. 4 § för att ta brukningsvärd jordbruksmark i anspråk för annan användning saknas därför i översiktsplanen. Utredningsbehovet omfattar både jordbruksmarkens förutsättningar för avkastning i form av råvaror och dess funktion för kulturella ekosystemtjänster, såsom rekreativt värde i kulturlandskapet för exempelvis friluftslivet.

Kommentar: *Planen och den strategiska miljöbedömningen kompletteras med resonemang om alternativa lokaliseringar och motiveringar för ianspråktagande av jordbruksmark. I planen finns inför antagande lokaliseringsutredning för de tätorter vars markanvändning fördjupas i översiktsplanen, det vill säga Ulricehamn, Marbäck, Hökerum, Gällstad, Timmele och Blidsberg. Dessa finns i texterna för brukningsvärd jordbruksmark. För de områden som innefattar jordbruksmark och som inte ligger inom någon av tätorterna redovisas utredningen i texterna för dessa områden. Det gäller LIS bostäder- Rånnaväg 12:1 mfl, LIS verksamheter- Yttre Åsunden Sjörröd och LIS bostäder- Vings Sjögården.*

Vid anläggning av solceller på jordbruksmark ska ett samråd ske med Länsstyrelsen enligt 12 kap. 6 § miljöbalken.

Kommentar: *Planen kompletteras med ett förtydligande att vid anläggning av solceller på jordbruksmark ska ett samråd ske med Länsstyrelsen enligt 12 kap. 6 § MB.*

Vindbruk

Efter samrådet har planen omarbetats, med flera nya områden utpekade för vindkraft. Länsstyrelsen ser positivt på kommunens ambition att finna platser som är möjliga för vindkraft i översiktsplanen. Länsstyrelsen bedömer att de föreslagna områdena är lämpliga för vindkraft och att det inom den fortsatta utredning som föregår uppförande av nya verk finns utrymme att hantera de återstående och mer detaljerade frågor, som beskrivs redan här i planförslaget.

Kommentar: *Noteras.*

Redovisning av tätort

Nya bostäder respektive verksamheter är redovisade med gul och blå färg i markanvändningskartan. Befintliga tätorter är redovisade med brun färg. Gränsdragningen för befintliga tätorter är gjord så att relativt stora områden som inte är bebyggda i tätorternas utkanter är redovisade med brun färg. Ett exempel på ett sådant område som vid en översiktlig kartanalys inte är bebyggt eller detaljplanerat är området runt doktorsvillan vid Ulricehamns tätort, ett annat är de norra delarna i Blidsberg.

Länsstyrelsen finner ingen uppgift om hur denna avgränsning är utförd eller någon princip för när ett område för ny bostadsbebyggelse bedöms ligga inom tätort (brun, exploatering vanligen kallad förtätning) eller är ett nytt område (gul). Länsstyrelsen har inte bedömt områden i tätorters periferilägen redovisade med brun färg som förslag till ny bebyggelse. Utredning av lämpligheten i att tätorter expanderar snarare än förtätas, exempelvis genom ianspråktagande av jordbruksmark i randzonen, är därför inte genomförd i denna översiktsplan, utan behöver avgöras i ett senare skede. Länsstyrelsen läser planförslaget på traditionellt sätt och bedömer utpekade förslag till ändrad markanvändning, såsom de redovisas med gul respektive blå färg i förslaget.

Kommentar: *Planen kompletteras med ett förtydligande om hur kommunen avgränsat tätorterna i översiktsplanen.*

Det finns inget vedertaget sätt att avgränsa tätorter. Kommunen har valt att etablera ett eget tätortsbegrepp i översiktsplanen. I kartan visualiseras det genom att kommunens tätorter slagits samman med planlagda ytor och de ytor för sammanhållen bebyggelse som ligger i direkt anslutning till de planlagda ytorna. Den nya ytan som då uppstår har fått utgöra en yta för tätort.

Utöver effektiv markanvändning föreslår inte kommunen större förändringar i markanvändningen inom "befintlig tätort". Sådan förändring redovisas för sig i planförslaget.

2.1.2 Statens geotekniska institut

Det inkomna yttrandet innefattar även sådant som inte utgör synpunkter på planförslaget, såsom information riktad till den egna organisationen. Av redaktionella skäl har yttrandet därför kortas ner i granskningsutlåtandet och enbart de delar som utgör synpunkter på översiktsplanen samt mark- och vattenanvändning redogörs för nedan.

SGI:s synpunkter

SGI har i samrådsskedet lämnat synpunkter på rubricerad översiktsplan.

Många av de synpunkter SGI hade i samrådsskedet har omhändertagits i planen. Vi vill dock trycka på att i detaljplaneskedet skall markens lämplighet, avseende bland annat, skred, ras och erosion alltid klarläggas för de förutsättningar planen medger. Översiktsplanen bör även vara vägledande för hur frågor om ras, skred och erosion ska hanteras vid bygglovgivning utanför detaljplanlagt område.

Kommentar: *Planen kompletteras genom ett förtydligande om att markens lämplighet avseende ras, skred och erosion alltid ska säkerställas i samband med detaljplanering.*

2.1.3 Trafikverket

Det inkomna yttrandet innefattar även sådant som inte utgör synpunkter på planförslaget, såsom information riktad till den egna organisationen. Av redaktionella skäl har yttrandet därför kortas ner i granskningsutlåtandet och enbart de delar som utgör synpunkter på översiktsplanen samt mark- och vattenanvändning redogörs för nedan.

Synpunkter och upplysningar

Trafikverket noterar att Ulricehamn har bemött synpunkterna från samrådsskedet. Trafikverket har inga ytterligare synpunkter.

För kännedom har Trafikverket påbörjat arbetet med en åtgärdsvalsstudie för väg 40 gällande trafiksäkerhet vid busshållplatser och korsningspunkter. I studien ingår inte att utreda en eventuell motorvägsutbyggnad.

När detaljplanering vid statlig infrastruktur blir aktuell uppmuntrar Trafikverket kommunen att ta kontakt med enheten Samhällsplanering i tidiga skeden, där detta bedöms nödvändigt.

Kommentar: *Noteras.*

2.1.4 Lantmäteriet

Det inkomna yttrandet innefattar även sådant som inte utgör synpunkter på planförslaget, såsom information riktad till den egna organisationen. Av redaktionella skäl har yttrandet därför kortas ner i granskningsutlåtandet och enbart de delar som utgör synpunkter på översiktsplanen samt mark- och vattenanvändning redogörs för nedan.

Lantmäteriets synpunkter

Ev. Strategi för områden med enskilt huvudmannaskap

En fråga som kan, men inte måste, belysas i en översiktsplan är om kommunen har någon uttalad strategi för inom vilka områden man avser tillämpa enskilt huvudmannaskap för allmänna platser i detaljplaner. Enskilt huvudmannaskap för allmänna platser kan enligt plan- och bygglagen tillämpas om särskilda skäl finns för detta. Om det är aktuellt att tillämpa enskilt huvudmannaskap i någon del av kommunen kan det vara ett bra stöd vid framtida planläggning att dessa områden och de särskilda skälen redovisas i översiktsplanen.

Kommentar: *Planen ändras inte i detta avseende. Frågan om enskilt huvudmannaskap hanteras i kommunens styrdokument "Riktlinjer för utbyggnad av allmän plats".*

Övriga synpunkter

I övrigt har Lantmäteriet inga synpunkter på planförslaget.

Kommentar: *Noteras.*

2.1.5 Södra Älvsborgs Räddningstjänstförbund

Ärendet

Räddningstjänsten svarade 2020-04-24 på samrådsremissen angående förslag till ny översiktsplan för Ulricehamns Kommun. I detta skede har räddningstjänsten endast granskat kommunens svar på räddningstjänstens yttrande som presenteras i samrådsredogörelsen (sid 35–37), samt översiktligt granskat synpunkter från Länsstyrelsen och Trafikverket.

Endast vissa urval har granskats i senaste versionen av översiktsplanen, då samrådsredogörelsen anses vara tillräckligt tydlig.

Bedömning

Räddningstjänsten anser att de svar som presenterats är tillfyllest, då det är förstaeligt att trafiksituationen behöver ta hänsyn till en stor mängd faktorer samt att platsen för en ny brandstation inte är beslutad. Räddningstjänsten har inga ytterligare synpunkter att tillägga.

Kommentar: *Noteras.*

2.2 Allmänheten

2.2.1 Privatperson 1

Är det en lämplig dragning av höghastighetsjärnväg över sjön Åsunden-Tolken när de nu fått till ett fågelskyddsområde där?

Kommentar: *Planen ändras inte i detta avseende. Översiktsplanen pekar ut kommunens viljeriktning avseende nya stambanor. Kommunens viljeriktning är att järnvägen mellan Göteborg och Stockholm ska passera via Ulricehamn med ett stationsläge i de norra delarna av staden.*

Järnvägens exakta placering bestäms i den formella planläggningsprocessen, där bland annat hänsyn till fågellivet beaktas tillsammans med en mängd andra planeringsförutsättningar för att hitta den sammantaget mest lämpliga sträckningen.

2.2.2 Privatperson 2

Se över möjligheten att anlägga bostadsområde öster om Gällstadgården med infart från väg 1700. Rondell vid Trikågatan infart till Gällstadgården och bostadsområde. Området skulle ligga fint i slutningen mot Rånnaväg eftermiddag och kvällssol. Knyter ihop med äldreboende, närhet till skola. Utsikt väster ut mot äldreboende och samhälle. Knyter ihop mot Rånnaväg.

Kommentar: *Planen ändras inte i detta avseende. Det i översiktsplanen föreslagna området för nya bostäder i Gällstad, pågående plan för bostäder samt befintlig planlagd mark för bostäder bedöms för närvarande vara tillräckligt för att möta efterfrågan i Gällstad. I dagsläget går det däremot inte att fastslå att området som föreslås i yttrandet skulle vara direkt olämpligt för bostadsändamål. Kommunen avser därför att ta med sig frågan till nästa tillfälle som översiktsplanen ska uppdateras.*

En ändring enligt yttrandet bedöms utgöra en väsentlig ändring av planförslaget. Enligt plan- och bygglagen får inga väsentliga ändringar av översiktsplanen göras efter granskning utan att kommunen genomför en andra granskning. Eftersom Ulricehamns kommun är i stort behov av en ny översiktsplan är kommunen restriktiv med att tillåta väsentliga ändringar efter granskningen. Översiktsplanen måste öppnas upp för möjlighet till ändringar under varje mandatperiod. Därför finns det stora möjligheter att hantera ändringar av detta slag flera gånger innan 2040.

2.2.3 Privatperson 3

Avstånd: Kommunen gör ett generellt ställningstagande där det ska vara 800 meter till bostadshus från vindkraftverk. Flera bostadshus ligger på kortare avstånd till Nöre

vindkraftspark. Vilken/vilka är anledningarna att kommunen i flera fall frångår avståndet på 800 meter?

Kommentar: *Planen ändras inte i detta avseende. Kommunen använder GIS, ett geografiskt informationssystem, för att utföra dessa analyser. I detta fall har en bufferfunktion använts. Detta innebär att ett punktlager, där varje punkt utgör ett bostadshus, används. Sedan skapas ett bufferavstånd på 800 meter från varje punkt. Inget av vindkraftsområdena i planen ligger inom bufferavståndet.*

2.2.4 Privatperson 4

Avstånd mellan Vindkraftsparker: Längden på Nöre vindkraftspark är närmare 2 km från ena ändan till den andra. Mellan Nöre vindkraftspark och Marbohemmets vindkraftspark (sydöst) är det cirka 2,5 km. I princip mitt emellan Nöre Vindkraftspark och Marbohemmets vindkraftspark, cirka 1 km öster om Nöre Vindkraftspark ligger kommande vindkraftsverk i Böne. Det blir många vindkraftsverk på en liten yta och alla dessa vindkraftverk kan komma att upplevas som en större och omfattande park. Detta går emot kommunens ställningstagande att två (eller flera) vindkraftsparker inte ska uppfattas som sammanhållna. Nöre vindkraftspark bör av den anledning strykas från översiktsplanen.

Kommentar: *Planen ändras genom att Nöre vindkraftsområde tas bort inför antagande.*

2.2.5 Privatperson 5

Isavkastning: Hänsyn till isavkastning från vindkraftsverk borde tas till uppskattade och välbesökta besöksmål. Cirka 300 meter sydväst om Nöre vindkraftspark återfinns Jordkulan i Nöre. Ett populärt besöksmål för flera tusen varje år. Vindkraftsparken i Nöre borde därför minimeras, alternativt tas bort.

Kommentar: *Planen justeras genom att ställningstagandet för isavkastning breddas till att istället kräva av verksamhetsutövaren/tillståndsansökaren att i sin ansökan kunna visa hur risken för människor avseende isavkastning minimeras.*

Planen ändras genom att Nöre vindkraftsområde tas bort inför antagande.

2.2.6 Privatperson 6

Vi vill inte ha nåt blinkande inferno i Nöre. Ta bort vindkraftsparken i Nöre.

Kommentar: *Planen ändras genom att Nöre vindkraftsområde tas bort inför antagande.*

2.2.7 Privatperson 7

Inga vindkraftsverk i Nöre Vi flyttade till Nöre för att komma nära naturen. Att det nu planeras vindkraftsverk här känns bedrövligt, en enorm besvikelse. Ser man hur det har blivit i Humla kommer vi störas av både ljus och ljud och det vill vi inte bli utsatta för. Vi tycker därför att det inte ska finnas några vindkraftsverk i Nöre. Ta bort detta området.

Kommentar: *Planen ändras genom att Nöre vindkraftsområde tas bort inför antagande.*

2.2.8 Privatperson 8

Angående Nöre vindkraftsområde. Mycket oroande att det tittas på vindkraftsområdena mitt bland hus och gårdar ute på landet. De som bor i Trädet har flera gånger påtalat att det orimligt starka ljusskenet stör dem nätterna igenom. Hur hanteras det?

Kommentar: Planen ändras genom att Nöre vindkraftsområde tas bort inför antagande.

Vad gäller ljusstörningar justeras planen genom att nya ställningstaganden ersätter granskningsförslagets ställningstagande om högintensivt blinkande ljus. De nya ställningstagandena kräver att de mest ändamålsenliga tillåtna och tillgängliga tekniken för att minska ljusstörningar mot bostadsbebyggelse ska användas. Detta i syfte att avskärma högintensivt blinkande ljus från att träffa markytan inom ett avstånd som stämmer överens med vid tillfället gällande praxis och bestämmelser. Vidare görs ställningstagandet om att synkronisering av de blinkande ljusen i en vindkraftspark ska göras. Detta för att minska ljusstörningar från vindkraftsparker.

Vilket ansvar tar kommunen för sina skattebetalares psykiska ohälsa som kan uppstå pga. störd nattsömn?

Kommentar: Planen ändras inte i detta avseende. Kommunstyrelsen har mandat att säga nej till ansökningar om tillstånd för vindkraftverk genom det som brukar kallas "det kommunala vetot". Det används så tidigt som möjligt, oftast när kommunen tycker att det vore en olämplig plats för vindkraft, och påverkan på människors hälsa kan då vara en faktor som vägs in.

Miljö- och byggnämnden ansvarar för att bestämma villkoren för små vindkraftsanläggningars påverkan på natur och människors hälsa. För större anläggningar beslutar Länsstyrelsen om villkoren och Miljö- och byggnämnden kan lämna synpunkter.

Ytterst ansvarig är verksamhetsutövaren som ska se till att anläggningen drivs med tillräckligt liten påverkan på miljön och människors hälsa jämfört med nyttan samhället har av anläggningen.

Hur mycket kommer trafiken öka i området?

Kommentar: Planen ändras inte i detta avseende. Den tunga trafiken ökar när vägar och verkplatser förbereds för att transportera och montera verken. När verken väl är på plats och i drift kommer den enda återkommande trafiken till och från verken vara servicebilar.

Hur stora blir CO₂-utsläppen när kraftverken ska tillverkas, fraktas och monteras?

Kommentar: Planen ändras inte i detta avseende. Frågan om hur stora de sammanlagda utsläppen blir vid tillverkning, frakt och montering hanteras inte inom översiktsplanen.

2.2.9 Privatperson 9

Hej. I tre generationer har vår familj träffats och umgåtts i Jordkulan i Nöre. En underbart lugn och fin oas i vacker natur. Vi har grillat korv, lekt kurragömma och skrivit våra namn i den välfyllda gästboken. Jag vet att många andra gjort likadant. Med stor sorg såg vi nu att översiktsplanen ska tillåta vindkraftsverk vid Jordkulan, vi blev så ledsna. Ska verkligen enskilda skogsägare få tjäna pengar på att förstöra detta vackra rekreationsområde!? Vi tycker inte att man ska tillåta vindkraftsverk här. Snälla ta bort det. Jag försökte markera på kartan men lyckades inte. Mitt inlägg gällde vindkraftsparken i Nöre.

Kommentar: Planen ändras genom att Nöre vindkraftsområde tas bort inför antagande.

2.2.10 Privatperson 10

Varför anger man felaktigt avstånd mellan vindkraftsparkerna i översiktsplanen? Mellan Marbohemmet och Nöre anges 4 km. Det är knappt 3 km. Mellan Nöre och Åfärd anges 2,5 km. Det är cirka 1 km.

Kommentar: *Avståndet mellan vindkraftsområdet Marbohemmet och Nöre nämns inte i vindkraftsplanen. Påståendet i yttrandet stämmer därmed inte. Mellan vindkraftsområdet Nöre och den sammanhållna bebyggelsen som täcker Åfärd är det dryga 2,5 kilometer. Det kan hända att den som lämnat yttrandet misstagit ett riksintresseområde för ett vindkraftsområde.*

Planen ändras genom att Nöre och Marbohemmets vindkraftsområden tas bort inför antagande.

2.2.11 Privatperson 11

Angående vindkraftsområdet i Nöre. Oerhört få, om ens någon i Nöre med omnejd vill ha en vindkraftspark här. Varför finns det då ens med? Det kommer bara skapa osämja, osäkerhet och problem i byn att det är med. Ta bort det direkt annars ställer ni bara till en massa problem. Det måste ju vara bättre att ställa vindkraftsverken framför stadshuset i stan så får ni se hur populärt det blir!

Kommentar: *Planen ändras genom att Nöre vindkraftsområde tas bort inför antagande.*

2.2.12 Privatperson 12

För några år sedan flyttade vi till Nöre, en fantastiskt fin by. Ska vi nu se detta försvinna i en massa vindkraftsverk som förstör det fina och lugna här? Det känns inte bra. Mycket negativt för oss som bor här. Vår familj vill inte bo i en vindkraftspark.

Kommentar: *Planen ändras genom att Nöre vindkraftsområde tas bort inför antagande.*

2.2.13 Privatperson 13

Ett av Sveriges etappmiljömål var att år 2020 ha skyddat 20% av Sveriges land och sötvattensområden. Det klarade vi inte. Jag föreslår att vi ser till att nå dessa mål ganska omgående! I ett första steg genom att omvandla stora delar av det nyinköpta Brunnsnäs 2:9 (både strand, öppenmark och skogsområde) till naturreservat. Detta blir i praktiken en utvidgning av Kråkebos naturreservat och medför att vi får vårt första större sammanhängande naturreservat. Idag har vi ju bara små duttar med skyddad mark utspridda över kommunen...

Kommentar: *Planen ändras inte i detta avseende. Frågan om det är lämpligt att utvidga Kråkebos naturreservat norrut hanteras inom arbetet med nytt planprogram för Brunnsnäsområdet. Det är alltså möjligt att kommunen i samband med planprogrammet föreslår att ett nytt naturreservat bildas för Åsakullen.*

2.2.14 Privatperson 14

Vi befinner oss i ett klimatnödläge för den pågående globala uppvärmningen och vi behöver agera på det sättet. 3 enkla förslag:

Om jag är rätt informerad så har Ulricehamns kommun hårdare restriktioner för att få bygga vindkraftverk än våra nationella regler (t ex höjdbegränsningar). Ta bort allt sånt!

Kommentar: *Planen ändras inte i detta avseende. Kommuner har möjligheten att själva göra ställningstaganden för hur restriktiv hållningen ska vara i frågor som rör vindkraftsetableringar. Vindkraftsplanen bygger på kommunala ställningstaganden. I vissa fall ser kommunen behov av att ställa krav som är högre än de nationella riktlinjerna.*

Gör som i Kalifornien. Ställ krav på att alla nybyggda hus ska ha solceller på taket.

Kommentar: *Planen ändras inte i detta avseende. I avsnittet Markanvändning teknisk försörjning – energi framgår det bland annat att kommunen är positivt inställd till markbaserad solenergi och solceller som placeras på taket på byggnader. Bra solinstrålning ska också beaktas i samband med detaljplaneläggning.*

Kommunen kan inte ställa ett generellt krav att alla nybyggda hus ska ha solceller. Därutöver är det heller inte lämpligt med solceller på alla nya hus. Kommunen kan däremot i detaljplaner möjliggöra för solceller på byggnader förutsatt att så är lämpligt.

Söder om Fjärås (Söder om Göteborg) finns vindkraftverk bara 500 meter från E6/E20. Även om det kanske inte ger optimala vindförhållanden så uppmuntra att vindkraftverk (som kanske är lite lägre) att byggas utmed R40. Motorvägar väsnas så mycket att vindkraftverk absolut inte kan höras där ändå...

Kommentar: *Planen ändras inte i detta avseende. Ett vindkraftsområde föreslås utmed riksväg 40. Vindkraftsplanen möjliggör för vindkraftsetableringar minst 300 meter från större vägar. Avståndet är en säkerhetsåtgärd för att minimera riskerna för hälsa och säkerhet om ett verk skulle falla.*

2.2.15 Privatperson 15

Synpunkter avseende område som pekas ut som prioriterade för vindkraft: Knätte med omnejd är en levande landsbygd där pensionärer likväl som barnfamiljen är bosatta och lever sina liv. Naturen är varierad och sätter prägel på sin omgivning. Åtran slingrar sig genom byn. Gamla Knätte kyrka vilken byggdes under medeltiden tornar upp sig på kullen i byn, de många fornlämningarna i området och naturreservatet Knätte Kullar beder ut sig med sin stäppartade terräng vilket är mycket sällsynt i Sverige. Ett lugnt, tyst och harmoniskt landskap där familjer har valt att leva just för dessa värden. Att peka ut detta område som särskilt lämpligt för vindkraftspark och placera flertalet vindkraftverk, vilket blir i närheten av dessa viktiga och natursköna upplevelser, anser jag högst olämpligt. Naturen kommer få en annan prägel, den tysta och harmoniska livsstilen som är idag kommer inte finnas kvar och attraktionskraften att bosätta sig i området kommer minska.

Kommentar: *Det framgår inte av yttrandet vilket eller vilka vindkraftsområden som avses. Planen ändras genom att Nöre och Marbohemmets vindkraftsområden tas bort inför antagande. Dessa två områden är de som i granskningsförslaget låg geografiskt närmast Knätte.*

2.2.16 Privatperson 16

Hej Under det senaste året med Covid-19 i fokus har det blivit tydligt hur viktigt det är med sammanhängande rekreationsområde nära centralorten. Lassalyckan och Sanatorieskogen används i dag av skidåkare, mtb-åkare, orienterare, friluftsmänniskor som vill grilla korv, traillöpare osv osv. Under den senaste tiden har i princip alla grillplatser varit upptagna varje helg. Detta visa på vikten av att bevara skogen och inte dra en väg från Hester till Marbäck som klipper av möjligheterna till dessa aktiviteter. Hela skogen används som det är i dag av

cyklister och orienterare. Kanske inte lika frekvent över allt men den används och med vägen skulle detta kraftigt begränsas. Trafikanter från Jönköping eller Rönnåsen har inga problem att åka en viss omväg medan barn och unga inte kan korsa tungt trafikerade vägar.

Kommentar: *Planen ändras inte i detta avseende. Kommunen tolkar yttrandet som att det avser den föreslagna förbifarten från väg 157, öster om Ulricehamns centralort. Föreslagen förbifart avses att anläggas på ett sådant sätt att negativ påverkan på Lassalyckans friluftsvärden minimeras. I översiktsplanen visas en möjlig ny vägförbindelse mellan Hössnamotet vid väg 40 och Marbäck för en östlig förbifart av väg 157. Sträckningen visas oförändrad jämfört med gällande översiktsplan med den skillnaden att i tidigare plan har sträckningen endast illustrerats med en tunn linje och i förslaget till ny plan visas en bredare korridor för att tydligare visa vilket markområde som reserveras för en eventuell framtida förbifart. Det huvudsakliga syftet med att visa en korridor för förbifarten är att hindra att marken tas i anspråk för något annat ändamål som i framtiden avsevärt skulle försvåra för vägbyggnationen. Om det i framtiden blir aktuellt att bygga vägen kommer olika sträckningar utredas mer ingående varav den sträckning som visas i översiktsplanen kan vara ett alternativ.*

Det finns en väg vid Kinnared. Det är kanske bättre att rusta upp den vägen samt att tänka i framtiden var man vill placera nya industriområden.

Kommentar: *Planen ändras inte i detta avseende. Väg 1736 genom Kinnared håller inte den standard som krävs för en förbifart. Även här skulle det i så fall bli fråga om en nybyggnation i delvis ny sträckning. Vägens placering, cirka sju kilometer öster om nuvarande väg 157, innebär minimal möjlighet till överflyttning av trafik från Ulricehamns centrum och utebliven möjlighet att koppla nya bostads- eller verksamhetsområden mot vägen.*

2.2.17 Privatperson 17

"Isbildning kan uppstå på ett vindkraftverks rotorblad. Detta är vanligast förekommande vid kustmiljöer. Riskerna uppstår när isen slungas av rotorbladen. Riskhänsyn till isavkastning tillämpas därför inom ett avstånd på 600 meter från riksväg 40, väg 46 och väg 157."

Ni påstår att det är en risk att bygga vindkraft inom ett avstånd på 600 meter från de stora vägarna inom kommunen, men ni väljer att sätta ett område för vindkraftspark 800 meter från bostäder. Hur kan ni anse att det inte finns en risk för iskastningar m.m. då?

Att bo på landsbygden innebär natur- och friluftsliv vilket är bra för människan och barnens uppväxt, men att inte våga gå ut och gå i skogen nära intill vindkraft när det är vinter pga risk för avkastning, förstår inte riktigt hur ni kan resonera på detta sättet. Det är värre att få en isavkastning på biltaket än att en människa dör.

Kommentar: *Planen justeras genom att ställningstagandet för isavkastning breddas till att istället kräva av verksamhetsutövaren/tillståndsansökaren att i sin ansökan kunna visa hur risken för människor avseende isavkastning minimeras.*

Ett skyddsavstånd på 600 meter applicerades tidigare till större vägar. Eftersom skyddsavståndet till bostäder är 800 meter var alltså skyddsavståndet för bostäder, i granskningen, större för bostäder än för större vägar.

För att minimera riskerna för isavkastning kan verk utrustas med exempelvis ett automatiskt system som stänger av vindkraftverken vid isbildning, obalans, vibrationer eller annan driftstörning. Verk kan utrustas med

exempelvis avisninssystem, och automatisk avstängning vid vissa väderlekar. Behov av särskilda krav och lämpliga lösningar är väldigt platsspecifikt och måste hanteras i respektive tillstånd.

Ni vill ta hänsyn till landsbygden och bevara den men att placera vindkraftverk 800-850m i från bostäderna förstör något enormt. Det påverkar inte bara oss människor utan framförallt djuren. Hur resonerar ni kring den biten?

Kommentar: *Planen ändras inte i detta avseende. Skyddsavståndet på 800 meter till bebyggelse bedöms generellt vara tillräckligt för att klara riktvärdet för buller från vindkraft på 40 dB(A) vid bostäder. Om en etablering i en ansökan inte kan visa att vindkraftsparken skulle klara andra krav på exempelvis buller, skugga och ljus kan ansökan inte bedömas gå i linje med vindkraftsplanen, oavsett om det är mer än 800 meter från bostäder. Avståndet till bostäder är därmed inte det enda kravet som ställs.*

Vill även trycka på att det inte kommit fullständig information kring vindkraften. Placera vindkraften kring de områdena där det inte stör befolkningen på samma vis. Att behöva leva med störningarna från vindkraften när man vet att det finns andra alternativ. Placera vindkraften på öde mark, i områden där det inte stör befolkningen.

Kommentar: *Vid utpekande av vindkraftsområden har ett antal kriterier används för att säkerställa vissa värden, såsom god boendemiljö, hälsa, säkerhet, skydd av djur, natur och friluftsvärden. Områdena i vindkraftsplanen är ett resultat av dessa kriterier. Ofta är det så att de helt "öde platserna" är unika just tack vare denna egenskap och bedöms därför olämpliga för vindkraft, exempelvis Komosse och andra stora tysta och opåverkade områden som redovisas i vindkraftsplanen.*

Placera vindkraften i de "byarna" där befolkningen är för det och inte där 99% är emot det. Tänk till innan ni fattar några beslut och informera befolkningen i Ulricehamns Kommun innan ni fattar några beslut!

Kommentar: *Granskningen är endast ett förslag på ny översiktsplan och inte ett slutgiltigt beslut. Samrådet och granskningen utgör tillsammans två tillfällen där bland annat allmänheten informeras och har stor påverkansmöjlighet. Kommunen stämmer därmed av med befolkningen innan beslut om översiktsplanen fattas.*

2.2.18 Privatperson 18

Då Vindkraftsplanens förslag grundar sig i en syntesrapport från 2012 (Vindkraftens påverkan på människors intressen), och den enligt Vindvals hemsida kommer att uppdateras inom kort (projekt tid 4 maj 2020 – 1 juni 2021), föreslår jag att Vindkraftsplanen lyfts ut ur Översiktsplanen och inväntar ny och aktuell forskning för att undvika beslut som få stora konsekvenser under lång tid.

Kommentar: *Planen ändras inte i detta avseende. Kommunen är i stort behov av en ny vindkraftsplan då den gällande planen inte är anpassad till den teknikutveckling som skett. Kommunen kan inte avvakta med att hantera ett vindkraftsärende i väntan på en ny vindkraftsplan med hänvisning till att ett ärende ska hanteras så snabbt som möjligt enligt 9 § förvaltningslagen.*

En uppdatering av syntesrapporten "Vindkraftens påverkan på människors intressen" publicerades hösten 2021. En syntesrapport tittar på all tillgänglig forskning och drar slutsatser utefter de tillgängliga resultaten. Den uppdaterade syntesrapporten har stämts av gentemot vindkraftsplanen och den tidigare versionen av syntesrapporten. Kommunen har inte kunnat

identifiera ny koncensus inom vindkraftsforskningen som skulle innebära förändringar i förutsättningarna för vindkraft i Ulricehamn.

Efter antagandet av översiktsplanen kan ändringar göras i samband med att planen uppdateras under varje mandatperiod. Möjligheten att uppdatera vindkraftsplanen utifrån aktuell forskning kan då göras i samband med en sådan uppdatering.

2.2.19 Privatperson 19

Deltog på dialogmöte den 20 april. Den nya översiktsplanen är ofullständig. Det saknas plan för solenergi, vattenkraft, bioenergi samt vätgas inom Ulricehamns kommun. Kommunen är ytterst lämpad för solenergi, för vattenkraft och sannolikt även för bioenergi.

Eftersom kommunstyrelsens representanter refererade till Parisavtalet 2040 och de nationella riktlinjerna ifrågasätter jag varför då en översiktsplan inte följer Energimyndighetens riktlinjer om förnybar energi.

Översiktsplanen skall alltså hantera förnyelsebar energi, men den hanterar endast en femtedel av detta.

Planen bör återföras till tjänstemännen och fliken "vindkraftsplan" ändras till "plan för förnybar energi" och även innehålla lokala planer för solenergi, vattenkraft, biomassa samt vätgas.

Refererar till nedanstående.

<https://www.energimyndigheten.se/fornybart/>

Kommentar: *Planen ändras inte i detta avseende. En översiktsplan har inget krav på sig att hantera förnybar energi. I granskningsförslaget hanteras vindkraft och solenergi eftersom dessa bedöms ha en betydande påverkan på markanvändningen. Ett allomfattande grepp kring alla hållbara energikällor hanteras inte nödvändigtvis i en översiktsplan utan är anpassat för en separat process. Att översiktsplanen hanterat solenergi och vindkraft utesluter inte att det också kan hanteras i en energiplan.*

En ändring enligt yttrandet bedöms utgöra en väsentlig ändring av planförslaget. Enligt plan- och bygglagen får inga väsentliga ändringar av översiktsplanen göras efter granskning utan att kommunen genomför en andra granskning. Eftersom Ulricehamns kommun är i stort behov av en ny översiktsplan är kommunen restriktiv med att tillåta väsentliga ändringar efter granskningen. Översiktsplanen måste öppnas upp för möjlighet till ändringar under varje mandatperiod. Därför finns det stora möjligheter att hantera ändringar av detta slag flera gånger innan 2040.

2.2.20 Privatperson 20

Ser att bostadsbebyggelse ligger till stor del (för centralort) söder om stan. Trafik och servicetransporter ligger ju idag på norra sidan av stan. Känns då märkligt att det inte finns något område för bostäder norrut. Vad är orsaken? Dessutom skall ju reningsverk osv flyttas till norra sidan.

Kommentar: *Planen ändras inte i detta avseende. Kommunen anser inte att påståendet i yttrandet stämmer. Granskningsförslaget föreslår såväl centrumutveckling som nya bostadsområden och verksamhetsområden i hög grad i centralortens norra delar.*

2.2.21 Privatperson 21

Skulle vilja veta hur man avgör platser för vindkraft i förhållande till statens markeringar för lämpliga platser för vindkraft. Är det personliga kontakter? Vi är med på statens karta över lämpliga områden för vindkraft via X där vi är ägare. Vi skulle gärna komma med på lämpliga områden för vindkraft. Ni har säkert kartor på var detta är.....annars hör av er.

Kommentar: Vid utpekande av vindkraftsområden har ett antal kriterier används för att säkerställa vissa värden, såsom god boendemiljö, hälsa, säkerhet, skydd av djur, natur och friluftsvärden. Områdena i vindkraftsplanen är ett resultat av dessa kriterier. Riksintressena är i stort sett enbart baserade på vindhastighet. Ett riksintresseområde för vindenergi uppfyller inte nödvändigtvis de kriterier som kommunen satt upp. Därav korrelerar de inte helt med vindkraftsplanen. Fastighetsägare eller vindkraftsbolag har inte kontaktats i samband med bedömning av lämpliga vindkraftsområden.

2.2.22 Privatperson 22

På grund av de lagförslag om att begränsa kommuners veto beträffande utbyggnad av vindkraft är det av största vikt att kommunens folkvalda tar stor hänsyn till de invånare som riskerar att få störningar i sin hem-miljö. (Vindkraft behövs, men även annan lokal förnybar kraftproduktion som sole, kraftvärme och småskalig vattenkraft behövs).

Konkreta förslag:

Sätt krav på max 35 dB(A) vid tomtgräns.

Kommentar: Planen ändras inte i detta avseende. Ett minsta skyddsavstånd på 800 meter till bebyggelse bedöms generellt vara tillräckligt för att klara Naturvårdsverkets riktvärde för buller från vindkraft på 40 dB(A) vid bostäder. Riktvärdet bedöms i sin tur vara tillräckligt för att inte orsaka allvarlig hälsopåverkan. En, för kommunen, generell skärpning av riktvärdet till 35 dB(A) skulle försvåra möjligheten till vindkraftsetableringar. Kommunen har istället valt att, för särskilda områden, tillämpa ett hårdare bullerkrav. Dessa områden är större sammanhängande områden som inte är påverkade av, eller som inte ska påverkas av, stora exploateringar och som upplevs som tysta. Syftet med områdena är att de ska vara attraktiva för den typ av friluftsliv och turism som efterfrågar ostördhet och tystnad. Dessa områden visas i översiktsplanen som så kallade "Stora tysta och opåverkade områden", i vilka bullerkravet för permanenta bullerkällor är satt till 30 dB(A).

Om en etablering i en ansökan inte kan visa att en vindkraftspark skulle uppfylla krav på exempelvis buller, skugga och ljus kan ansökan inte bedömas gå i linje med vindkraftsplanen. Det angivna skyddsavståndet i vindkraftsplanen är ett riktvärde som har legat till grund för bedömningen av lämpliga områden för vindkraftsparker. Kommunen kommer fortsatt att bedöma de faktiska förhållandena samt den upplevda störningen av en vindkraftsetablering i varje enskilt fall.

Sätt krav på minsta avstånd från tomtgräns till 10 gånger maxhöjden.

Kommentar: Planen ändras inte i detta avseende. Det är inte höjden på ett enskilt verk som motiverar ett större avstånd, utan källjudet från själva vindkraftverket. I takt med teknikutvecklingen har källjudet från moderna verk minskat. Källjudet från ett verk minskar också ju högre ett verk är på grund av att avståndet till marken nedanför ökar. Detta medför att högre verk inte är ett skäl till att ange ett längre minimumavstånd utifrån

bulleraspekten. Det angivna skyddsavståndet i vindkraftsplanen är ett riktvärde som har legat till grund för bedömningen av lämpliga områden för vindkraftsparker. Kommunen kommer fortsatt att bedöma de faktiska förhållandena samt den upplevda störningen av en vindkraftsetablering i varje enskilt fall.

Det går inte att hitta stöd i forskningen för att ett skyddsavstånd till bostäder på tio gånger maxhöjden är det mest optimala skyddsavståndet att tillämpa.

Arbeta MOT lagförslaget om att begränsa kommuners veto beträffande placering av vindkraft, men arbeta samtidigt FÖR mer alternativ förnybar elproduktion inom kommunen (att visa handlingskraft ger förtroende).

Kommentar: *Planen ändras inte i detta avseende. Översiktsplanen bedöms inte vara ett instrument för att påverka en framtida lagändring. Kommunen är medveten om det arbete som pågår avseende vetorätten. Översiktsplanen kan dock inte byggas på eventuella framtida lagändringar. Lagändringar som har stor betydelse för översiktsplanens ställningstaganden behöver hanteras i samband med att översiktsplanen revideras, vilket den görs varje mandatperiod.*

I granskningsförslaget hanteras vindkraft och solenergi eftersom dessa bedöms ha en betydande påverkan på markanvändningen. Ett allomfattande grepp kring alla hållbara energikällor hanteras inte nödvändigtvis i en översiktsplan utan är anpassat för en separat process. Att översiktsplanen hanterar solenergi och vindkraft utesluter inte att det också kan hanteras i en energiplan.

2.2.23 Privatperson 23

Gällande vindkraftsplanen: Säkerhetsavståndet är för kort, avståndet bör vara verkets höjd x10. Min åsikt är att Ulricehamns kommun ej har några lämpliga platser för en vindkraftspark.

Kommentar: *Planen ändras inte i detta avseende. Det är inte höjden på ett enskilt verk som motiverar ett större avstånd, utan källjudet från själva vindkraftverket. I takt med teknikutvecklingen har källjudet från moderna verk minskat. Källjudet från ett verk minskar också ju högre ett verk är på grund av att avståndet till marken nedanför ökar. Detta medför att högre verk inte är ett skäl till att ange ett längre minimumavstånd utifrån bulleraspekten. Det angivna skyddsavståndet i vindkraftsplanen är ett riktvärde som har legat till grund för bedömningen av lämpliga områden för vindkraftsparker. Kommunen kommer fortsatt att bedöma de faktiska förhållandena samt den upplevda störningen av en vindkraftsetablering i varje enskilt fall.*

Det går inte att hitta stöd i forskningen för att ett skyddsavstånd till bostäder på tio gånger maxhöjden är det mest optimala skyddsavståndet att tillämpa.

2.2.24 Privatperson 24

Hej! Mitt namn är NN och jag bor i X.

Jag skriver detta yttrande rörande den rådande omständighet kring huruvida vindkraftverk ska byggas i mitt närområde eller ej.

Jag ställer mig bakom följande argument som talar emot att vindkraftverk ska byggas så nära mitt hem. Alla vindkraftsområden ska kontrolleras mot siktanalysen för Komosse (se exempelvis områdena i Röshult och Böne, samt Högaberg i Tranemo kommun).

Kommentar: *Planen ändras inte i detta avseende. I vindkraftsplanen tillämpas ett skyddsavstånd gentemot Komosse på 2,5 kilometer i norra änden och som utökas till 4 kilometer i sydvästläge. Detta har bedömts vara tillräckligt för att eventuella vindkraftsetableringar inte ska störa friluftsvärderna i området. En ny siktanalys har tagits fram som visar att vindkraftsområdena, som mest, har en väldigt begränsad visuell påverkan på Komosse.*

Fågelinventeringen inför vindkraftsprojekt måste få ta relevant tid, för att få fram rättvisande resultat.

Kommentar: *Planen ändras inte i detta avseende. En fågelinventering görs i samband med det enskilda ärendet och av det bolag som avser uppföra verken.*

Att minsta avstånd från bostäder till vindkraftverk med hänsyn till buller, skuggeffekter och vindkraftverkens dominerande intryck anges till 10 gånger totalhöjden för vindkraftverket, i stället för nuvarande lägsta mått 800 m.

Kommentar: *Planen ändras inte i detta avseende. Skyddsavståndet på 800 meter till bebyggelse bedöms generellt vara tillräckligt för att klara riktvärdet för buller från vindkraft på 40 dB(A) vid bostäder. Om en etablering i en ansökan inte kan visa att vindkraftsparken skulle klara andra krav på exempelvis buller, skugga och ljus kan ansökan inte bedömas gå i linje med vindkraftsplanen, oavsett om det är mer än 800 meter från bostäder. Avståndet till bostäder är därmed inte det enda kravet som ställs.*

Det angivna skyddsavståndet i vindkraftsplanen är ett riktvärde som har legat till grund för bedömningen av lämpliga områden för vindkraftsparker. Kommunen kommer fortsatt att bedöma de faktiska förhållandena samt den upplevda störningen av en vindkraftsetablering i varje enskilt fall.

Det går inte att hitta stöd i forskningen för att ett skyddsavstånd till bostäder på tio gånger maxhöjden är det mest optimala skyddsavståndet att tillämpa.

För min del handlar det om så mycket mer än en störande åsyn vid horisonten. Jag har sedan 3 års ålder haft epilepsi (generaliserat tonisk-kloniskt anfall). Jag är extremt känslig för flimmar och blinkande ljus. Min sjukdom har genom min lugna tillvaro här ute på landet gjort att jag kan leva ett normalt liv med jobb. Riskerna med att placera vindkraftverk med konstanta blinkningar och skuggbildningar hade helt klart påverkat mitt liv till det negativa. Dessutom kör jag bil i jobbet varje dag. Skulle jag dagligen utsättas för skuggbildningar och blinkningar från ett antal vindkraftverk skulle det inte bara påverka mig utan dessutom vara direkt riskabelt för andra också.

Kommentar: *Planen ändras inte i detta avseende. De svenska riktlinjerna för störningar från skuggor baseras på studier och rekommendationer gjorda i Tyskland. Studierna baseras på hur en genomsnittligt känslig person, alltså inte epileptiker, störs av vindkraftverk. I syntesrapporten "Vindkraftens påverkan på människors intressen" från 2021 vars slutsatser har utgjort underlag till översiktsplanen, står följande om risken för epileptiker:*

"Harding et al. (2008) diskuterar risken för epileptiker. Om vindkraftverkets rotorblad skymmer solen oftare än 3 gånger per sekund (3 Hz), finns en viss

förhöjd risk för anfall hos personer med fotokänslig epilepsi. Detta är dock inte relevant för moderna vindkraftverk, som rör sig långsammare och skymmer solen 1–2 gånger per sekund. Smedley et al. (2010) påpekar dock att det kan finnas en risk vid små vindkraftverk som skymmer solljus mer än tre gånger per sekund.”

När det gäller hinderbelysningen så styrs den av Transportstyrelsens regler och gäller för alla höga objekt, inte bara vindkraftverk. För objekt över 150 meter så gäller att lamporna ska blinka med 40-60 blinkningar per minut. Detta motsvarar 0,67-1 Hz, vilket är lägre än de 3 Hz som, i syntesrapporten, anges som gräns för risk för anfall hos personer med fotokänslig epilepsi.

Att högsta bullernivå vid bostäder ska sänkas till max 35dB(A) då placeringsställena är tysta naturområden med bakgrundsljud på <35dB(A).

Kommentar: *Planen ändras inte i detta avseende. Ett minsta skyddsavstånd på 800 meter till bebyggelse bedöms generellt vara tillräckligt för att klara naturvårdsverkets riktvärde för buller från vindkraft på 40 dB(A) vid bostäder. Riktvärdet bedöms i sin tur vara tillräckligt för att inte orsaka allvarlig hälsopåverkan. En, för kommunen, generell skärpning av riktvärdet till 35 dB(A) skulle försvåra möjligheten till vindkraftsetableringar. Kommunen har istället valt att, för särskilda områden, tillämpa ett hårdare bullerkrav. Dessa områden är större sammanhängande områden som inte är påverkade av, eller som inte ska påverkas av, stora exploateringar och som upplevs som tysta. Syftet med områdena är att de ska vara attraktiva för den typ av friluftsliv och turism som efterfrågar ostördhet och tystnad. Dessa områden visas i översiktsplanen som så kallade ”Stora tysta och opåverkade områden”, i vilka bullerkravet för permanenta bullerkällor är satt till 30 dB(A).*

Om en etablering i en ansökan inte kan visa att en vindkraftspark skulle uppfylla krav på exempelvis buller, skugga och ljus kan ansökan inte bedömas gå i linje med vindkraftsplanen. Det angivna skyddsavståndet i vindkraftsplanen är ett riktvärde som har legat till grund för bedömningen av lämpliga områden för vindkraftsparker. Kommunen kommer fortsatt att bedöma de faktiska förhållandena samt den upplevda störningen av en vindkraftsetablering i varje enskilt fall.

Att all hinderbelysning förses med radarfunktion (OCAS microradar eller liknande) då ett ständigt blinkande högintensivt ljus påverkar både människor och djurs välbefinnande negativt i en annars opåverkad miljö.

Kommentar: *Planen ändras inte i detta avseende. För att få använda sig av OCAS så krävs dispens från Transportstyrelsen då detta avviker från gällande föreskrifter. Eftersom Försvarsmakten är negativt inställd till OCAS ur flygsäkerhets- och sekretesshänseende ger inte Transportstyrelsen dispens för metoden. Ett krav enligt det som föreslås i yttrandet skulle alltså innebära att inga vindkraftverk över 150 meter kan etableras i kommunen.*

Att korrekt mätning och riskbedömning görs för infraljudets påverkan av människors hälsa inom en radie av 30 km från vindkraftverkets placering.

Kommentar: *Planen ändras genom ett förtydligande om att krav på max 40 dB(A) ekvivalent ljudnivå vid bostadstomt även gäller för lågfrekvent buller. För att kunna beräkna lågfrekvent buller krävs en ljudkälla med en position. Att låsa beräkningar av lågfrekvent buller till ett schablonmässigt avstånd är*

inte önskvärt då det kan innebära slöseri med resurser. Sådana beräkningar görs bättre i det specifika fallet då det istället går att anpassa avståndet till existerande och planerade bostäder. Att göra en ”korrekt mätning” av bullerpåverkan från en verksamhet innan den är i drift är inte möjligt. Allt upp till den punkten är beräkningar och modeller, med olika osäkerhet. Detta gäller även de standardiserade metoderna. Miljö- och byggnämnden kan i egenskap av tillsynsmyndighet kräva att uppföljande mätningar av lågfrekvent buller ska göras samt ställa krav på att åtgärder ska vidtas om det inkommer klagomål på ljudnivåerna. Länsstyrelsen ställer normalt sett krav på högsta tillåtna bullernivåer i tillståndsvillkoren.

Bifogar gärna journaler gällande min sjukdom om så skulle behövas för att kunna påverka beslutet om att godkänna ett vindkraftsbygge i mitt närområde.

Jag sänder här över en länk som beskriver problem som oftast förbises då frågan om vindkraft kommer på tal.

<https://lakartidningen.se/opinion/debatt/2013/08/infraljud-fran-vindkraftverk-en-halsorisk/>

”Man kan likna det vid ett pulserande eller flimrande ljus – många besväras inte märkbart medan personer med sensorisk överkänslighet kan få besvär. Flimrande ljus kan som bekant till och med utlösa epilepsi. På samma sätt utlöser det ständigt pulserande, icke hörbara infraljudet från vindkraftverk betydande besvär hos personer med central sensorisk överkänslighet.”

Kommentar: *Noteras.*

Något som jag tycker ni bör ta och beakta är att forskningen kring solceller hela tiden går framåt. En helt ljud- och flimmerfri energikälla som har väldigt liten påverkan på vår fina omgivning. En varm rekommendation är att resurserna bör läggas där istället.

Kommentar: *Planen ändras inte i detta avseende. I avsnittet Markanvändning teknisk försörjning – energi framgår det bland annat att kommunen är positivt inställd till markbaserad solenergi och solceller som placeras på taket på byggnader och att kommunen anser att solenergi är ett väsentligt samhällsintresse.*

Tack på förhand!

2.2.25 Privatperson 25

Vindkraftsplanen:

Det är positivt att området Boarp/Stigared inte är med i vindkraftsplanen. Närheten till Komosse gör detta till ett mycket dåligt område att exploatera med vindkraftverk. Området inhyser också spelande tjädrar, orrar, det befinner sig många olika rovfåglar i området och varje vår och höst går transträcken rätt över detta området.

Kommentar: *Noteras.*

Det är mycket negativt med ett nytt område som sträcker sig söder om Rännavägssjön. Närheten till rekreationsområdet vid Rännavägssjön och många närboende gör detta till ett olämpligt område att bebygga med vindkraftverk, transträcket vår och höst flyger även förbi här.

Kommentar: *Planen ändras inte i detta avseende. Skyddsavståndet till bostäder är satt till 800 meter eftersom ljudnivån 40 dB(A) vid husfasad bedöms klaras vid ett sådant avstånd. Om en etablering i en ansökan inte kan visa att en vindkraftspark skulle klara krav på exempelvis buller, skugga och*

ljus kan ansökan inte bedömas gå i linje med vindkraftsplanen, oavsett om det är mer än 800 meter från bostäder. Avståndet till bostäder är därmed inte det enda kravet som ställs. Kommunen kommer fortsatt att bedöma de faktiska förhållandena samt den upplevda störningen av en vindkraftsetablering i varje enskilt fall.

Tranor flyger oftast på högre höjder än höjden på vindkraftverk och är som känsligast vid landning och dåligt väder. I dagsläget går det inte att se att just Rånnavägssjön är en specifik rastplats för tranor. Den begränsade kunskap som kommunen har tillgång till i nuläget med avseende på transträck i området och en eventuellt negativ påverkan på dessa, medför att det i översiktsplanen inte går att bedöma om vindkraftsområdet söder om Rånnavägssjön är olämpligt med hänsyn till transträck. Frågan hanteras med fördel i ett eventuellt tillståndsärende.

Olämpligt att det finns planer att bygga i grannkommunen Tranemo nära kommungränsen, vilket påverkar det tysta området som är markerat i vindkraftsplanen.

Kommentar: *Planen ändras inte i detta avseende. Tranemo kommun är en remissinstans i översiktsplanearbetet och har ansvar att bevaka sina intressen. Tranemo kommun har valt att inte yttra sig angående att ett av deras vindkraftsområden kan påverkas av ett stort tyst och opåverkat område på andra sidan kommungränsen, eller vice versa.*

Vidare har Tranemo kommun påbörjat processen med en ny översiktsplan samt en reviderad vindbruksplan. Av Tranemo kommuns granskningsyttrande framgår en önskan om att föra en dialog för att nå en samsyn bland annat gällande det mellankommunalt värdefulla området Komosse. Ulricehamns kommun och Tranemos kommun avser att föra en sådan dialog.

Vid planering av nya verk borde ett krav vara att kontrollera siktlinjen från Komosse som finns.

Kommentar: *Planen kompletteras genom att den siktanalys som presenteras i granskningsförslaget utökas inför antagande. En kontroll av siktlinjen från Komosse görs redan i granskningsförslaget av vindkraftsplanen. I siktanalysen dras slutsatsen att Komosses siktlinje i stort sett förblir obruten i förhållande till eventuella etableringar i de föreslagna vindkraftsområdena. Som mest kan toppen på rotorblad och nav skymtas vid trädtoppar i horisontlinjen. Kommunen tillämpar därutöver ett skyddsavstånd gentemot Komosse på 2,5 kilometer i norra ändan och utökas till 4 kilometer i sydvästläge. Detta har bedömts vara tillräckligt för att eventuella vindkraftsetableringar inte ska störa friluftsvärdena i området.*

Det är VIKTIGT att när det planeras för nya verk så borde man ta hänsyn till de boende i närområdet och avståndet mellan verk och bostad måste ökas till 10 ggr höjden på verken. Det är VIKTIGT för hälsan. I flera länder som ligger före oss finns denna regel redan som lag just på grund av att så många människor och även djur påverkas i så hög grad negativt av ljud och ljus. Förstör inte alla små byar i Sverige innan detta blir en regel.

Kommentar: *Planen ändras inte i detta avseende. Skyddsavståndet på 800 meter till bebyggelse bedöms generellt vara tillräckligt för att klara riktvärdet för buller från vindkraft på 40 dB(A) vid bostäder. Om en etablering i en ansökan inte kan visa att vindkraftsparken skulle klara andra krav på exempelvis buller, skugga och ljus kan ansökan inte bedömas gå i linje med vindkraftsplanen, oavsett om det är mer än 800 meter från bostäder.*

Avståndet till bostäder är därmed inte det enda kravet som ställs. Det angivna skyddsavståndet i vindkraftsplanen är ett riktvärde som har legat till grund för bedömningen av lämpliga områden för vindkraftsparker. Kommunen kommer fortsatt att bedöma de faktiska förhållandena samt den upplevda störningen av en vindkraftsetablering i varje enskilt fall.

Det går inte att hitta stöd i forskningen för att ett skyddsavstånd till bostäder på tio gånger maxhöjden är det mest optimala skyddsavståndet att tillämpa.

Vad gäller blinkande ljus måste kommunen kräva radarstyrda ljus som bara blinkar när det är flyg i närheten och annars så är det släckt för att de boende och djur inte skall drabbas av detta hög intensiva vita blinkande ljus. Kommunen borde ta lärdom av problemen som har blivit i Trädet där befolkningen mår dåligt.

Kommentar: *Planen ändras inte avseende radarstyrt ljus. För att få använda sig av radar, så kallad OCAS, så krävs dispens från Transportstyrelsen då detta avviker från gällande föreskrifter. Eftersom Försvarsmakten är negativt inställd till OCAS ur flygsäkerhets- och sekretesshänseende ger inte Transportstyrelsen dispens för metoden. Ett krav enligt det som föreslås i yttrandet skulle alltså innebära att inga vindkraftverk över 150 meter kan etableras i kommunen.*

Planen justeras genom att nya ställningstaganden ersätter granskningsförslagets ställningstagande om högintensivt blinkande ljus. De nya ställningstagandena kräver att de mest ändamålsenliga tillåtna och tillgängliga tekniken för att minska ljusstörningar mot bostadsbebyggelse ska användas. Detta i syfte att avskärma högintensivt blinkande ljus från att träffa markytan inom ett avstånd som stämmer överens med vid tillfället gällande praxis och bestämmelser. Vidare görs ställningstagandet om att synkronisering av de blinkande ljusen i en vindkraftspark ska göras. Detta för att minska ljusstörningar från vindkraftsparker.

Kommunen skall också kräva att verk inte får låta högre än 35 dB(A).

Kommentar: *Planen ändras inte i detta avseende. Ett minsta skyddsavstånd på 800 meter till bebyggelse bedöms generellt vara tillräckligt för att klara naturvårdsverkets riktvärde för buller från vindkraft på 40 dB(A) vid bostäder. Riktvärdet bedöms i sin tur vara tillräckligt för att inte orsaka allvarlig hälsopåverkan. En, för kommunen, generell skärpning av riktvärdet till 35 dB(A) skulle försvåra möjligheten till vindkraftsetableringar. Kommunen har istället valt att, för särskilda områden, tillämpa ett hårdare bullerkrav. Dessa områden är större sammanhängande områden som inte är påverkade av, eller som inte ska påverkas av, stora exploateringar och som upplevs som tysta. Syftet med områdena är att de ska vara attraktiva för den typ av friluftsliv och turism som efterfrågar ostördhet och tystnad. Dessa områden visas i översiktsplanen som så kallade "Stora tysta och opåverkade områden", i vilka bullerkravet för permanenta bullerkällor är satt till 30 dB(A).*

Om en etablering i en ansökan inte kan visa att en vindkraftspark skulle uppfylla krav på exempelvis buller, skugga och ljus kan ansökan inte bedömas gå i linje med vindkraftsplanen. Det angivna skyddsavståndet i vindkraftsplanen är ett riktvärde som har legat till grund för bedömningen av lämpliga områden för vindkraftsparker. Kommunen kommer fortsatt att bedöma de faktiska förhållandena samt den upplevda störningen av en vindkraftsetablering i varje enskilt fall.

Vi är en välmående landsbygdskommun dit många hittills gärna flyttat och skall det så förbli då måste man lyssna på dem som bor på landsbygden och lära sig av områden där det redan finns verk och där de boende mår väldigt dåligt tex. Grimsås och Trädet. De boende måste känna sig trygga med översiktsplanen så att fler skall kunna söka sig ut på landet för att finna den tysta naturen och må bra, och flytta hit, det borde vara kommunens vilja att ha en välmående befolkning, och en attraktiv kommun att flytta till, dit människor känner sig trygga i sitt hus och inte tvingade att flytta.

Kommentar: *Planen ändras inte i detta avseende. En översiktsplan är endast vägledande och inte juridiskt bindande. Detta innebär att den inte ska ses utgöra en garant för att förändringar i mark- och vattenanvändningen sker och inte sker.*

Att ett område är föreslaget i en översiktsplan/vindkraftsplan innebär inte att det är förbjudet att ansöka om och etablera en vindkraftspark på en annan plats. Det skulle däremot gå emot planen och sannolikt de kriterier som tagits ställning kring politiskt. Översiktsplanen speglar den politiska inriktningen och utgör ett underlag inför beslut. Processen riskerar också att bli långdragen och dyr.

2.2.26 Privatperson 26

Alla vindkraftsområden ska kontrolleras mot siktanalysen för Komosse (se exempelvis områdena i Röshult och Böne, samt Högaberg i Tranemo kommun).

Kommentar: *Planen kompletteras genom att den siktanalys som presenteras i granskningsförslaget utökas inför antagande. En kontroll av siktlinjen från Komosse görs redan i granskningsförslaget av vindkraftsplanen. I siktanalysen dras slutsatsen att Komosses siktlinje i stort sett förblir obruten i förhållande till eventuella etableringar i de föreslagna vindkraftsområdena. Som mest kan toppen på rotorblad och nav skymmas vid trädtoppar i horisontlinjen. Kommunen tillämpar därutöver ett skyddsavstånd gentemot Komosse på 2,5 kilometer i norra ändan och som utökas till 4 kilometer i sydvästläge. Detta har bedömts vara tillräckligt för att eventuella vindkraftsetableringar inte ska störa friluftsvärdena i området.*

Fågelinventeringen inför vindkraftsprojekt måste få ta relevant tid, för att få fram rättvisande resultat.

Kommentar: *Planen ändras inte i detta avseende. Frågan regleras inte i översiktsplanen.*

Komosse syd: Utveckling av området och höjd för eventuell utvidgning av riksintresset för friluftsliv/kommunens friluftsområden; samt skydd av tjäderspelsplatser.

Kommentar: *Planen ändras inte i detta avseende. Det framgår inte av yttrandet om det gäller geografisk utveckling eller åtgärder inom området Komosse syd. Riksintresset för friluftsliv sträcker sig hela vägen till kommungränsen mot Tranemo. Kommunen har därför inget intresse att ytterligare utöka området i översiktsplanen.*

Tjäderspelplatser är inte en fråga som hanteras i en översiktsplan. Tjädern och dess spelplatser bedöms redan idag ha ett fullgott skydd enligt gällande reservatsföreskrifter för det naturreservat som omfattar Komosse. Ett exempel på detta är förbudet mot att avverka skog inom naturreservatet.

Önskan om att se satsningar på friluftsliv-/natura 2000-området Komosse - med exempelvis naturrum, ökad handikappanpassning, möjlighet till undervisning, inkludering i Vinterstaden Ulricehamn genom skidåkning, etc.

Kommentar: *Planen ändras inte i detta avseende. I översiktsplanen föreslås en ökad tillgänglighet och sociala anordningar på Komosse. Inkludering i vinterstaden Ulricehamn är inte en fråga som översiktsplanen hanterar.*

Tysta områden – viktiga både nu och i framtiden. Möjlighet att ”bygga ihop” tysta områden över kommungränsen – för ännu bättre effekt.

Kommentar: *Planen ändras inte i detta avseende. Kommunen instämmer i yttrandet. Vidare har Tranemo kommun påbörjat processen med en ny översiktsplan samt en reviderad vindbruksplan. Av Tranemo kommuns granskningsyttrande framgår en önskan om att föra en dialog för att nå en samsyn bland annat gällande det mellankommunalt värdefulla området Komosse. Ulricehamns kommun och Tranemos kommun avser att föra en sådan dialog.*

Mellankommunala samtal (med Tranemo och Jönköping) för att skydda Komosses unika naturupplevelse – så att inte fler vindkraftverk (och andra störande byggnationer) uppförs, och så att de verk som fått tillstånd innan riksintresset för friluftsliv pekades ut – monteras ner efter sin livslängd och inte genomgår en så kallad re-powering (där verken byts ut och ersätts av nya).

Kommentar: *Planen ändras inte i detta avseende. I samband med vindkraftsansökningar som berör mer än en kommun sker dialog. Grannkommunerna är därtill remissinstanser i översiktsplanarbetet och har insikt i vindkraftsområden i närheten av den egna kommunen.*

Så länge ett tillstånd gäller och villkoren i tillståndet uppfylls kan inte kommunen ställa krav på att re-powering inte får göras. För Ulricehamns kommun en remiss på re-powering från grannkommuner kommer kriterierna för utpekande av områden i kommunens vindkraftsplan att tillämpas vid yttrandet på en sådan remiss.

2.2.27 Privatperson 27

De 5 utpekade (rödmarkerade) områdena i vindkraftsplanen bör slopas helt för att dels säkerställa att vi behåller det kommunala vetot även efter kommande lagändring, dels för att ge alla önskade projekteringsområden samma möjlighet till prövning och tyngd i samråd med närboende. Markägarna i de utpekade områdena ska därmed även beredas samma möjlighet som övriga områden i kommunen att utveckla sin näring eller få möjlighet till bygglov etc.

Kommentar: *Planen ändras inte i detta avseende. Vindkraftsplanen och de områden som finns föreslagna i den, utgör ett stöd för att processer inte ska bli osäkra, långdragna och dyra. Besluten ska vara förutsägbara för alla inblandade. Därutöver är vindkraftsplanen baserad på den process för tillstånd som gäller vid tidpunkten för antagandet. Tillståndsprocessen regleras i miljöbalken.*

Vindkraftsplanen utgör basen för förvaltningens bedömning av en ansökan om att etablera vindkraft. Ett föreslaget vindkraftsområde innebär dock inte per automatik att en park får tillstånd att byggas. Ett exempel på detta är Boarp och Stigared som fick avslag. Skäl för att inte tillstyrka en ansökan kan exempelvis vara att den inte stämmer överens med kommunens översiktsplan.

Att ett område är föreslaget i en översiktsplan/vindkraftsplan innebär inte att det är förbjudet att ansöka om och etablera en vindkraftspark på en annan plats. Det skulle däremot gå emot planen och sannolikt de kriterier som tagits ställning kring politiskt. Översiktsplanen speglar den politiska inriktningen och utgör ett underlag inför beslut. Processen riskerar också att bli långdragen och dyr.

Ur en demokratisk aspekt finns det ett värde i att gentemot allmänheten redovisa föreslagna vindkraftsområden. Områdena har genomgått medborgardialog under både samråd och granskning av översiktsplanen.

2.2.28 Privatperson 28

Jag tycker att översiktsplanen ska innehålla en plan för förnybar energi istället för att enbart ha en vindkraftsplan, i enighet med Energimyndighetens uppmuntran, och skulle då innehålla plan även för Solkraft, Vattenkraft, Bioenergi och Vätgas. Jag efterfrågar speciellt en tydlig plan/uppmuntran för solkraftsinstallationer i samband med industriområden (Rönnåsen, Vist, Karlsnäs mfl), kommunala byggnader samt Övreskog och Lassalyckan.

Kommentar: *Planen ändras inte i detta avseende. Ett allomfattande grepp kring alla hållbara energikällor hanteras inte nödvändigtvis i en översiktsplan utan är anpassat för en separat process. I granskningsförslaget hanteras vindkraft och solenergi eftersom dessa bedöms ha en betydande påverkan på markanvändningen. Att översiktsplanen hanterat solenergi och vindkraft utesluter inte att det också kan hanteras i en energiplan.*

En ändring enligt yttrandet bedöms utgöra en väsentlig ändring av planförslaget. Enligt plan- och bygglagen får inga väsentliga ändringar av översiktsplanen göras efter granskning utan att kommunen genomför en andra granskning. Eftersom Ulricehamns kommun är i stort behov av en ny översiktsplan är kommunen restriktiv med att tillåta väsentliga ändringar efter granskningen. Översiktsplanen måste öppnas upp för möjlighet till ändringar under varje mandatperiod. Därför finns det stora möjligheter att hantera ändringar av detta slag flera gånger innan 2040.

Planen bör även innefatta information och stöd till privatpersoner och företag att se fördelar med sol och mindre vindsnurror i ny teknik (<12m) i samband med boende eller verksamhet.

Kommentar: *Planen ändras inte i detta avseende. I granskningsförslaget hanteras bland annat solenergi eftersom detta bedöms ha en betydande påverkan på markanvändningen. I avsnittet Markanvändning teknisk försörjning – energi framgår det bland annat att kommunen är positivt inställd till markbaserad solenergi och solceller som placeras på taket på byggnader. Bra solinstrålning ska också beaktas i samband med detaljplaneläggning.*

Syftet med vindkraftsplanen är att ge vägledning för större anläggningar och inte miniverk. Endast bygganmälan krävs om följande villkor uppfylls: ett verk som inte monteras på en byggnad eller sätts närmare fastighetsgränsen än verkets höjd och har en totalhöjd på max 20 meter och en rotordiameter på max tre meter. Det får dock inte börja byggas utan startbesked eller tas i bruk innan slutbesked lämnats från Miljö- och byggnämnden. Om något av villkoren ovan inte uppfylls krävs bygglov. Två eller fler verk som uppfyller villkoren ovan blir tillsammans både bygglovspliktiga och anmälningspliktiga. Dessa regler regleras i miljöbalken.

Jag skulle gärna se Ulricehamn som föregångare till att vara en väl genomtänkt, självförsörjande producent av hållbar energi, genom många småskaliga energikällor som väl stämmer in i kommunens övriga värden som småstads- och landsbygdskommun med stor potential att växa genom dessa värden och ställningstagande.

Kommentar: *Planen ändras inte i detta avseende. Ett helhetsgrepp kring kommunens energifrågor ska hanteras i en så kallad energiplan.*

2.2.29 Privatperson 29

Jag vill:

- Att minsta avstånd från bostäder till vindkraftverk med hänsyn till buller, skuggeffekter och vindkraftverkens dominerande intryck anges till 10 gånger totalhöjden för vindkraftverket, i stället för nuvarande lägsta mått 800 m.

Kommentar: *Planen ändras inte i detta avseende. Skyddsavståndet på 800 meter till bebyggelse bedöms generellt vara tillräckligt för att klara riktvärdet för buller från vindkraft på 40 dB(A) vid bostäder. Om en etablering i en ansökan inte kan visa att vindkraftsparken skulle klara andra krav på exempelvis buller, skugga och ljus kan ansökan inte bedömas gå i linje med vindkraftsplanen, oavsett om det är mer än 800 meter från bostäder. Avståndet till bostäder är därmed inte det enda kravet som ställs. Det angivna skyddsavståndet i vindkraftsplanen är ett riktvärde som har legat till grund för bedömningen av lämpliga områden för vindkraftsparker. Kommunen kommer fortsatt att bedöma de faktiska förhållandena samt den upplevda störningen av en vindkraftsetablering i varje enskilt fall.*

Det går inte att hitta stöd i forskningen för att ett skyddsavstånd till bostäder på tio gånger maxhöjden är det mest optimala skyddsavståndet att tillämpa.

- Att högsta bullernivå vid bostäder ska sänkas till max 35dB (A) då placeringsställena är tysta naturområden med bakgrundsljud på <35dB (A).

Kommentar: *Planen ändras inte i detta avseende. Ett minsta skyddsavstånd på 800 meter till bebyggelse bedöms generellt vara tillräckligt för att klara naturvårdsverkets riktvärde för buller från vindkraft på 40 dB(A) vid bostäder. Riktvärdet bedöms i sin tur vara tillräckligt för att inte orsaka allvarlig hälsopåverkan. En, för kommunen, generell skärpning av riktvärdet till 35 dB(A) skulle försvåra möjligheten till vindkraftsetableringar. Kommunen har istället valt att, för särskilda områden, tillämpa ett hårdare bullerkrav. Dessa områden är större sammanhängande områden som inte är påverkade av, eller som inte ska påverkas av, stora exploateringar och som upplevs som tysta. Syftet med områdena är att de ska vara attraktiva för den typ av friluftsliv och turism som efterfrågar ostördhet och tystnad. Dessa områden visas i översiktsplanen som så kallade "Stora tysta och opåverkade områden", i vilka bullerkravet för permanenta bullerkällor är satt till 30 dB(A).*

Om en etablering i en ansökan inte kan visa att en vindkraftspark skulle uppfylla krav på exempelvis buller, skugga och ljus kan ansökan inte bedömas gå i linje med vindkraftsplanen. Det angivna skyddsavståndet i vindkraftsplanen är ett riktvärde som har legat till grund för bedömningen av lämpliga områden för vindkraftsparker. Kommunen kommer fortsatt att bedöma de faktiska förhållandena samt den upplevda störningen av en vindkraftsetablering i varje enskilt fall.

- Att all hindarsbelysning förses med radarfunktion (OCAS microradar eller liknande) då ett ständigt blinkande högintensivt ljus påverkar både människor och djurs välbefinnande negativt i en annars opåverkad miljö.

Kommentar: *Planen ändras inte i detta avseende. För att få använda sig av OCAS så krävs dispens från Transportstyrelsen då detta avviker från gällande föreskrifter. Eftersom Försvarmakten är negativt inställd till OCAS ur flygsäkerhets- och sekretesshänseende ger inte Transportstyrelsen dispens för metoden. Ett krav enligt det som föreslås i yttrandet skulle alltså innebära att inga vindkraftverk över 150 meter kan etableras i kommunen.*

- Att korrekt mätning och riskbedömning görs för infraljudets påverkan av människors hälsa inom en radie av 30km från vindkraftverkets placering.

Kommentar: *Planen ändras genom ett förtydligande om att krav på max 40 dB(A) ekvivalent ljudnivå vid bostadstomt även gäller för lågfrekvent buller. För att kunna beräkna lågfrekvent buller krävs en ljudkälla med en position. Att låsa beräkningar av lågfrekvent buller till ett schablonmässigt avstånd är inte önskvärt då det kan innebära slöseri med resurser. Sådana beräkningar görs bättre i det specifika fallet då det istället går att anpassa avståndet till existerande och planerade bostäder. Att göra en "korrekt mätning" av bullerpåverkan från en verksamhet innan den är i drift är inte möjligt. Allt upp till den punkten är beräkningar och modeller, med olika osäkerhet. Detta gäller även de standardiserade metoderna. Miljö- och byggnämnden kan i egenskap av tillsynsmyndighet kräva att uppföljande mätningar av lågfrekvent buller ska göras samt ställa krav på att åtgärder ska vidtas om det inkommer klagomål på ljudnivåerna. Länsstyrelsen ställer normalt sett krav på högsta tillåtna bullernivåer i tillståndsvillkoren.*

2.2.30 Privatperson 30

De 5 utpekade (rödmarkerade) områdena i vindkraftsplanen ska slopas helt för att dels säkerställa att vi behåller det kommunala vetot även efter kommande lagändring, dels för att ge alla önskade projekteringsområden samma möjlighet till prövning och tyngd i samråd med närboende. Markägarna i de utpekade områdena ska därmed även beredas samma möjlighet som övriga områden i kommunen att utveckla sin näring eller få möjlighet till bygglov etc.

Kommentar: *Planen ändras inte i detta avseende. Vindkraftsplanen och de områden som finns föreslagna i den, utgör ett stöd för att processer inte ska bli osäkra, långdragna och dyra. Besluten ska vara förutsägbara för alla inblandade. Därutöver är vindkraftsplanen baserad på den process för tillstånd som gäller vid tidpunkten för antagandet. Tillståndsprocessen regleras i miljöbalken.*

Vindkraftsplanen utgör basen för förvaltningens bedömning av en ansökan om att etablera vindkraft. Ett förslaget vindkraftsområde innebär dock inte per automatik att en park får tillstånd att byggas. Ett exempel på detta är Boarp och Stigared som fick avslag. Skäl för att inte tillstyrka en ansökan kan exempelvis vara att den inte stämmer överens med kommunens översiktsplan. Att ett område är föreslaget i en översiktsplan/vindkraftsplan innebär inte att det är förbjudet att ansöka om och etablera en vindkraftspark på en annan plats, om detta är något kommunens politiker beslutar om. Det skulle däremot gå emot planen och sannolikt de kriterier som tagits ställning kring politiskt. Processen riskerar också att bli långdragen och dyr.

Ur en demokratisk aspekt finns det ett värde i att gentemot allmänheten redovisa föreslagna vindkraftsområden. Områdena har genomgått medborgardialog under både samråd och granskning av översiktsplanen.

2.2.31 Privatperson 31

Översiktsplanens del 6. Vindkraftsplan måste anpassas efter de förändringar som skett under tiden som framtagandeprocessen fortgått. Detta för att tillförsäkra en aktuell och relevant översiktsplan.

Kommentar: *Noteras.*

I den framtagna översiktsplanen redovisas inte vindkraftsområdet vid Horsaskogen (i närheten av Hällunda) där Eolus Vind har fått bygglov för att uppföra två vindkraftverk detta enligt artikel i UT den 7 april 2021. Utelämnandet av denna vindkraftspark omöjliggör en översikt över områdets vindkraftsplan. Området Horsaskogen även benämnt Vindkraftspark Timmele ligger mellan de föreslagna områdena Nöre och Marbohemmet. Detta innebär att de tre områden ihop riskerar möjliggöra en, för vår region väldigt stor vindkraftspark på mellan 10-15 verk. Detta dessutom i kommunens relativt centrala delar, områden som i nuläget inte på samma sätt som de yttre delarna tappar befolkning.

Kommentar: *Planen kompletteras i kartan med uppförda verk och tillståndsgivna verk.*

För att undvika en alltför stor etablering av vindkraftverk och för att få en jämnare fördelning av vindkraftsområdena i kommunen föreslås vindkraftsområde Nöre utökas med det redan till Eolus Vind bygglovsgivna projektet i området Horsaskogen (Timmele) och vindkraftsområdet Marbohemmet helt stryks. På detta sätt skapas det ett antal vindkraftsområden (inklusive befintliga) inom kommunen med relativt bra spridning, dvs. i Trädet, Nöre inklusive Horsaskogen (Timmele), Sjöged, Marbäck, Boarp och Rånnaväg.

Slutsats: Vindkraftsområdet Marbohemmet stryks och Vindkraftsområde Nöre utökas med de planerade vindkraftverken i Horsaskogen (Timmele). Detta för att inte skapa det för kommunen allt för stora och dominerande vindkraftsområde som Nöre, Horsaskogen och Marbohemmet gemensamt skulle bilda.

Kommentar: *Planen ändras inte avseende utökning av vindkraftsområden. Området bedöms inte kunna utökas med hänsyn till närliggande bostäder.*

Planen ändras genom att Nöre och Marbohemmens vindkraftsområden tas bort inför antagande.

2.2.32 Privatperson 32

Översiktsplanen bör kompletteras med de områden som kommer att beläggas med hårda restriktioner på grund av vindkraftsområdena. Restriktionerna kommer bland annat leda till att inga bygglov för bostäder kan beviljas inom restriktionsområdet. I dagsläget sträcker sig sådana områden 800 m ut från vindkraftsområdenas yttersta gräns. Troligtvis kommer dock detta avstånd att öka ytterligare allteftersom forskningen framskrider om hur ljud och ljus från vindkraftverk påverkar människan.

Slutsats: Komplettera översiktsplanen med det område som i dag sträcker sig 800 m ut från varje vindkraftsområdes yttersta gräns och som alltså kommer att beläggas med hårda restriktioner.

Kommentar: *Planen ändras inte i detta avseende. Ett tillvägagångssätt i enlighet med yttrandet skulle innebära att vindkraftsområdena prioriteras högre än alla andra intressen, vilket inte är avsikten.*

2.2.33 Privatperson 33

Som boende i Ulricehamns kommun med omnejd, vill vi här framföra ett antal synpunkter.

Först konstaterar vi att det är klokt och framsynt av kommunen att vilja värna Komosse och de tysta områden som finns. Komosses natur, och de upplevelser den tillhandahåller, är erkänt unika, och att bevara Komosse och kommunens tysta områden är värdefullt, både idag och för framtiden. Att inventera och värna de ekosystemtjänster som omgivningarna ger är ekonomiskt i flera led, och något både vi och svenska myndigheter uppmuntrar.

Kommentar: *Noteras.*

Att bedriva konventionellt jord- och skogsbruk inom tysta områden möter heller inga hinder, vilket kommunen bör förtydliga för de oroliga.

Kommentar: *Planen ändras inte i detta avseende. Det framgår av översiktsplanen att tillfälligt störande verksamheter tillåts inom stora tysta och opåverkade områden. Jord- och skogsbruk anges där som exempel på sådana verksamheter som kan tillåtas.*

Vi vill även uppmuntra kommunen att tydligt bevaka sina (invånarnas) intressen när det kommer till åverkan som kan orsakas av exempelvis ingrepp nära kommungränsen. Ett aktuellt exempel är Tranemo kommuns vindkraftsområde nära Högaberg, Grönahög, där etablering kan få negativ inverkan på Ulricehamns kommuns stora, tysta område; på upplevelsen av riksintresset för friluftsliv gällande Komosse; på en eventuell expansion av friluftsområdet Komosse söderut; på fågellivet med spelplatser i området; samt givetvis för de boende.

Kommentar: *Planen ändras inte i detta avseende. Tranemo kommun är en remissinstans i översiktsplanarbetet och har ansvar att bevaka sina intressen. Tranemo kommun har valt att inte yttra sig angående att ett av deras vindkraftsområden kan påverkas av ett stort tyst och opåverkat område på andra sidan kommungränsen, eller vice versa.*

Vidare har Tranemo kommun påbörjat processen med en ny översiktsplan samt en reviderad vindbruksplan. Av Tranemo kommuns granskningsyttrande framgår en önskan om att föra en dialog för att nå en samsyn bland annat gällande det mellankommunalt värdefulla området Komosse. Ulricehamns kommun och Tranemos kommun avser att föra en sådan dialog.

Vi önskar i översiktsplanen ett tydligt ställningstagande för mellankommunal dialog gällande kommunens intressen i dessa frågor.

Kommentar: *Planen ändras inte i detta avseende. Mellankommunala intressen hanteras generellt i översiktsplanen och specifikt i vindkraftsplanen.*

Utöver detta önskar vi även att den siktanalys som gjorts för Komosse används vid alla nya vindkraftsetableringar (både inom kommunen och nära kommungränsen), för att inte verk som skadar riksintresset ska godkännas.

Kommentar: *Planen ändras inte i detta avseende. Sikten från Komosse är alltid viktig eftersom riksintresseområdet för friluftsliv som omfattar Komosse även hanterar siktmässiga störningar på mossen. Kommunen binder ingen att använda siktanalysen från år 2008 då det viktigaste är att siktanalysen är aktuell och relevant.*

Planen kompletteras genom att den siktanalys som presenteras i granskningsförslaget utökas inför antagande. En kontroll av siktlinjen från

Komosse görs redan i granskningsförslaget av vindkraftsplanen. I siktanalysen dras slutsatsen att Komosses siktlinje i stort sett förblir obruten i förhållande till eventuella etableringar i de föreslagna vindkraftsområdena. Som mest kan toppen på rotorblad och nav skymtas vid trädtoppar i horisontlinjen. Kommunen tillämpar därutöver ett skyddsavstånd gentemot Komosse på 2,5 kilometer i norra ändan och som utökas till 4 kilometer i sydvästläge. Detta har bedömts vara tillräckligt för att eventuella vindkraftsetableringar inte ska störa friluftsvärdena i området.

Vidare hoppas vi att kommunen tydligt vill betona vikten av att låta aktuell forskning och kunskap vara styrande när det gäller etablering av vindkraftverk.

Kommentar: *Planen ändras inte i detta avseende. Det framgår av vindkraftsplanen att kommunen under framtagandet av vindkraftsplanen har använt sig av aktuell och vedertagen forskning rekommenderad av svenska myndigheter. Ett kompletterande stöd i arbetet har upphandlats av Chalmers tekniska högskola som ställt en vindkraftsforskare till förfogande. Kommunen har därigenom strävat efter att ta fram en väl underbyggd plan som i så stor utsträckning som möjligt vilar på vetenskapliga och erfarenhetsmässiga grunder.*

En uppdatering av syntesrapporten "Vindkraftens påverkan på människors intressen" publicerades hösten 2021. En syntesrapport tittar på all tillgänglig forskning och drar slutsatser utefter de tillgängliga resultaten. Den uppdaterade syntesrapporten har stämts av gentemot vindkraftsplanen och den tidigare versionen av syntesrapporten. Kommunen har inte kunnat identifiera ny koncensus inom vindkraftsforskningen som skulle innebära förändringar i förutsättningarna för vindkraft i Ulricehamn.

Efter antagandet av översiktsplanen kan ändringar göras i samband med att planen uppdateras under varje mandatperiod. Möjligheten att uppdatera vindkraftsplanen utifrån vid tillfället aktuell forskning kan då göras i samband med en sådan uppdatering.

Människor som bor nära sagda vindkraftverk har länge hävdat att de blir allvarligt störda av buller. Svenska myndigheter framhåller att använda dB (A) som mätvärde avseende buller, men om folkhälsan skall värnas är det nödvändigt att använda dB (Z), som även mäter låga frekvenser som både stör och är skadliga för människor.

Forskare vid universitetssjukhuset i Mainz har nyligen visat att en hög nivå av infraljud påverkar hjärtfunktionen negativt. Som en konsekvens av detta rekommenderar det tyska forskarlaget att den maximalt tolererade nivån för konstant exponering av infraljud bör sättas till 80 dB (Z), med hänvisning till hälsorisker. Vi vet också att infraljud når väldigt långt från ljudkällan. Med tanke på detta ter sig kommunens förslag att öka säkerhetsavståndet från 750 till 800 meter vara av närmast symbolisk karaktär.

Vi önskar det tillagt i vindkraftsplanen att kommunen måste beakta folkhälsoperspektivet, och därför bevaka aktuell forskning, öka säkerhetsavståndet till tio gånger verkens totalhöjd samt kräva att ingen boende ska utsättas för bullernivåer över 80 dB (Z).

Kommentar: *Planen ändras inte i detta avseende. Riktvärden för ljud från vindkraftverk samt övrig industriell verksamhet är satt i dB(A). När dB(A) används så har en så kallad A-vägning av ljudtrycksnivån tillämpats. A-vägningen definieras i den internationella standarden IEC 61672:2003. A-vägningen görs för att efterlikna hur örat uppfattar olika frekvenser. Örat är sämre på att uppfatta låga frekvenser, vilket tas med i A-vägningen. När*

dB(Z) används så har man gjort en Z-vägning. Vid en sådan görs ingen anpassning till örats förmåga att uppfatta låga frekvenser.

En uppdatering av syntesrapporten "Vindkraftens påverkan på människors intressen" publicerades hösten 2021. En syntesrapport tittar på all tillgänglig forskning och drar slutsatser utefter de tillgängliga resultaten. Den uppdaterade syntesrapporten har stämts av gentemot vindkraftsplanen och den tidigare versionen av syntesrapporten. Kommunen har inte kunnat identifiera ny koncensus inom vindkraftsforskningen som skulle innebära förändringar i förutsättningarna för vindkraft i Ulricehamn.

När det gäller vindkraftverkens hinderbelysning, så har invånare i bland annat Trädet fått sin boendemiljö påtagligt försämrade av ett högintensivt, vitt, blinkande ljus (för verk över 150 meter). Även djur påverkas negativt av att den mörka natthimlen blinkar vitt med ca 1 sekunds intervall, då vissa arter är beroende av mörker för jakt, etcetera.

Utvecklingen inom vindkraftsindustrin går mot högre verk, och sannolikt kommer verk på 300 meter eller mer att byggas på kommunens utpekade områden, vilket ger en stor spridning av blinkande ljusföroreningar.

Vi förordar därför att en försiktighetsprincip införs i vindkraftsplanen, innan konsekvenserna är helt klarlagda av att människor och djur ständigt omges av högintensivt vitt blinkljus i en miljö där nätterna annars är helt mörka.

Kommentar: *Planen justeras genom att nya ställningstaganden ersätter granskningsförslagets ställningstagande om högintensivt blinkande ljus. De nya ställningstagandena kräver att de mest ändamålsenliga tillåtna och tillgängliga tekniken för att minska ljusstörningar mot bostadsbebyggelse ska användas. Detta i syfte att avskärma högintensivt blinkande ljus från att träffa markytan inom ett avstånd som stämmer överens med vid tillfället gällande praxis och bestämmelser. Vidare görs ställningstagandet om att synkronisering av de blinkande ljusen i en vindkraftspark ska göras. Detta för att minska ljusstörningar från vindkraftsparker.*

Slutligen vill vi trycka på, att om det kommunala vetot avvecklas, så blir den kommunala vindkraftsplanen ett oerhört viktigt dokument vid framtida vindkraftsetableringar. Det är därför viktigt att kommunens krav och ställningstaganden tydligt klargörs i planen! Utpekade vindkraftsområden kan göra att kommunen får väldigt lite att säga till om när eventuella ansökningar inkommer, då kommunen då endast blir en remissinstans i beslutsprocessen.

Vi ber därför kommunen att överväga att ta bort de utpekade vindkraftsområdena, för att inte förlora bestämmanderätten över markanvändningen framåt. Vindkraftverk kan givetvis ändå uppföras på lämpliga platser, men kommunen kommer då att behålla kontrollen över hur verken påverkar omgivningen. Vi hoppas att kommunen ser våra önskemål som rimliga och införlivar dem i den långsiktiga planeringen.

Kommentar: *Planen ändras inte i detta avseende. Vindkraftsplanen och de områden som finns föreslagna i den, utgör ett stöd för att processer inte ska bli osäkra, långdragna och dyra. Besluten ska vara förutsägbara för alla inblandade.*

Vindkraftsplanen utgör basen för förvaltningens bedömning av en ansökan om att etablera vindkraft. Ett förslaget vindkraftsområde innebär dock inte per automatik att en park får tillstånd att byggas. Ett exempel på detta är Boarp och Stigared som fick avslag. Skäl för att inte tillstyrka en ansökan kan exempelvis vara att den inte stämmer överens med kommunens översiktsplan. Att ett område är föreslaget i en översiktsplan/vindkraftsplan innebär inte att

det är förbjudet att ansöka om och etablera en vindkraftspark på en annan plats, om detta är något kommunens politiker beslutar om. Det skulle däremot gå emot planen och sannolikt de kriterier som tagits ställning kring politiskt. Processen riskerar också att bli långdragen och dyr.

Ur en demokratisk aspekt finns det ett värde i att gentemot allmänheten redovisa föreslagna vindkraftsområden. Områdena har genomgått medborgardialog under både samråd och granskning av översiktsplanen.

2.2.34 Privatperson 34

Jag har tidigare varit positiv till utbyggnaden av vindkraftverk i vårt land men tappat intresset för detta allt mer eftersom det har framkommit att vi i bygden inte fått tydlig information som man har rätt till att få när det blir förändringar i ens närområde och det skall även ske inom korrekta tidsramar. Anar att man på något sätt har sett en vinst med att utsluta en tydlig kommunikation till de personer som bor och finns i projektets närområde. Kan det bero på att man rädd för att få ett nej och motstånd bland allmänheten som fördyrar projektet eller till och med sätter stopp för det? Det lär ju inte bli bättre av att vara otydlig med information och bristande kommunikation?

Kommentar: *Planen ändras inte i detta avseende. Genom översiktsplanens lagstadgade process sker kommunikation bland annat genom granskningen. Granskningen är en viktig del av kommunikationen. Innan granskningen genomförs också, enligt lag, ett samråd. I processen för denna översiktsplan genomfördes också en tidig medborgardialog under 2019, vilket var innan det fanns något planförslag att reagera på. Om yttrandet avser enskilda vindkraftsärenden hänvisar kommunen till Miljö- och byggnämnden som är tillsynsmyndighet.*

Det pratas och har pratats mycket om vindkraft men den moderna och fossilfria energiproduktionen handlar väl om flera alternativ? Tänker på vattenkraft i mindre skala, vad jag vet så har man haft detta sedan tidigare på flera håll i vårt avlånga land, borde väl även kunna fungera i vår kommun? Solenergin, det skulle man väl också kunna titta närmare på och utveckla än mer, maximera antalet paneler på byggnader och fastigheter för en ökad kommunal elproduktion förutom de solpaneler som dyker upp här och var på privat initiativ. Bioenergin, och nu tänker jag inte på det tidigare fiaskot med etanolsatsningen i Sverige som fordonsbränsle. Tänker här på biodiesel som verkar vara en mer framkomlig väg. För vindkraftens vidkommande verkar det bättre att ha mindre kraftverk då det ger en mer begränsad miljöpåverkan och varför inte bygga ut mer till havs, även om det inte berör vår kommun. Finns säkert bättre lösningar än dessa förslag och det är väl inget nytt, bara några exempel på vad en oansenlig kommunmedborgare tänker när det gäller dessa frågor.

Kommentar: *Noteras. Se fortsatt svar på detta yttrande.*

Till sist:

- Jag är emot nuvarande vindkraftsplanering i mitt närområde och tveksam till övriga vindkraftsplaner i kommunen. Främst beroende på att det är lätt att tänka att det kan finnas mer som man inte har varit så noga med, förutom kommunikation och information, i denna process.

Kommentar: *Planen ändras inte i detta avseende. Det framgår inte vilket området som avses.*

- Tacksam för att det sker en ytterligare ökad kommunal kontroll över energisatsningar, även om elproduktionen är av riksintresse. Det är medborgarna i kommunen som påverkas i första hand. Kanske kan borga för att vi slipper sådana här

turer framöver. Privata aktörer kanske är bra men jag är tveksam till det när det gäller att förmedla viktig information till allmänheten.

Kommentar: *Planen ändras inte i detta avseende. Kommunen har inte för avsikt att på egen hand etablera och driva vindkraft. För frågor som rör enskilda vindkraftsärenden hänvisar kommunen till Miljö- och byggnämnden som är tillsynsmyndighet.*

- Jag trodde att vi hade kommit längre efter omröstningen om kärnkraften när det gäller alternativa och förnybara energikällor. Jag saknar motsvarande planer för de andra förnyelsebara och miljövänligare energislagen, får intrycket av att det är vindkraft som är det allena saliggörande i kommunen när det gäller utbyggnaden av energikällor.

Kommentar: *Planen ändras inte i detta avseende. I granskningsförslaget hanteras vindkraft och solenergi eftersom dessa bedöms ha en betydande påverkan på markanvändningen. Ett allomfattande grepp kring alla hållbara energikällor hanteras inte nödvändigtvis i en översiktsplan utan är anpassat för en separat process. Att översiktsplanen hanterar solenergi och vindkraft utesluter inte att det också kan hanteras i en energiplan.*

- I övrigt tycker jag att översiktsplanen är bra som information och kunskapskälla när det gäller de övriga områden som avhandlas. Man får så att säga en översikt av vilka områden som man tittar på inför framtiden i kommunen. Tack för ordet. Jag väljer att vara anonym då jag som person är ointressant men jag hoppas att innehållet i yttrandet kan vara till någon nytta.

Kommentar: *Noteras.*

2.2.35 Privatperson 35, 36, 37 & 38

Med undantag för mindre stavfel har fyra identiska yttranden inkommit. Dessa har därför hanterats med ett och samma svar.

Vindkraftsområde Boarp bör få vara kvar då det är utpekad som riksintresse för vindbruk. Att området ingick som ett av två områden, Boarp och Stigared, i den tillståndsansökan som avslogs av kommunfullmäktige ska inte leda till att Boarp tas bort som vindkraftsområde. Motståndet mot vindkraft handlade uteslutande om etablering av vindkraft nära Grönahög, dvs inom område Stigared. Boarp uppfyller ju också de kriterier som satts upp för vindkraftsområden.

Att kommunfullmäktige röstade nej vid en tidigare tillståndsansökan är inte skäl nog. Efter nästa val så kan det mycket väl finnas en majoritet för att tillåta vindkraft inom området Boarp. Om kommunen verkligen menar allvar med att man vill ha vindkraft i kommunen så måste området Boarp få en ny chans för vindkraftsetablering.

Kommentar: *Planen ändras inte i detta avseende då kommunens överväganden för vindkraftsetableringar i områdena Boarp och Stigared fortsatt gäller. Områdena Boarp och Stigared fick 2018 avslag från kommunfullmäktige för vindkraftsetableringar. Områdena uppfyller de kriterier som använts i den nya vindkraftsplanen men har plockats bort då det inte bedömdes vara realistiskt med större etableringar i områdena givet dess närhet till Komosse, naturvärden i områdena och det motstånd som planerade etableringar i områdena mött tidigare.*

En ändring enligt yttrandet bedöms utgöra en väsentlig ändring av planförslaget. Enligt plan- och bygglagen får inga väsentliga ändringar av översiktsplanen göras efter granskning utan att kommunen genomför en andra

granskning. Eftersom Ulricehamns kommun är i stort behov av en ny översiktsplan är kommunen restriktiv med att tillåta väsentliga ändringar efter granskningen. Översiktsplanen måste öppnas upp för möjlighet till ändringar under varje mandatperiod. Därför finns det stora möjligheter att hantera ändringar av detta slag flera gånger innan 2040.

2.2.36 Privatperson 39

Lägg pengarna på solceller istället. Det stör ingen.

Kommentar: *Planen ändras inte i detta avseende. I avsnittet Markanvändning teknisk försörjning – energi framgår det bland annat att kommunen är positivt inställd till markbaserad solenergi och solceller som placeras på taket på byggnader. Bra solinstrålning ska också beaktas i samband med detaljplaneläggning.*

2.2.37 Privatperson 40

Bra att kommunen prioriterar cykelbanor, men mycket fokus ligger på banvallen, som dock saknar påfarter mellan Timmele och Vist. Kan förlängning av den cykelbana som går från Ulricehamn till Vist (väg 46) övervägas?

Kommentar: *Planen ändras inte i detta avseende. Kommunen tolkar yttrandet som att det avser den gång- och cykelväg som tar slut i korsningen Väg 46 – Bjättlundavägen. Översiktsplanen likställer gång- och cykelvägarna på banvallarna med gång- och cykelvägar längs med de allmänna vägarna på landsbygden. Vilka sträckor som är aktuella för utbyggnad hanteras i kommunens prioriteringslista över utbyggnad av gång- och cykelvägar. Nu gällande prioriteringslista antogs av Kommunstyrelsen 2017-01-04 § 18 och i den finns den sträckan som yttrandet avser med.*

2.2.38 Privatperson 41 & 42

Med undantag för mindre stavfel har två identiska yttranden inkommit. Dessa har därför hanterats med ett och samma svar.

Angående Översiktsplan Ulricehamn 2040, Samrådsredogörelse, Dnr 2017/647, 2020-12-16 Avsnitt 2.3.9 Eolus vind AB har "På grund av yttrandets längd har det av redaktionella skäl behövt kortas ner i samrådsredogörelsen." Varför har just denna synpunkt kortats ned så mycket? Dessutom är det ett antal markägare som också undertecknat synpunkten, men det nämns inte överhuvudtaget. Varför?

Kommentar: *Flera yttranden har behövt kortas ner på grund av redaktionella skäl, exempelvis att det bedömts bli orimligt mycket textmassa. Det går alltid att begära ut ett yttrande i sin helhet via kommunens kansli. I samrådsredogörelsen är det viktigaste att synpunkter framgår. Övrig bakgrundsinformation med mera bedöms inte alltid relevant för att kommunen ska kunna bemöta yttrandet. I detta specifika fall har enbart det som den yttrande definierat som "yttrande på förslag till ny översiktsplan" tagits med.*

Anledningen till att det enbart står "Eolus vind AB" är att det framgår av det e-postmeddelande som yttrandet lämnades via att Eolus vind AB är avsändaren. Som tidigare nämnt tar inte detta bort detta faktum att yttrandet går att ta del av så som det såg ut när det inkom. Yttrandena kan begäras ut hos kommunens kansli.

2.2.39 Privatperson 43 (2 personer)

Tysta områden i Vindbruksplanen

Att vindbruksplanen pekar ut tre tysta områden för friluftsliv, rekreation men också möjlighet till tyst boende, tycker vi är positivt. De tysta områdena angränsar dock till andra kommuner där det finns projekteringsområden och riksintresse för vindbruk strax bortom Ulricehamns kommungräns. Vindbrukskollens område 1 466-V-003 i Herrljunga kommun ligger t.ex. strax norr om Fänneslunda och område 1452-V-002 i Tranemo kommun i närheten av Komosse. I dagsläget är dessa områden markerade som ”Ej aktuella projekteringsområden” – men har alltså någon gång varit intressanta för vindbruk och sammanfaller även med kartorna över riksintresset för vindbruk. Vad säger att de inte blir intressanta för projektering igen? Kommunens tysta områden skulle då i praktiken inte längre vara så tysta. Vi efterfrågar därför att Ulricehamns kommun samråder med berörda grannkommuner om möjligheten till utökade och kommunöverskridande tysta områden.

Kommentar: *Planen ändras inte i detta avseende. Grannkommuner utgör remissinstanser i exempelvis översiktsplanarbeten och i samband med tillståndsärenden. I samband med detta har de ansvar att bevaka sina intressen. Kommuner kan vid sådana tillfällen exempelvis påtala vikten av kommunöverskridande tysta områden. Ulricehamns kommun är positivt inställd till att bilda kommunöverskridande stora tysta och opåverkade områden. Hittills har dock inga grannkommuner visat intresse för detta.*

Vindbruksplanens karta

Vi önskar vidare att vindbruksplanens karta även visar befintlig och beviljad vindkraft så att vindbrukets nuvarande och kommande utbredning i kommunen blir visuellt tydlig. T.ex. saknas idag den planerade vindkraftsparken Dällebo och de befintliga verken söder om Trädet helt på kartan.

Kommentar: *Planen ändras genom att uppförda verk och tillståndsgivna verk visas i kartan.*

Hinderbelysning

Enligt Transportstyrelsen medger försvarsmakten sen 2016 tyvärr inte att radar används istället för hinderbelysning, utan verk som är över 150 meter höga ska utrustas med högintensivt vitt blinkande sken 40–60 ggr per minut. Då antalet höga verk kan antas öka i framtiden anser vi att man i vindbruksplanen ytterligare bör trycka på vikten av att de utformas med så liten ljusstörning som möjligt för kringboende, t.ex. genom att skriva in en vid formulering om att all befintlig och tillåten teknik som minskar störningen ska användas av vindkraftsbolagen.

Kommentar: *Planen justeras genom att nya ställningstaganden ersätter granskningsförslagets ställningstagande om högintensivt blinkande ljus. De nya ställningstagandena kräver att de mest ändamålsenliga tillåtna och tillgängliga tekniken för att minska ljusstörningar mot bostadsbebyggelse ska användas. Detta i syfte att avskärma högintensivt blinkande ljus från att träffa markytan inom ett avstånd som stämmer överens med vid tillfället gällande praxis och bestämmelser.*

Ett konkret förslag är också att man kräver av bolagen att blinkningsfrekvensen snarare ska vara 40 än 60 ggr per minut, eftersom detta torde utgöra rätt stor skillnad i hur ”flimrigt” och därmed störande man uppfattar ljuset. (Som jämförelse kan sägas att Häglaredsmasten blinkar drygt 40 ggr/minut.)

Kommentar: *Planen ändras inte i detta avseende. Det går inte att begränsa frekvensen som ljusen blinkar i. Det högintensiva vita hinderljuset ska enligt Transportstyrelsens regler variera i ljusintensitet beroende på om det är dag, gryning/skymning eller natt. Frekvensen kommer då att vara mellan omkring 40 och 60 blinkningar per minut. Hinderljuset ska även var synkroniserat till samtidig blinkningsfrekvens som övriga vindkraftverk inom vindkraftsparken, och om det finns närliggande vindkraftsparker ska vindkraftsparkernas hinderljus vara synkroniserat.*

Vi anser vidare att det är en bra och tydlig formulering i analysen när det står: ”Om det finns samlad bostadsbebyggelse inom en radie på fem kilometer från vindkraftverket ska det högintensiva ljuset avskärmats så att det inte träffar markytan närmare än fem kilometer från verket.” Samtidigt uppstår frågan: Varför måste det vara sammanhängande bebyggelse? Går det inte att alltid avskärma ljuset så det inte träffar marken inom en radie av 5 km för att skapa så liten störning som möjligt? Det är väl ofta på den annars helt mörka landsbygden som ljuset syns extra tydligt och uppfattas som mest störande?

Kommentar: *Planen justeras genom att nya ställningstaganden ersätter granskningsförslagets ställningstagande om högintensivt blinkande ljus. De nya ställningstagandena kräver att de mest ändamålsenliga tillåtna och tillgängliga tekniken för att minska ljusstörningar mot bostadsbebyggelse ska användas. Detta i syfte att avskärma högintensivt blinkande ljus från att träffa markytan inom ett avstånd som stämmer överens med vid tillfället gällande praxis och bestämmelser.*

Slutligen vill vi att ni ser över meningen ”För att minska störningarna något kan en synkronisering göras av de blinkande ljusen i en vindkraftspark.” Här vill vi ha en tvingande formulering – ”ska” – eftersom störningen måste bli anmärkningsvärt mycket större om ljusen inte blinkar synkront.

Kommentar: *Planen justeras med ett ställningstagande om att synkronisering av de blinkande ljusen i en vindkraftspark ska göras. Detta för att minska ljusstörningar från vindkraftsparker.*

2.2.40 Privatperson 44

Område för vindbruk där det bör tillåtas att bygga fyra eller fler vindkraftverk
Området som jag pekat ut på kartan ingår i det så kallade Boarp/Köttkulla vindkraftsområde. Området är väl undersökt av projektör sedan tidigare, markägarna är positiva och det är ett mycket glest befolkat område. Mitt förslag är att området återigen tas med så att det ingår i de områden som kan användas för att bygga "vindkraftspark" d.v.s. fler än fyra verk. Om området inte kan läggas till i sin helhet är mitt andra förslag att man delar på Boarp/Köttkulla-områdena. I dag är det två markområden som inte sitter ihop. Markområdet som ligger närmast Köttkulla blir ett område, och området som ligger närmare Marbäck skulle vara ett eget område. Området Stigared/Köttkulla/Boarp undersöktes av Vattenfall, men nu när det är omstart på allt kan detta område delas. Markområdet, märkt på kartan, som i dag ingår i Boarp/Köttkulla ska utgöra ett eget område för vindbruk, eventuellt kan detta läggas till i Marbäcksområdet som enligt planförslaget är tillåtet att bygga fler än fyra verk. Skulle detta område läggas till Marbäcksområdet, som är väl litet för vindkraftspark, blir detta ett bra markområde för vindbruk.

Kommentar: *Planen ändras inte i detta avseende då kommunens överväganden för vindkraftsetableringar i områdena Boarp och Stigared fortsatt gäller. Områdena Boarp och Stigared fick 2018 avslag från kommunfullmäktige för vindkraftsetableringar. Områdena uppfyller de kriterier som använts i den nya vindkraftsplanen men har plockats bort då det*

inte bedömdes vara realistiskt med större etableringar i områdena givet dess närhet till Komosse, naturvärden i områdena och det motstånd som planerade etableringar i områdena mött tidigare.

En ändring enligt yttrandet bedöms utgöra en väsentlig ändring av planförslaget. Enligt plan- och bygglagen får inga väsentliga ändringar av översiktsplanen göras efter granskning utan att kommunen genomför en andra granskning. Eftersom Ulricehamns kommun är i stort behov av en ny översiktsplan är kommunen restriktiv med att tillåta väsentliga ändringar efter granskningen. Översiktsplanen måste öppnas upp för möjlighet till ändringar under varje mandatperiod. Därför finns det stora möjligheter att hantera ändringar av detta slag flera gånger innan 2040.

Ulricehamns kommun måste vara med och bidra till omställningen till ett mer hållbart samhälle med förnyelsebar energi. Kommunen måste underlätta för företag/personer som vill vara med och göra denna omställning. En vindkraftsplan där man styr för mycket är inte bra. Följ lagens krav och regler för byggnation av vindkraft och låt dem som vill bygga!

Kommentar: *Planen ändras inte i detta avseende. Vindkraftsplanen är en avvägning mellan olika intressen som anses viktiga ur olika aspekter så som hälsa, risk och säkerhet. Vindkraftsplanen är ett resultat av denna avvägning.*

2.2.41 Privatperson 45 (2 personer)

Mycket bra att ni har tagit bort Boarp, Stigared i översiktsplanen för vindkraftsverk. Viktigt med 10 ggr. vindkraftsverkens höjd till närmsta bostad.

Kommentar: *Planen ändras inte i detta avseende. Skyddsavståndet på 800 meter till bebyggelse bedöms generellt vara tillräckligt för att klara riktvärdet för buller från vindkraft på 40 dB(A) vid bostäder. Om en etablering i en ansökan inte kan visa att vindkraftsparken skulle klara andra krav på exempelvis buller, skugga och ljus kan ansökan inte bedömas gå i linje med vindkraftsplanen, oavsett om det är mer än 800 meter från bostäder. Avståndet till bostäder är därmed inte det enda kravet som ställs. Det angivna skyddsavståndet i vindkraftsplanen är ett riktvärde som har legat till grund för bedömningen av lämpliga områden för vindkraftsparker. Kommunen kommer fortsatt att bedöma de faktiska förhållandena samt den upplevda störningen av en vindkraftsetablering i varje enskilt fall.*

Det går inte att hitta stöd i forskningen för att ett skyddsavstånd till bostäder på tio gånger maxhöjden är det mest optimala skyddsavståndet att tillämpa.

2.2.42 Privatperson 46

Först vill jag uttrycka uppskattning för att kommunen har tagit ställning samt lyssnat på opinionen och strukit vindkraftsområdena Boarp/Stigared för att värna Komosse och dess omgivningar. Samtidigt värdesätter jag stort att ni infört tysta områden då detta är en bristvara i det moderna samhället.

Tyst Turism är ett begrepp där man erbjuder tystnad för stressade storstadsbor från hela Europa. Komosse och de tysta områdena kan erbjuda något som nutidsmänniskan letar efter och har stort behov av för sitt välmående. Därför har kommunen resonerat klokt och bevarat dessa tysta och opåverkade områden från föroreningar av ljud och ljus.

Citat från författare Tomas Sjödin: "Tystnaden är framtidens lyx. Ord som lugn och ro, tystnad och stillhet är bland de första som nämns när människor ska berätta om vad de längtar allra mest efter."

Kommentar: *Noteras.*

När det gäller vindkraftsetableringar i övrigt anser jag att vindbolagens beräkningar och tillsynsmyndigheternas bedömningar ofta inte stämmer med verkligheten som närboende människorna sedan upplever. Jag anser att avståndet 800 m till närmsta bostad är alldeles för kort för att få en dräglig miljö för de människor som drabbas hårdast.

Det är inte rimligt att vindbolag och markägare ska tjäna pengar på bekostnad av grannarnas försämrade boendemiljö, hälsa och ekonomi. Med längre avstånd skulle det bli rimligare konsekvenser för de som råkar bo på "fel" plats. Därför förordar jag ett avstånd på 10 ggr verkens totalhöjd för att få en rimligare distans till framtidens verk med allt högre höjder. Då dessutom kommunernas veto sannolikt försvinner inom kort finns det i alla fall något som reglerar avståndet till närmsta bostad i förhållande till verkens storlek.

Kommentar: *Planen ändras inte i detta avseende. Skyddsavståndet på 800 meter till bebyggelse bedöms generellt vara tillräckligt för att klara riktvärdet för buller från vindkraft på 40 dB(A) vid bostäder. Om en etablering i en ansökan inte kan visa att vindkraftsparken skulle klara andra krav på exempelvis buller, skugga och ljus kan ansökan inte bedömas gå i linje med vindkraftsplanen, oavsett om det är mer än 800 meter från bostäder. Avståndet till bostäder är därmed inte det enda kravet som ställs. Det angivna skyddsavståndet i vindkraftsplanen är ett riktvärde som har legat till grund för bedömningen av lämpliga områden för vindkraftsparker. Kommunen kommer fortsatt att bedöma de faktiska förhållandena samt den upplevda störningen av en vindkraftsetablering i varje enskilt fall.*

Det går inte att hitta stöd i forskningen för att ett skyddsavstånd till bostäder på tio gånger maxhöjden är det mest optimala skyddsavståndet att tillämpa.

Planen kompletteras med ett förtydligande om att den är framtagen utifrån nuvarande process och lagstiftning. Kommunen kan inte ta fram en vindkraftsplan utifrån framtida eventuella lagändringar.

Ljustörningar

Vi vet redan idag att det vita högintensiva blinkljuset stör boende i bland annat Trädet. Det har liknats vid att någon står med en stark ficklampa och blinkar in i huset, eller att åskan går och det blixtrar ideligen med 1 sekunds mellanrum. Med de områden som nu är inritade kommer med största sannolikhet fler kommuninvånare bli påverkade av ljuset i sin hemmiljö. Ni skriver att "rätt inställda BÖR dessa inte vara störande" men människor upplever dem mycket störande redan idag trots era antaganden.

Kommentar: *Planen justeras avseende ställningstaganden om högintensivt blinkande ljus. De nya ställningstagandena ställer krav på att den mest ändamålsenliga tillåtna och tillgängliga tekniken för att minska ljusstörningar mot bostadsbebyggelse ska användas. Detta i syfte att avskärma högintensivt blinkande ljus från att träffa markytan inom ett avstånd som stämmer överens med vid tillfället gällande praxis och bestämmelser. De blinkande ljusen ska därutöver dimmas ner så långt det är möjligt enligt gällande bestämmelser.*

Planen justeras också med ett ställningstagande om att synkronisering av de blinkande ljusen i en vindkraftspark ska göras. Detta för att minska ljusstörningar från vindkraftsparker.

Belysning hanteras av Länsstyrelsen i tillståndsärenden. Miljö- och byggnämnden som är tillsynsmyndighet ansvarar för att de villkoren som Länsstyrelsen ställer följs.

Den problematik som uppstått i Trädet avseende ljusstörningar beror på att ljusen varken synkroniserats eller dimmats. Verksamhetsutövaren har förelagts att följa tillståndsvillkoren om att ljusen ska vara dimmade och synkroniserade, vilket innebär att det har ställts krav på att problemen ska lösas.

Ljudstörningar

I vindkraftsplanen hänvisar ni till Energimyndighetens och Naturvårdsverkets syntesrapport från 2012. Den är nästan redan 10 år gammal i en bransch som utvecklas mycket snabbt. Ni konstaterar att högre verk genererar mer lågfrekvent buller än lägre verk. Ni skriver vidare att forskning menar att det "INTE ÄR TROLIGT med allvarliga störningar från lågfrekvent buller från vindkraftverk i framtiden." Detta är märkligt då det verkar som just det lågfrekventa ljuden är det som stör mest då bostaden blir till en resonanslåda som förstärker det pulserande bullret.

Kommentar: *Planen ändras inte i detta avseende. En uppdatering av syntesrapporten "Vindkraftens påverkan på människors intressen" publicerades hösten 2021. En syntesrapport tittar på all tillgänglig forskning och drar slutsatser utefter de tillgängliga resultaten. Den uppdaterade syntesrapporten har stämts av gentemot vindkraftsplanen och den tidigare versionen av syntesrapporten. Kommunen har inte kunnat identifiera ny konsensus inom vindkraftsforskningen som skulle innebära förändringar i förutsättningarna för vindkraft i Ulricehamn.*

Lågfrekvent ljud från moderna vindkraftverk är ofta hörbart vid riktvärdet 40 dB(A) för bostäder. Vindkraftsbullret har inte ett större innehåll av lågfrekvent ljud än andra vanliga bullerkällor vid deras riktvärden, till exempel buller från vägtrafik. Större vindkraftverk genererar jämförelsevis mer lågfrekvent ljud än mindre vindkraftverk. Med ökade höjder och större verk kommer därför andelen lågfrekvent ljud i bullret att öka något. I syntesrapporten konstaterades dock att det inte är troligt med allvarliga störningar från lågfrekvensbuller genererat av vindkraftverk i framtiden. Det förutsätter dock att riktvärdet 40 dB(A) vid en bostads fasad och Socialstyrelsens riktvärden för lågfrekvent buller inomhus är uppfyllt.

Just nu håller man på att sammanställa vittnesmål från hela Sverige där folk får berätta hur livet förändrats före och efter en vindkraftsetablering. Människor har gråtit när de berättat hur deras hemmiljö raserats och inte är ett hem längre. Tystnad och mörker har bytts mot ett ständigt buller och blinkande som orsakar att stressnivån ökar i en miljö som borde vara till för avkoppling och återhämtning. Den här sammanställningen är inte klar än så jag ber att få komplettera mitt yttrande senare med dessa vittnesmål.

Trots allt ett citat från vittnesmålen som kommer från Anna boende 960 m från Grimsås Vindindustri. De kommer dessutom inom en snar framtid även att få Grönhults Vindindustri nära på andra sidan om sin gård:

"Ljudstörningarna är utom alla rimliga gränser. Koncentrationssvårigheter, ständig trötthet och huvudvärk får för mig som sjuksköterska förödande konsekvenser. Vi tvingas ta sömntabletter och vi har inte råd att flytta då fastighetsvärdet numera är nära noll."

Kommentar: *Noteras. Det är svårt att genom anekdoter avgöra den faktiska påverkan av vindkraft eftersom det inte nödvändigtvis finns tillräckliga belägg för samband mellan orsak och verkan.*

Det är inte möjligt att efter granskningstiden är slut komplettera ett yttrande.

Nu har kommunen två vågskålar att ta ställning till:

I den ena vågskålen ligger Energimyndigheten och Naturvårdsverket med påståenden om att det "INTE ÄR TROLIGT med allvarliga störningar", och att högintensivt vitt blinkljus "BÖR INTE vara störande på ett par kilometers avstånd"

I den andra vågskålen ligger förtvivlade människors vittnesmål om hur deras livskvalité dramatiskt försämrats med buller och blink och fastigheter som inte går att sälja.

Vem har rätt? Vad är verklighet och vad är bedömningar, antaganden och beräkningar? Vilken vågskål väger tyngst?

Jag önskar att kommunen tar intryck av människors vittnesmål som verkligen vet vad de talar om, och anpassar vindkraftsplanen med längre avstånd till bostäder så att alla i kommunen kan få må bra.

Kommentar: *Planen ändras inte avseende skyddsavstånd till bostäder. Kommunen noterar det som framförs i yttrandet.*

2.2.43 Privatperson 47 (8 personer)

Vi är helt emot att lägga Västra Götalandsbanan i genom en småstad som Ulricehamn. Lagg Västra Götalandsbanan norr om nya riksväg 40. Man kan ju ansluta till en station med buss bil eller cykel för att ta sig dit, som man har gjort i Falkenberg. Blir ju mycket störningar med ett höghastighetståg genom norra delen av staden. Vi bor ju ändå i en småstad där avstånden inte är så långa.

Kommentar: *Planen ändras inte i detta avseende. I det nya trafiksystemet är centrala stationslägen primära för att länka ihop järnvägen med befintliga strukturer och skapa effektiva restider. En station i Ulricehamn innebär att höghastighetsbanan mellan Borås och Jönköping blir effektivare då stationen medger omkörning av långsammare regionaltåg. Ett stationsläge i Ulricehamn bidrar till ett attraktivare transportsystem då det möjliggör för centrala stationslägen i både Borås och Jönköping.*

Vi är missnöjda med bara en avfart till Ulricehamn från nya Riksväg 40. Det blir mycket trafikstockningar, avgaser och buller. Skulle behövas ytterligare en avfart från nya Riksväg 40 till tex. Villastaden.

Kommentar: *Planen ändras inte i detta avseende. Riksväg 40 är en statlig väg vilket innebär att det inte är kommunen, utan Trafikverket, som har rådighet över frågan om nya av- och påfarter.*

Kommunen borde bevara alla grönområden, naturområden och parker som vi har för att bevara biologiska mångfalden för att fördröja regnvatten vid kraftiga skyfall, för att vara temperaturreglerande eftersom vi står inför stora klimatförändringar.

Kommentar: *Planen ändras inte i detta avseende. Översiktsplanen förespråkar bevarande av parker och naturområden så långt det är möjligt. Det framgår att det finns restriktioner för exploatering inom grönområden, naturområden och parker, både utifrån aspekten biologisk mångfald och klimatanpassning.*

Vi är 8 personer som skriver under på det här.

2.2.44 Privatperson 48

Jag är helt emot att Västra Götalandsbanan skall gå rätt igenom en småstad som Ulricehamn. Om det skall läggas i Ulricehamn så får man lägga Västra Götalandsbanan norr om nya Riksväg 40. Ett höghastighetståg kan väl ändå inte stanna vid varenda småstad. Då blir det ju inget höghastighetståg.

Kommentar: *Planen ändras inte i detta avseende. I det nya trafiksystemet är centrala stationslägen primära för att länka ihop järnvägen med befintliga strukturer och skapa effektiva restider. En station i Ulricehamn innebär att höghastighetsbanan mellan Borås och Jönköping blir effektivare då stationen medger omkörning av långsammare regionaltåg. Ett stationsläge i Ulricehamn bidrar till ett attraktivare transportsystem då det möjliggör för centrala stationslägen i både Borås och Jönköping.*

2.2.45 Privatperson 49

För att en stad och människorna skall må bra, så behöver vi ha parker och grönområden för en bättre miljö med frisk luft och natur som gör att vi kan ha rekreation och idrott och lek för barn. Så bygg absolut inte bort våra parker och grönområden eller naturområden som vi har i Ulricehamn. Jordens växthuseffekt ökar hela tiden och därigenom klimatet blir varmare. Därför behöver vi bevara alla parker och grönområden för det är stadens "lungor".

SÅ BYGG INTE BORT VÅRA PARKER ELLER GRÖNOMRÅDEN ELLER NATUROMRÅDEN.

Kommentar: *Kommunen instämmer i yttrandet. Översiktsplanen förespråkar bevarande av parker och naturområden så långt det är möjligt.*

2.2.46 Privatperson 50 (8 personer)

Vi vill att Stjärnvallens fotbollsplan skall bevaras för rekreation, idrott och lek. Vi är helt emot om det skulle bebyggas då det är en plats för god livsmiljö och största vikt att bevara då vi vet att grönområden och parker sin finns bevarar den biologiska mångfalden och fördröjer avrinning av vatten vid kraftiga skyfall. Parker och grönområden är viktiga för att bevara temperaturregleringen när vi står inför ett varmare klimat. Låt grönområden och parker som finns vara kvar för att minska växthuseffekten.

Vi är 8 personer som skriver under på detta.

Kommentar: *Planen ändras inte i detta avseende. Det föreslås ingen exploatering av Stjärnvallen i översiktsplanen. Området är kategoriserat som "natur" vilket innebär att området så långt det är möjligt inte ska exploateras.*

2.2.47 Privatperson 51

Jag bor i en charmig småstad som Ulricehamn. Jag önskar att planeringen av hur byggnader passar in i miljön när det byggs nya höghus. Jag tycker inte att det passar in i miljön att lägga stora höghusklumpar både här och där utan tanke på hur det passar in. Tillåt inte så höga hus för det passar inte in i miljön i Ulricehamn.

Kommentar: *Planen ändras inte i detta avseende. Det framgår av planen att Ulricehamns tätort ska utvecklas med ett helhetsperspektiv. Vid exploatering ska hänsyn tas till angränsande områden och ske i skala och form som de olika stadsdelarna tål. Sikten och slutningen ner mot Åsunden ska beaktas vid all nybyggnation.*

2.2.48 Privatperson 52

Inga fler vindkraft vid Trädet. Vi har haft ett helvete med för starka lampor i flera månader från dom tre som kom upp i höstas.

Kommentar: *Planen ändras inte i detta avseende. Inga nya vindkraftsområden föreslås i närheten av Trädets tätort.*

2.2.49 Privatperson 53

Jag ser ingen anledning till att det tidigare tilltänkta vindkraftsområdet vid Boared/Stigared inte skall inkluderas i översiktsplanen. Nu har området exkluderats med hänvisning till motstånd från boende i framförallt Grönahög. Man skulle då kunna ta bort endast den del som ligger närmast Grönahög och Komosse, men inkludera den del som ligger längre bort. Nu är istället hela området borttaget. Just detta område tillhör dessutom de mer glesbefolkade i kommunen. I området vid Boared/Stigared är markägarna intresserade av att upplåta mark till vindkraft och det finns företag villiga att bygga. Det finns alltså förutsättningar för vindkraftsetablering. Istället har ett område vid Nöre lagts till, men där finns inget intresse bland markägarna för vindkraft. Om översiktsplanen gällande vindkraft skall utgå från om det är troligt att det kan byggas vindkraft på platsen bör Nöre-området tas bort och delen av Boared/Stigared som ligger längre ifrån Komosse inkluderas.

Boared/Stigared inkluderades inte i översiktsplanen av kommunens tjänstemän med hänvisning till att kommunfullmäktige en gång röstat nej till vindkraften där. Det är dock inte tjänstemännens ansvar att avgöra ett vindkraftsområdes vara eller icke vara på grund av hur kommunfullmäktige tyckte då. Som bekant är det val vart fjärde år där nya ledamöter väljs in som kan ha en annan uppfattning. Om översiktsplanen skall vara långsiktig kan inte detta ställningstagande motiveras med att kommunfullmäktiges nuvarande sammansättning röstat nej. Det beslutet handlade dessutom inte om huruvida platsen var rätt, utan om man kunde göra ett undantag från höjdbegränsningen.

Om kommunen vill ha vindkraft är området vid Boared/Stigared det mest realistiska med både riksintresse, markägarintresse och intresse från företag att investera. Därför bör Boared/Stigared självklart vara inkluderat som vindkraftsområde i Översiktsplan Ulricehamn 2040.

Kommentar: *Planen ändras inte i detta avseende då kommunens överväganden för vindkraftsetableringar i områdena Boarp och Stigared fortsatt gäller. Områdena Boarp och Stigared fick 2018 avslag från kommunfullmäktige för vindkraftsetableringar. Områdena uppfyller de kriterier som använts i den nya vindkraftsplanen men har plockats bort då det inte bedömdes vara realistiskt med större etableringar i områdena givet dess närhet till Komosse, naturvärden i områdena och det motstånd som planerade etableringar i områdena mött tidigare.*

En ändring enligt yttrandet bedöms utgöra en väsentlig ändring av planförslaget. Enligt plan- och bygglagen får inga väsentliga ändringar av översiktsplanen göras efter granskning utan att kommunen genomför en andra granskning. Eftersom Ulricehamns kommun är i stort behov av en ny översiktsplan är kommunen restriktiv med att tillåta väsentliga ändringar efter granskningen. Översiktsplanen måste öppnas upp för möjlighet till ändringar under varje mandatperiod. Därför finns det stora möjligheter att hantera ändringar av detta slag flera gånger innan 2040.

2.2.50 Privatperson 54

Tycker att placeringen av det tilltänkta reningsverket bör flyttas längre norrut nedanför Vist industriområde där det finns plats och inte kolliderar med andra intressen så som Skidbacken och även bebyggelsen i Vist. Det är väldigt tråkigt att den nu tilltänkta placeringen medför att ingen expansion av verksamheten i skidbacken blir av eller till och med läggs ned. Det är en av de saker som placerar Ulricehamn på kartan för de som är intresserade att flytta hit och betyder mycket för de som redan bor här och för turister. Påverkan blir väldigt mycket mindre inne på ett industriområde.

Kommentar: *Planen ändras inte i detta avseende. Frågan om placering av nytt energi- och miljöcenter är redan beslutad i detaljplan.*

2.2.51 Privatperson 55

Vill att man säkerställer att en ny anslutning av väg 157 förläggs längre österut vid Kinnared istället för vid Rönnåsen så att den inte påverkar Lassalyckans område. Detta område besöks av så otroligt mycket människor varje vecka som utövar idrott och motion. Det påverkar och kommer att påverka hälsan hos invånarna positivt för lång tid framöver om vi låter det fortsätta utvecklas. Ett område med all den verksamhet som redan finns samlad på ett ställe är väldigt unikt och gjort Ulricehamn känt både nationellt och internationellt så förstör inte detta.

Kommentar: *Planen ändras inte i detta avseende. Kommunen tolkar yttrandet som att det avser den föreslagna förbifarten från väg 157, öster om Ulricehamns centralort. Föreslagen förbifart avses att anläggas på ett sådant sätt att negativ påverkan på Lassalyckans friluftsvärden minimeras. I översiktsplanen visas en möjlig ny vägförbindelse mellan Hössnamotet vid väg 40 och Marbäck för en östlig förbifart av väg 157. Sträckningen visas oförändrad jämfört med gällande översiktsplan med den skillnaden att i tidigare plan har sträckningen endast illustrerats med en tunn linje och i förslaget till ny plan visas en bredare korridor för att tydligare visa vilket markområde som reserveras för en eventuell framtida förbifart. Det huvudsakliga syftet med att visa en korridor för förbifarten är att hindra att marken tas i anspråk för något annat ändamål som i framtiden avsevärt skulle försvåra för vägbyggnationen. Om det i framtiden blir aktuellt att bygga vägen kommer olika sträckningar utredas mer ingående varav den sträckning som visas i översiktsplanen kan vara ett alternativ.*

2.2.52 Privatperson 56 & 57

Med undantag för mindre stavfel har två identiska yttranden inkommit. Dessa har därför hanterats med ett och samma svar.

Ulricehamn är en växande stad och detta är något som vi alla vill ska fortsätta ske. För att Ulricehamn ska fortsätta växa och blomstra behöver vi värna om våra invånare men även värna om anledningen till varför allt fler väljer att flytta till vår fina kommun. Jag känner och känner till många par, familjer och personer som har valt att flytta från större städer (Göteborg till exempel) till Ulricehamn för vår fina natur och landsbygd. Och detta var flera år innan covid-19 drabbade vår planet och inspirerade och inspirerar allt fler att vilja flytta till landsbygden och till friluftsliv. En växande stad kommer alltid innebära förändringar. Men det finns förändringar som kan locka fler invånare och gynna kommunen, dess invånare och framtida invånare långsiktigt och så finns det förändringar som kan förstöra kommunens finaste egenskaper och förinta det som gör att folk ville bo och/eller flytta hit. Ätradalen är en viktig del av Ulricehamns kommun, Ulricehamns natur och Ulricehamns historia. Ätradalen, Jordkulan, Dalumsleden är bara några av saker som gör Ulricehamns kommun till mer än bara en stad med byggnader. Vårt friluftsliv, vår natur och vårt sportutbud är det som gör Ulricehamn till ett för evigt-hem för hela familjen i flera generationer. Vi som står bakom detta meddelande vädjar er politiker med hela våra hjärtan att inte tillåta och inte acceptera en bebyggelse av vindkraftverk i Nöre eller i dess närhet. Vi vädjar er att respektera och värdesätta det som så många av oss invånare i den här kommunen håller kärt. Vi vädjar er att sätta ner foten och sätta stopp för vindkraftsverksplanerna i Nöreområdet och skydda vår kommuns historia och natur och det som så många av oss håller kärt. Att behålla de platser som har gett så många av oss invånare minnen för livet och där som vi vill kunna skapa

minnen med våra barn idag, imorgon och om tre år. Vi tror, hoppas och litar på er politiker som har den makt som inte vi har.

Kommentar: *Planen ändras genom att Nöre och Marbohemmens vindkraftsområden tas bort inför antagande.*

2.2.53 Privatperson 58

Områden mellan Köttkulla och Ulricehamn omnämnda som Boarp och Stigared bör vara möjliga för vindkraftsetablering. Jag anser att grunderna för att inte tillåta vindbruk på så stor lämplig areal är bristfälliga. I samrådsredogörelsen hänvisas borttagandet av området till avslag från kommunfullmäktige. Avslaget i november 2018 byggde på att nuvarande vindkraftsplan endast tillåter högre verk än 170m i undantagsfall och att ansökan rörde för många verk för att det skulle kunna ses som ett undantag. Det hänvisas även till motståndet i området som skäl till att plocka bort hela arealen. Motstånd är ett svajigt beslutsunderlag eftersom vindkraft alltid möter visst motstånd, liksom många förändringar gör, dock är det svårt att bedöma motståndets styrka och när det ska ta överhand över viljan till utveckling och de akuta insatser som krävs i klimatarbetet. Det står i svaret även att det "inte bedömdes vara realistiskt med större etableringar i områdena givet dess närhet till Komosse". I översiktsplanen anges ett skyddsavstånd till Komosse, det svar som ges innebär att skyddsavståndet är ännu större än vad som anges. Det är inte rimligt att avsätta så stora arealer utanför naturreservatet, det känns särskilt märkligt när det handlar om en investering för klimatet som kan säkra miljö och naturen i reservatet genom produktion av förnybar energi. Skälen mot är framförallt att vi människors upplevelse kan påverkas. Vindkraften kanske är en tillfällig epok men den gör stor skillnad i klimatomställningen och när andra alternativ kommer kan naturen enkelt återställas jämfört med vid annan energiproduktion.

Antalet områden är mindre viktigt, det är arealen och det antal markägare som ges möjlighet/begränsas i vindbrukandet som har betydelse. Den lilla areal som föreslås gör att mycket få markägare har möjlighet att utveckla vindbrukandet. Troligen kommer endast vissa markägare vara intresserade och därför blir områden ännu mindre, vissa kommer inte att bli aktuella överhuvudtaget. Det vore bättre om större ytor vore möjliga för vindkraftsetablering.

Kommentar: *Planen ändras inte i detta avseende då kommunens överväganden för vindkraftsetableringar i områdena Boarp och Stigared fortsatt gäller. Områdena Boarp och Stigared fick 2018 avslag från kommunfullmäktige för vindkraftsetableringar. Områdena uppfyller de kriterier som använts i den nya vindkraftsplanen men har plockats bort då det inte bedömdes vara realistiskt med större etableringar i områdena givet dess närhet till Komosse, naturvärden i områdena och det motstånd som planerade etableringar i områdena mött tidigare.*

En ändring enligt yttrandet bedöms utgöra en väsentlig ändring av planförslaget. Enligt plan- och bygglagen får inga väsentliga ändringar av översiktsplanen göras efter granskning utan att kommunen genomför en andra granskning. Eftersom Ulricehamns kommun är i stort behov av en ny översiktsplan är kommunen restriktiv med att tillåta väsentliga ändringar efter granskningen. Översiktsplanen måste öppnas upp för möjlighet till ändringar under varje mandatperiod. Därför finns det stora möjligheter att hantera ändringar av detta slag flera gånger innan 2040.

2.2.54 Privatperson 59

Förslag för att få fart på byggandet av vindkraftverk:

1) Halvera den planerade maxhöjden för vindkraftverk utmed R40, R46 och R157 så att områden faktiskt blir tillgängliga för byggnation! Fördelen är ju att det redan är en bullrig, otrevlig och ful miljö och därför inte skulle möta så mycket motstånd bland befolkningen.

Kommentar: *Planen ändras inte i detta avseende. Förslaget till ny vindkraftsplan innehåller inga maxhöjder för vindkraftverk. Därav finns det ingen höjd att halvera.*

2) Kommunen bör vid önskemål hjälpa till och köpa loss skog och mark som angränsar till fastigheter där vindkraftverk ska byggas. Vad jag förstår så kan en granne hamna inom riskzon för iskast men elbolaget köper inte loss den marken utan betalar bara en årlig summa. För att minska motståndet från grannarna kan då kommunen erbjuda att köpa loss den markbiten och förslagsvis använda den till produktionsskog. Om vi får mer produktionsskog i kommunen så kanske vi kan skydda Åsakullen och Rammelsberget och låta den bli en välbehövlig koldioxidsänka istället för produktionsskog. Som ännu en "ursäkt" kan kommunen (utöver att möjliggöra livsviktig uppbyggnad av fossilfri el) också nå ett annat mål. Nämligen att vi ska ha 20 % skyddad skog och sötvattenmark i Sverige (som faktiskt är ett nationellt mål som vi tyvärr inte jobbar mot ännu).

Kommentar: *Planen ändras inte i detta avseende. Kommunen har möjlighet att förvärva mark som angränsar till vindkraftverk och som är av strategisk betydelse för kommunen. Det krävs dock tillstånd enligt jordförvärvslagen när en kommun förvärvar en lantbruksenhet (skog och/eller jordbruk) från en fysisk person. Om kommunen köper en del av en fastighet så måste dessutom Lantmäteriet pröva huruvida den ombildade och/eller nybildade fastigheten uppfyller de allmänna lämplighetskraven i 3 kap. fastighetsbildningslagen. Det går således exempelvis inte att bilda allt för små skogsfastigheter, eftersom att de bland annat måste ha en viss produktionsförmåga. Det finns alltså inga garantier för att kommunen kan förvärva skogsfastigheter i anslutning till de i översiktsplanen utpekade vindkraftsområdena med syftet att använda skogen för produktionsskog eller för att åstadkomma bufferzoner för isavkastning.*

Ulricehamns kommuns målsättning är primärt att utveckla en långsiktigt hållbar markreserv som innehåller mark som kan användas för nutida och framtida samhällsutveckling. Översiktsplanen för Ulricehamns kommun ger vägledning i vilken mark som kan komma att bli aktuell att förvärva då översiktsplanen pekar ut den önskvärda utvecklingen i kommunen. Kommunen ska även eftersträva att förvärva bytesmark som ligger i anslutning till utvecklingsområdena. Bytesmark skapar bättre förutsättningar för frivilliga köp och överenskommelser.

Markägare som berörs eller kommer att beröras av vindkraftverk uppmanas att kontakta kommunen för att undersöka vilka möjligheter som finns för kommunen att förvärva det aktuella markområdet.

3) Med tanke på den välorganiserade och högljudda vindkraftsmotståndslöbbyn bör kanske kommunen via UEAB starta ett projekt där UEAB hyr in sig på ladugårdstak och industribyggnaders tak och bygger solceller. Det blir ett fint fossilfritt tillskott till fjärrvärmeverksamheten. Alternativt uppmantra privata aktörer att arbeta med detta.

Kommentar: *Planen ändras inte i detta avseende. Kommunen är i översiktsplanen positiv till solceller, bland annat på tak. Översiktsplanen stödjer därför sådana initiativ.*

4) Bygg taksolceller på kommunens alla egna byggnader! Finns verkligen ingen ursäkt för att missa den chansen...

Kommentar: *Planen ändras inte i detta avseende. Enligt KF § 46 2007 "Svar på motion om solceller i byggnader" framgår det att kommunstyrelsen och de kommunala bolagen fått uppdrag att vid ny- och ombyggnationer ständigt överväga möjligheten att använda solceller och aktivt beakta denna möjlighet till alternativ energi.*

5) Ställ krav på solceller på taken vid alla andra nybyggnationer i kommunen.

Kommentar: *Planen ändras inte i detta avseende. Kommunen är positiv till placering av solceller på tak. Att ställa krav på solceller på tak vid nybyggnation är inte alltid lämpligt med hänsyn till kulturmiljö och stadsbild. Alla lägen ger heller inte förutsättningar för att motivera en sådan investering. Därför måste frågan bedömas från fall till fall.*

6) Attitydförändring!! Världen befinner sig i ett klimatnödläge och vi måste alla göra insatser, uppoffringar och (som kollektiv) faktiskt ändra levnadsstil. Istället för att hitta ursäkter för att stoppa stora vindkraftverksprojekt (som i Grönahög) behöver vi hitta ursäkter för att bygga! Det är ju ett nödläge för planeten och mänskligheten. Gäller även attityden för solceller (där Kallbadhuset är ett aktuellt exempel).

Kommunen: *Planen ändras inte i detta avseende. Kommunen är positivt inställd till etablering av vindkraft och solceller. Översiktsplanen är en avvägning mellan olika intressen som anses viktiga ur olika aspekter. Detta resulterar i olika begränsningar. Ett exempel på sådana avväganden är de kriterier som används i vindkraftsplanen för identifiering av vindkraftsområden.*

2.2.55 Privatperson 60

Mycket bra att kommunen nu uppmärksammar och värnar riksintresset för friluftsliv som gäller Komosse! Området bidrar med flertalet ekosystemtjänster, och är unikt i sitt slag i södra Sverige. För att ytterligare understryka vikten av området, hoppas vi få se en satsning på exempelvis tillgänglighet, undervisning och friluftsliv. Spångar för rullstol och barnvagn; utökade leder; naturrum; ökad service på samlingsplats/parkering för exempelvis skidåkare; samt sammankoppling med andra turistmål i närheten – är exempel på önskade investeringar.

Kommentar: *Planen ändras inte i detta avseende. Kommunen föreslår sådana typer av åtgärder i översiktsplanen.*

Ulricehamns kommun bör även inleda samtal med Jönköpings kommun om vindkraftverken i Gunillaberg och vindkraftparken i Sötterfällan, vilka syns från vandringsleder och fågeltorn på mossen. Dessa verk fick bygglov innan riksintresset för friluftsliv antogs, men nu bör riksintresset värnas och en så kallad re-powering efter att verken är uttjänta bör inte ges tillstånd. Vi välkomnar kommunens ställningstagande för friluftsliv och unika miljöer!

Kommentar: *Planen ändras inte i detta avseende. Så länge ett tillstånd gäller och villkoren uppfylls kan inte kommunen ställa krav på att re-powering inte får göras.*

2.2.56 Privatperson 61

Utvidgning av Komosse riksintresse för friluftsliv - söderut. Den södra delen av Komosse har - liksom den norra delen - en rik flora och fauna, och är populär för exempelvis skidåkning. Det vore därför intressant om kommunen vill inleda en dialog med Länsstyrelsen för att se över

en utvidgning av riksintresset för friluftsliv söderut, för ett större, sammanhängande friluftsområde, med möjlighet till skalfördelar när det kommer till satsningar och investeringar i området.

Kommentar: *Planen ändras inte i detta avseende. Riksintresseområdet kan inte utökas söderut inom Ulricehamns kommuns gränser. En utökning av riksintresseområdet skulle därmed beröra Tranemo kommun i första hand.*

2.2.57 Privatperson 62

Hej Jag följer med stort intresse utvecklingen och bebyggelsen av stadskärnan. Inom några år har det, till redan byggda höghus, adderats ytterligare ett stort antal nya: Linden, Marknadsplatsen, Tegelbruket, Grodparken. Ökad befolkning har många fördelar men förändringen av staden måste ske med balans och sunt förnuft.

I kvarteren Brunnsbo och Fiskebacken har detaljplanen stoppats pga. närheten till reningsverket. Det närliggande området består av låg bebyggelse med naturlig harmoni i slutningen ner mot sjön.

Låt de två fastigheterna bebyggas i samma genomtänkta anda. Det är inte värt att utnyttja maximalt tillåtna bygghöjd i alla delar av staden, ibland är det mer värdefullt att bevara, förstärka och komplettera en stadsdels historiska värden.

När reningsverket är flyttat och nybyggnation tillåts är min starka åsikt att området bör utvecklas med byggnader och bygghöjder som liknar Väveriets äldsta byggnader. Detta förslag ligger också i linje med gällande riktlinjer för natur- och kulturmiljö.

Kommentar: *Planen ändras inte i detta avseende. Översiktsplanen går inte i detalj in på byggnadshöjder och utformning. I översiktsplanen framgår att staden ska utvecklas med ett helhetsperspektiv. Vid exploatering ska exempelvis hänsyn tas till angränsande områden och ske i skala och form som de olika stadsdelarna tål. Exploatering som kan skada kulturmiljövärden ska undvikas, medan exploatering som kan utveckla värdena ska eftersträvas. De vid tillfället gällande riktlinjerna för stadsbyggnad ska vara vägledande i beslut som rör tätorten. Denna typ av riktlinjer hanterar sådana frågor som yttrandet berör på ett mer ändamålsenligt sätt än vad som kan göras inom ramen för översiktsplanen.*

2.2.58 Privatperson 63

Nej till vindkraft.

Kommentar: *Planen ändras inte i detta avseende. Kommunen är positiv till vindkraft.*

2.2.59 Privatperson 64

Med tanke på de svårigheter som kommunen hamnat i vad gäller acceptans för den nya så kallade vindbruksplanen vill vi markägare i det så kallade Boarps-projektet att vårt område som är av riksintresse för vindbruk får vara kvar som utvecklingsbart område. Att lägga en död hand över området vore olyckligt med tanke på lämpligheten och det strategiska läget. Men framför allt det stora arbete som folk i området, för- och emot, lokala politiker och Vattenfall lagt ned på att diskutera projektet sedan processen inleddes under 2010-talet. Det har varit en öppen process där möjligheterna till åsiktsutbyte varit många. Vi bedömer att det är svårt att peka ut mindre begränsade områden i kommunen för vindbruk i översiktsplanen då opinionen i området är mycket viktig för acceptansen. Vi bedömer att det är en mycket lång process som inte bara kan ske genom att områden ritas upp på en karta, ett områdes

lämplighet beror på intresse från markägare, energiföretag men också alla de som bor i området. Nuvarande strategi med att flytta runt mycket små områden i översiktsplanen gynnar ingen. Kommunen kan inte bara säga att vi är för vindbruk utan vi måste också ha en långsiktig fungerande strategi som kan accepteras av så många som möjligt. Risken finns att förankringsprocesser blir lidande då energibolag vill involvera så få aktörer som möjligt i beslut, i det förslag som ligger nu blir några få markägare väldigt utpekade och det blir ett uppifrånperspektiv om vilka gårdar som ska ha denna möjlighet framöver. Låt områdets lämplighet vara avgörande.

Markägare delaktiga i det så kallade Boarps-projektet i Grönahög och Norra Gällstad

Kommentar: *Planen ändras inte i detta avseende då kommunens överväganden för vindkraftsetableringar i områdena Boarp och Stigared fortsatt gäller. Områdena Boarp och Stigared fick 2018 avslag från kommunfullmäktige för vindkraftsetableringar. Områdena uppfyller de kriterier som använts i den nya vindkraftsplanen men har plockats bort då det inte bedömdes vara realistiskt med större etableringar i områdena givet dess närhet till Komosse, naturvärden i områdena och det motstånd som planerade etableringar i områdena mött tidigare.*

En ändring enligt yttrandet bedöms utgöra en väsentlig ändring av planförslaget. Enligt plan- och bygglagen får inga väsentliga ändringar av översiktsplanen göras efter granskning utan att kommunen genomför en andra granskning. Eftersom Ulricehamns kommun är i stort behov av en ny översiktsplan är kommunen restriktiv med att tillåta väsentliga ändringar efter granskningen. Översiktsplanen måste öppnas upp för möjlighet till ändringar under varje mandatperiod. Därför finns det stora möjligheter att hantera ändringar av detta slag flera gånger innan 2040.

2.2.60 Privatperson 65 (16 personer)

Nej tack till vindkraftsområde i Nöre!

Vi har tagit del av informationen om ”Vindkraftsområde Nöre” i den nya översiktsplanen. Utan dialog och förfrågan finns detta område utmarkerat på våra marker.

Kommentar: *Granskningen är endast ett förslag på ny översiktsplan och inte ett slutgiltigt beslut. Samrådet och granskningen utgör tillsammans två tillfällen där bland annat allmänheten informeras och har stor påverkansmöjlighet. Kommunen stämmer därmed av med befolkningen innan beslut om översiktsplanen fattas.*

Vi undertecknade markägare i Nöre anser att vindkraftsområdet omedelbart ska tas bort från vindkraftsplanen med följande argument:

- Med respekt och hänsyn till alla närboende i Nöre by med omnejd på grund av direkt påverkan av synbart ljus och hörbart ljud då detta blir ett faktum både på kort och långt håll.
- Med respekt och hänsyn till alla närboende i Nöre by med omnejd på grund av de infraljudsnivåer som uppstår vid en vindkraftspark. Som kommunen själva konstaterar i översiktsplanen är följderna av dessa mycket osäkra och konsekvenserna är inte fullt utredda.
- Med respekt och hänsyn till Nöre Byalag som i över 30 års tid har byggt upp och förvaltat Jordkulan i Nöre med oändligt många ideella arbetstimmar. Man har gjort detta för att skapa en mötesplats för invånarna i byn och ett besöksmål för

kommuninvånare och övriga tillresta. Jordkulan kommer i vindkraftsområdets absoluta närhet och attraktionskraften för jordkulan förväntas försvinna med en vindkraftsparks tillkomst.

- Med respekt och hänsyn till våra fina naturvärden och vårt vackra landskap i Ätradalen.
- Med respekt och hänsyn till den stora oro som är att förvänta sig i byn om det möjliggörs för en vindkraftspark i Nöre.
- Med anledning av att vi markägare i och omkring området inte kommer ställa någon mark till förfogande för en vindkraftspark.

Undertecknade representerar samtliga markägare i Nöre by som äger mark i, eller i direkt närhet till, det tilltänkta vindkraftsområdet.

Vi vill inte ha någon vindkraftspark i Nöre och därför anser vi att området omgående ska tas bort från översiktsplan Ulricehamn 2040.

Kommentar: *Planen ändras genom att Nöre vindkraftsområde tas bort inför antagande.*

2.2.61 Privatperson 66

Synpunkter till Översiktsplan 2040 - Bebyggelse

Har läst igenom merparten av förslaget till ny ÖP 2040. Det jag skriver om finns i texterna men jag vill förstärka vikten av hänsyn till vattnet, livsmedelsproduktion, strandskydd och den biologiska mångfalden. När jag började mitt miljöarbete för mer än 25 år sedan lyssnade vi på framtidsspanaren som då sa att det skulle blåsa mer, mer nordliga vindar, det skulle bli kraftigare regn med risk för översvämningar men även högre temperaturer och med torka och här är vi nu.

Med den erfarenheten som vi idag har är det av vikt att kommunen använder försiktighetsprincipen för kommande generationer, för era barn och barnbarn.

Varken Sverige och världen har ännu inte lyckats hejda den globala uppvärmningen och vi närmar oss nu att överstiga det gemensamma åtagande av Paris målets 1 1/2 graders uppvärmning av planeten jorden. Nu varnas det för att det kan bli uppemot 3-6 grader varmare eller mer vilket kommer att ge förödande konsekvenser för Sverige och världen. Vi ser redan idag resultaten av att jordens temperatur stiger och med den en ökad torka, bränder eller översvämningar i bland annat de länder som idag producerar den mat som vi importerar.

Förutom klimathoten lever vi idag även i en oroligare värld och militär upprustning är åter aktuellt och att återinföra beredskapslager aktualiseras.

Vi har också nu erfarenhet av mer än ett år med Coronapandemi och vad det inneburit med osäkerhet, stängda gränser för import av livsmedel, handel och resor.

Med dessa tre aktuella hot sammantaget gör det ännu viktigare för Ulricehamns kommun att se över och värna de vatten och den mark som finns för livsmedelsproduktion. Att på allvar förstå den biologiska mångfalden i ett globalt perspektiv. Att strandskyddet i framtiden kommer att vara en tillgång. Och att hur vi lever här påverkar natur, djur och människor på andra sidan jordklotet.

Av den anledningarna vill jag att i kommunens kommande ÖP som nu håller på att tas fram och i framtida planering av bebyggelse ge ett särskilt skydd för att skydda all jord- och

åkermark som finns i hela kommunen från att bebyggas, samt värna kommunens vatten, sjöar, vattendrag och dess strandskydd. Detta för att i framtiden som kan vara redan imorgon kunna bidra till att försörja kommunens invånare med livsmedel. Samtidigt som det skulle kunna finnas möjlighet att erbjuda gemensamhetsodlingar/stadsodling runtom i kommunen och med det bidra till att Sverige så småningom återigen kan bli självförsörjande.

Kommentar: *Planen ändras inte i detta avseende. Av översiktsplanen framgår att kommunen har en restriktiv hållning till exploatering på jordbruksmark. I de fall en sådan exploatering föreslås sker det med bakgrund av att det är nödvändigt för att tillgodose ett väsentligt samhällsintresse, samt att inget annat platsalternativ kan bedömas likvärdigt.*

2.2.62 Privatperson 67 (2 personer)

Hej!

Vi vill härmed lämna synpunkter på samrådsredogörelse punkt 2.2.66 Privatperson 77, (sid 91).

Bakgrund; Vårt förslag var att skapa två nya LIS områden i Fästeredssund, varav kommentaren till detta var att området bedöms inte som lämpligt att bebygga med tanke på översvämningsrisken. Vi vill bestrida dessa kommentarer då vi anser att detta inte stämmer. Enligt MSB översvämningskartering för Åtran kan man tydligt se att dessa områden inte berörs, se skärmlapp nedan.

Egen inmätning av plushöjder har utförts och resultatet visar att de mindre av de två områdena har en marknivå på ca +167,7m. Vid eventuell byggnation hamnar färdig golvnivå dessutom minst en till två decimeter högre än marknivån, detta efter finplanering av marken. De större av de två områdena kan färdig golvnivå vid eventuell byggande läggas på +166,5m, vilket är den nivån som idag tillämpas som en restriktionsnivå för visst byggande runt sjön.

Punkterna 1-5 PBL 2 kap. 5 § anser vi vara uppfyllda då det är en väl-dränerad gammal rullstensås/grusgrop, så det lär inte vara några problem att anlägga avloppssystem med infiltration, nära till väg och busstation, Fiber och kommunalt vatten finns i gatan.

Kan nämnas att de mindre av de två områdena har prövats tidigare för att få strandskyddsdispens (Diarienummer 2015.1099) men nekats då inga av de möjliga särskilda skälen var uppfyllda. Vid handläggningen påpekades från tjänstemännen att ett utpekande som LIS område var en tänkbar väg framåt för att få beviljad dispens. Med detta sagt så hoppas vi att ni kan ta tillbaka era kommentarer och faktiskt peka ut dessa områden som LIS områden i den nya översiktsplanen. Förslag till LIS område bifogas.

Kommentar: *Planen ändras inte i detta avseende. Kommunen har utöver MSBs översämningskartering för Åtran även använt Länsstyrelsens karta för ytavrinning och lågpunkter. Av denna karta framgår att området är olämpligt för exploatering med tanke på översvämningsrisken bland annat i samband med skyfall. Bebyggelse i det föreslagna området anses inte gå i linje med 2 kap. 5 § PBL:*

”Vid planläggning och i ärenden om bygglov eller förhandsbesked enligt denna lag ska bebyggelse och byggnadsverk lokaliseras till mark som är lämpad för ändamålet med hänsyn till

- 1. människors hälsa och säkerhet,*
- 2. jord-, berg- och vattenförhållandena,*
- 3. möjligheterna att ordna trafik, vattenförsörjning, avlopp, avfallshantering, elektronisk kommunikation samt samhällsservice i övrigt,*
- 4. möjligheterna att förebygga vatten- och luftföroreningar samt bullerstörningar, och*
- 5. risken för olyckor, översvämning och erosion.”*

Kommunen noterar och beklagar att det i samrådsredogörelsen inte framgår att bedömningen även utgått från lågpunkter.

En ändring enligt yttrandet bedöms utgöra en väsentlig ändring av planförslaget. Enligt plan- och bygglagen får inga väsentliga ändringar av översiktsplanen göras efter granskning utan att kommunen genomför en andra granskning. Eftersom Ulricehamns kommun är i stort behov av en ny översiktsplan är kommunen restriktiv med att tillåta väsentliga ändringar efter granskningen.

Översiktsplanen måste öppnas upp för möjlighet till ändringar under varje mandatperiod. Därför finns det stora möjligheter att hantera ändringar av detta slag flera gånger innan 2040.

2.2.63 Privatperson 68 (35 personer)

Nej tack till vindkraftsområde Marbohemmet

Vi har tagit del av informationen om "Vindkraftsområde Marbohemmet" i den nya översiktsplanen.

Utan föregående information, dialog eller förfrågan finns detta område utmarkerat på våra marker.

Kommentar: *Granskningen är endast ett förslag på ny översiktsplan och inte ett slutgiltigt beslut. Samrådet och granskningen utgör tillsammans två tillfällen där bland annat allmänheten informeras och har stor påverkansmöjlighet. Kommunen stämmer därmed av med befolkningen innan beslut om översiktsplanen fattas.*

Vi undertecknande markägare anser att vindkraftsområdet omedelbart ska tas bort från översiktsplanen med följande argument:

- För att behålla det kommunala inflytandet istället för att statliga intressen ska styra vår markanvändning. Den statliga utredningen föreslår att det kommunala vetot begränsas.
- Energimyndighetens formel för säkerhetsavstånd ger att människor ej bör vistas inom en area på mellan 40-60 ha kring varje vindkraftverk. Detta innebär att möjligheterna att nyttja vår egen skog och mark för jord-, skogsbruk, naturvårdande åtgärder, rekreation samt jakt begränsas vilket påverkar oss markägare negativt.
- Därutöver kommer vi att nekas bygglov på våra fastigheter vilket inverkar ytterligare på våra näringsverksamheter och därmed möjligheter till landsbygdsutveckling inom Ulricehamns kommun.
- Med respekt och hänsyn till våra mycket höga naturvärden och vårt vackra, tysta jordbruks- och skogslandskap vill vi att området fortsatt ska vara fritt från ljus- och ljudföroreningar.
- Vitt, blinkande ljus påverkar ett stort antal närboende, vi refererar till klagomål i Trädet.
- Med respekt och hänsyn till alla närboende på grund de infraljudsnivåer som uppstår vid vindkraftverk. Som kommunen själva konstaterar i översiktsplanen är följderna av dessa mycket osäkra och konsekvenserna är inte fullt utredda.
- Det störande ljudet är långt värre än vad som uppgivits innan byggnation vittnar närboende om vid andra vindkraftsetableringar.
- Med respekt och hänsyn till den stora oro som är att förvänta sig av boende i omgivande byar vid etablering av en vindkraftspark. Redan det markerade området i sig riskerar att ställa grannar emot varandra då Vindkraftsbolag kommit med

"erbjudanden" till fastighetsägare redan innan översiktsplanen kommunicerats och samråtts.

Vi vill att det rödmarkerade vindkraftsområdet skall tas bort från "Översiktsplan Ulricehamn 2040" med omedelbar verkan, då det oavsett om vi ställer vår mark till förfogande eller ej, begränsar rätten till vår egen mark. Med hänsyn till såväl närboende som höga djur- och naturvärden ser vi inte att området är lämpligt för vindkraftspark, inte heller att placeringen är tillräckligt utredd.

Kommentar: *Planen ändras genom att Marbohemms vindkraftsområde tas bort inför antagande.*

2.2.64 Privatperson 69 (2 personer)

Vindkraftspark på vår fastighet - NEJ tack!

Utan föregående information till berörda markägare finns nu vår mark nu uppmärkt inom området "Vindkraftspark Marbohemmet". Området fanns inte med i planen som "samråddes" 2020, mitt under pandemiutbrottet, utan har tillkommit i versionen Granskning – översiktsplan Ulricehamn 2040 utan att kommuniceras med berörda fastighetsägare vilket är anmärkningsvärt.

Kommentar: *Översiktsplanen är oberoende av fastighetsägare och bygger på möjligheter som kommunen ser fram till 2040. Ett förslaget vindkraftsområde innebär inte att den berörda fastighetsägaren är tvingad att upplåta sin mark för vindkraftsetableringar.*

Översiktsplanen täcker hela kommunen och föreslår en mängd visioner och förslag fram till 2040. På så sätt är alla fastighetsägare i hela kommunen mer eller mindre berörda.

Kommunen har inte möjlighet att under framtagandet av översiktsplanen kontakta varje enskild fastighetsägare som berörs av planförslaget. Kommunikationen med fastighetsägare sker framförallt under samråd och granskning av översiktsplanen då möjligheten finns att inkomma med yttranden på planförslaget.

VI KOMMER INTE ATT UPPLÅTA VÅR MARK FÖR VINDKRAFT och kräver att det uppmärkta området "Vindkraftspark Marbohemmet" tas bort från "Granskning - Översiktsplan Ulricehamn 2040" då det begränsar rätten till vår egen mark. Detta krav delar vi med mer än 80 % av de markägare som berörs av uppmärkningen, vilket tydliggörs i ett särskilt yttrande, som också stöttas av närboende i Böne och Lund/Knätte.

På punkt efter punkt hindrar och begränsar området oss i våra planer med att utveckla verksamhet på vår gård som vi övertog så sent som i juli 2020 genom generationsskifte, i 4:e generationen.

Kommentar: *Planen ändras genom att Marbohemms vindkraftsområde tas bort inför antagande. Översiktsplanen är oberoende av markägare och bygger på möjligheter som kommunen ser fram till 2040. Ett förslaget vindkraftsområde innebär inte att den berörda fastighetsägaren är tvingad att upplåta sin mark för vindkraftsetableringar.*

Ett aktivt generationsskifte för bevarandet av biologisk mångfald

Då vi sommaren 2020 tog över gården X, inklusive fastigheten X, så gjorde vi det utifrån ett långsiktigt perspektiv. Vi har för avsikt att markerna fortsatt ska brukas samt att

betesvallarna fortsatt ska betas för ett öppet landskap. Detta möjliggörs genom att vår arrendator, som bor i Böne och bedriver ekologiskt jordbruk med inriktning mot naturbetesköttproduktion, låter ca 30 av sina kor och kalvar ströva fritt över våra marker. Det är inte en slump att markerna har hög biologisk mångfald och att vägkanterna är artrika. Det är resultatet av att markerna obrutet betats i hundratals år! Och där växterna finns, finns insekterna och då finns även fåglarna och fladdermössen och så vidare.

Gården ligger ett av områdena som är uppmärkt som värdeetrakt för skyddsvärda träd samt värdeetrakt lövskog. Vi vill bedriva ett aktivt men hållbart skogsbruk där vi bevarar och skyddar inslaget av värdefulla träd, ökar och förnyar inslaget av ädellöv och löv på hela fastigheten, samt inte minst rönn, asp, sälg och ek (RASE) samt andra bärande träd och buskar för att även gynna klövviltet. Vi uppfyller redan idag kraven för en grön skogsbruksplan och är dubbelcertifierade enligt PEFC och FSC. På eget initiativ har vi planerat att avsätta ytterligare skogsbestånd till naturvård.

Vill bidra till landsbygdsutveckling

Vi planerar att flytta tillbaks till Ulricehamns kommun och har planer för hur vi skulle kunna dra nytta av fastigheternas tysta, ljusopåverkade läge och värdefulla natur inom olika verksamheter exempelvis inom ekoturism. Att bygga ett hus på vår skogsfastighet X, för uthyrning för att bredda vår näringsverksamhet, är en del i de planerna som kommunens översiktsplan 2040 påverkar och hindrar enligt föreliggande förslag. Det är också en av planerna inför att den femte generationen så småningom tar över.

Inom ramen för kommunens utvecklingsstrategi

Flera punkter ovan skulle kunna passa bra in under de olika strategierna i översiktsplanen under rubriken Utvecklingsstrategi, liksom punkt 15 i FN:s 17 globala mål.

- En levande landsbygd: ”Större exploateringar ska ske i anslutning till tätorterna för att behålla landsbygdens unika värden och egenskaper. Bostadsbyggande och etablering av verksamheter på landsbygden är positivt för hela kommunen. /.../ Turismen och föreningslivet på landsbygden ska värnas och utvecklas.
- Tätt och blandat: ”Bebyggelseutveckling ska i första hand ske inom och i direkt anslutning till befintliga tätorter. På så vis värnar vi om det runt om tätorterna, såsom brukningsvärd skog- och jordbruksmark, värdefulla kulturmiljöer och sammanhängande naturområden för friluftsliv, växter och djur”
- Biologisk mångfald: ”Ekosystemtjänster är de funktioner i naturen som människan kan dra nytta av. Några exempel på ekosystemtjänster är pollinering, naturlig vattenreglering och naturupplevelser. Naturen ska vara tillgänglig för alla, oavsett var i kommunen du bor. En förutsättning för detta är att värna om vår natur och dess funktioner. Exempel på åtgärder är att sträva efter att hålla ihop viktiga stråk för grönska och vatten”
- Friluftsliv och hälsa: ”/.../Naturen innehåller även kulturella värden av betydelse för kommuninvånare och turister. Därför är det viktigt att bevara och utveckla kommunens kulturvärden och säkerställa tillgången till dessa.”
- Ett samhälle anpassat till ett förändrat klimat

Förslaget ”Vindkraftpark Marbohemmet” går däremot på tvärs mot detta.

I en aktuell nyhetsartikel på Artdatabanken (SLU)⁸ kan man läsa följande om varför exempelvis dagfjärilar utrotas: ”Den primära orsaken är de storskaliga förändringar av brukande och markanvändning som helt förändrat landskapet i Sverige under de senaste 150 åren. Sedan 1950-talet har arealen ängs- och betesmark minskat kraftigt i landet och idag återstår mindre än 1 procent av ängsmarken och omkring 10 procent av naturbetesmarkerna.

Och den negativa utvecklingen fortsätter. Småbruken försvinner, många marker överges och växer igen och i de kvarvarande gräsmarkerna sker en kontinuerlig utarmning av floran och faunan. De kvarvarande markerna blir dessutom allt mera isolerade och många ligger som öar i ett ogästvänligt landskap.”

Våra marker på X är del av de 11 procenten! Låt dem vara.

Kommentar: *Planen ändras genom att Marbohemmets vindkraftsområde tas bort inför antagande.*

2.2.65 Privatperson 70

Angående vindkraftsetablering i Ulricehamns kommun

Det är min uppfattning att kommunen skall vara mycket restriktiv när det gäller att peka ut lämpliga områden för vindkraftsetablering. Om kommunens veto skulle avskaffas har jag uppfattat det som att det är fritt fram att bygga vindkraft på de områden som tidigare har utpekats som lämpliga.

Kommentar: *Planen ändras inte i detta avseende. Vindkraftsplanen bygger på nuvarande process. Det finns dock inget som indikerar på att en ändring av det så kallade kommunala vetot skulle innebära att det är ”fritt fram” att etablera vindkraft inom de områden som i vindkraftsplanen pekas ut som vindkraftsområden.*

Vi kan se - både i Ulricehamns kommun och i närliggande kommuner - hur människor far illa av att få vindkraftsparker nära sitt boende. Kommunerna har förlitat sig på de uppgifter om t.ex. ljudnivå som byggherren presenterat. När verken väl finns på plats visar det sig att de gjort sina mätningar under bästa tänkbara förhållanden och på så vis kunnat visa "tillräckligt" låga bullernivåer.

Det är med sorg i hjärtat jag läser hur boende i Trädet fått sitt liv och boende förstört p.g.a. de verk som uppförts där. Då det nu planeras för ännu högre verk med ännu högre negativ inverkan på människor så måste kommunen se till att reglera utbyggnaden. Det finns inga lämpliga områden för vindkraft i vår kommun p.g.a. dess storlek och den spridda bebyggelse som finns på landsbygden runt om i hela kommunen. Det blir alltid någon som får sin tillvaro och kanske hela sitt liv förstört. Det är inte tillräckligt med 800 meter till bebyggelse - det är alldeles för kort avstånd. För att inte störa boende behöver det vara så långt avstånd så att det faktiskt inte går att bygga vindkraftverk någonstans i kommunen.

Kör inte över någon enda medborgare! Ta ansvar för oss!

Kommentar: *Planen ändras inte i detta avseende. Skyddsavståndet på 800 meter till bebyggelse bedöms generellt vara tillräckligt för att klara riktvärdet för buller från vindkraft på 40 dB(A) vid bostäder. Om en etablering i en ansökan inte kan visa att vindkraftsparken skulle klara andra krav på exempelvis buller, skugga och ljus kan ansökan inte bedömas gå i linje med vindkraftsplanen, oavsett om det är mer än 800 meter från bostäder. Avståndet till bostäder är därmed inte det enda kravet som ställs.*

Det angivna skyddsavståndet i vindkraftsplanen är ett riktvärde som har legat till grund för bedömningen av lämpliga områden för vindkraftsparker. Kommunen kommer fortsatt att bedöma de faktiska förhållandena samt den upplevda störningen av en vindkraftsetablering i varje enskilt fall.

Kör inte över någon enda medborgare! Ta ansvar för oss!

2.2.66 Privatperson 71 (2 personer)

Önskemål betr. "Översiktsplan för kommunens utveckling till 2040"

Undertecknade anser att följande skall beaktas då översiktsplanen fastställs:

1. All bebyggelse skall anpassas till stadens karaktär. Detta innebär att höghus skall undvikas. Högre hus än 4 våningar bör ej byggas. Fasadmateriel och utseende bör ej avvika allt för mycket från intilliggande bebyggelse. Detta är speciellt viktigt i stadens centrum. Grönområden i bebyggelse skall ej exploateras.

Kommentar: *Planen ändras inte i detta avseende. Översiktsplanen går inte i detalj in på byggnadshöjder och utformning. I översiktsplanen framgår att staden ska utvecklas med ett helhetsperspektiv. Vid exploatering ska exempelvis hänsyn tas till angränsande områden och ske i skala och form som de olika stadsdelarna tål. Exploatering som kan skada kulturmiljövärden ska undvikas, medan exploatering som kan utveckla värdena ska eftersträvas. De vid tillfället gällande riktlinjerna för stadsbyggnad ska vara vägledande i beslut som rör tätorten. Sådana riktlinjer hanterar sådana frågor som yttrandet berör på ett mer ändamålsenligt sätt än vad som kan göras inom ramen för översiktsplanen.*

2. Bebyggelse i strandnära lägen skall undvikas.

Kommentar: *Planen ändras inte i detta avseende. I den övergripande strategin "En levande landsbygd" framgår det att kommunen är positiv till bebyggelse i strandnära lägen. Så kallade LIS-områden är en del i att åstadkomma en levande landsbygd. Exploatering inom strandskyddat område regleras i miljöbalken och det krävs särskilda skäl för att upphäva strandskyddet. En förutsättning är att syftet med strandskyddet inte får motverkas. En bedömning av lämpligheten görs därför i varje enskilt fall.*

3. Vid bebyggelse på nya områden skall hänsyn tagas till befintliga naturvärden. Detta gäller t.ex. då Brunnsnäs skall exploateras.

Kommentar: *Planen ändras inte i detta avseende. Det framgår i alla nya exploateringsområden vilka hänsyn som ska tas till bland annat naturvärden.*

4. Förtätning i befintlig bebyggelse skall undvikas.

Kommentar: *Planen ändras inte i detta avseende. Ett sådant ställningstagande går emot översiktsplanens övergripande strategier där förtätning förespråkas för att bland annat värna om värdena runt om tätorterna och möjliggöra för funktionsintegrerade bebyggelsemiljöer.*

5. Gång och cykelvägar skall prioriteras vid nybyggnation.

Kommentar: *Planen ändras inte i detta avseende. Det framgår av översiktsplanen att gång- och cykelvägar ska prioriteras i konfliktsituationer med andra trafikslag. Gång- och cykelvägar prioriteras i nya bostadsområden i och med vägledningspunkten om att den fysiska planeringen ska utformas på ett sätt som gör att så många som möjligt ska ha säkra skolvägar.*

6. Allmänhetens tillgång till strandnära områden skall beaktas. Enskilda bryggor och annat som uppförts i strid med gällande strandskyddsbestämmelser skall borttagas.

Kommentar: *Planen ändras inte i detta avseende. Det framgår av översiktsplanen att i de fall exploatering sker i strandnära lägen ska allmänhetens tillgång till strandområdet beaktas. Borttagande av enskilda bryggor hanteras inte inom ramen för översiktsplanen.*

7. Allmänna kommunikationer skall främjas. Viktigt att turtäthet och utbud är likartad i hela staden. T.ex. bör busslinje 200 köra gamla RV 40 fram till Rångedala och därifrån motorvägen till Borås.

Kommentar: *Planen ändras inte i detta avseende. I den övergripande strategin "Ett hållbart resande" framgår att den största delen av bebyggelseutveckling ska planeras i lägen med goda möjligheter till kollektivtrafikförsörjning. Ulricehamn kommer fortsätta förespråka ett centralt stationsläge för Götalandsbanan inom utpekade utredningsområde.*

Kommunen äger inte frågan om kollektivtrafik men det framgår av planen att kommunen ska ha ett tätt samarbete med Västrafik, som är Västragötalandsregionens huvudman för kollektivtrafiken, för att uppnå en attraktiv kollektivtrafik i kommunen och regionen.

2.2.67 Privatperson 72

Yttrande Gällande "Översiktsplan Ulricehamn 2040"

Samtliga markägare i och runt det tilltänkta vindkraftsområdet i Nöre har tidigare yttrat sig i detta ärende och klargjort att man inte kommer att ställa sin mark till förfogande för vindkraftsverk.

Om kommunen väljer att ändå inte ta bort vindkraftsområdet från översiktsplanen kommer det på flera olika sätt att begränsa äganderätten för samtliga markägare. Bland annat kommer det sannolikt inte beviljas några nya bygglov inom 800 meter.

På grund av inskränkningar i äganderätten anser jag därför att Nöre vindkraftsområde ska tas bort från översiktsplanen.

Kommentar: *Planen ändras genom att Nöre vindkraftsområde tas bort inför antagande.*

2.2.68 Privatperson 73

Yttrande Gällande "Översiktsplan Ulricehamn 2040"

Jag anser att det är direkt olämpligt att peka ut vindkraftsområden i översiktsplanen utan att först föra en dialog med berörda markägare.

Jag är införstådd med att översiktsplanen är ett övergripande långsiktigt dokument där man inte går in i detalj.

Men i de fall man pekar ut dessa områden utan att någon vill ha dem får det omfattande konsekvenser på äganderätten för markägare i och omkring vindkraftsområdena även om det inte kommer att byggas några vindkraftsverk där.

Jag anser därför att samtliga utpekade vindkraftsområden i översiktsplanen ska tas bort om det inte finns en önskan från berörda markägare att de ska finnas där.

Kommentar: Översiktsplanen är oberoende av markägare och bygger på möjligheter som kommunen ser fram till 2040. Ett föreslaget vindkraftsområde innebär inte att den berörda fastighetsägaren är tvingad att upplåta sin mark för vindkraftsetableringar.

Översiktsplanen täcker hela kommunen och föreslår en mängd visioner och förslag fram till 2040. På så sätt är alla fastighetsägare i hela kommunen mer eller mindre berörda. Kommunen har inte möjlighet att under framtagandet av översiktsplanen kontakta varje enskild fastighetsägare som berörs av planförslaget.

Kommunikationen med fastighetsägare sker framförallt under samråd och granskning av översiktsplanen då möjligheten finns att inkomma med yttranden på planförslaget.

2.2.69 Privatperson 74

Yttrande Gällande "Översiktsplan Ulricehamn 2040"

I Vindbruksplanen har Nöre vindkraftsområde samt Marbohemmets vindkraftsområde lagts in. Enligt planen ska dessa områden rymma "fyra större vindkraftsanläggningar eller fler". I princip mitt emellan dessa områden projekteras nu för två vindkraftsverk i Hällunda/Böne.

Ser man dessa tre områden på kartan kan man konstatera att dessa tre områden tillsammans kommer att bilda en sammanhängande halvcirkel med totalt minst 10 vindkraftsverk. De tre områdena kommer med största sannolikhet att bilda en enhet och sträcka sig över ett mycket stort område.

Detta går stick i stäv med det ställningstagande man tar i vindkraftsplanen om att flera vindkraftsparker inte ska sträcka sig över flera landskapsrum utan hållas inom ett avgränsat område.

För att ställningstagandet ska uppfyllas anser jag att både Nöre vindkraftsområde och Marbohemmets vindkraftsområde ska tas bort från översiktsplanen.

Kommentar: Planen ändras genom att Nöre och Marbohemmets vindkraftsområden tas bort inför antagande.

2.2.70 Privatperson 75 (12 personer)

Angående förslaget i den nya översiktsplanen att göra ett nytt verksamhetsområde – Rönnåsen norra.

På marken där kommunen vill lägga Rönnåsen norra finns sex fastigheter som påverkas av den kommande översiktsplanen, fem av fastigheterna ligger på den utpekade marken. Sex familjer med barn, djur, skog och jordbruksmark. Sex familjer där ingen av oss varken vill flytta eller sälja vår mark.

Här finns småskalig jordbruksmark som länsstyrelsen förmodligen klassar som skyddsvärd och som fortfarande brukas av mindre jordbrukare från Hössna som driver jordbruk med djurhållning och som är beroende av betesmark och skörd.

Här finns fantastiska stenmurar som fungerar som biotoper för insekter och djur. Här finns flera torplämningar, en viktig del i bygdens historia.

Och här finns framförallt människor. Som lever och bor. Några är fjärde generationen på sin mark och i sitt hem. Några har bedrivit verksamhet och jordbruk hela sitt liv och gör så fortfarande. Och några har precis byggt nytt.

Vi alla njuter av att både få bo stadsnära, men samtidigt på landet. Den här delen på andra sidan RV40 är vårt egna lilla Sträckås. Nu har glädjen över att få bo som vi gör grumlats. För vad är tanken? Att våra hem rivs och vi tvingas flytta? Eller att våra hus, stall och ladugårdar blir inklämda mellan industrier?

Vi som nyss byggt nytt (X, bygglov 2013 och X, bygglov 2017) känner att vi hamnat i ett vacuum. Ska vi fortsätta bo in oss och skapa våra drömmars hem med mandelmansodlingar och bärskogen som närmsta granne? Törs vi plantera fler fruktträd och buskar som kanske först om 15-20 år vuxit till sig? Är det någon idé att lägga ner den tiden, energin och pengarna?

Här är också en plats för rekreation och inte bara för oss som bor här. Det har vi märkt inte minst under det senaste året som präglats av pandemin. Det är många vandringssällskap som passerat förbi, många cyklister som hittat till våra områden tack vare förra årets cykelorienteringskarta. Och sedan flera år passerar ryttare från ridskolan i Ubbarp hos oss.

Varför starta ett helt nytt område för industri istället för att fortsätta med de områden som redan finns idag? Här finns det dessutom en hel del blötmark och mossmark som med största sannolikhet inte är lämplig för exploatering. Varför inte utöka Rönnåsens och Hesters industriområde mer? Där finns mycket angränsande mark som skulle kunna vara lämplig för industri, till exempel söder och öster om Rönnåsen och söder och sydost om Hesters industriområde. Kanske även utmed den planerade vägen mellan Hössnamotet och väg 157?

Vi vill uppmana er politiker som ska fatta beslut i den här frågan att gärna besöka oss och titta närmre på den omgivning som ni ska fatta beslut om.

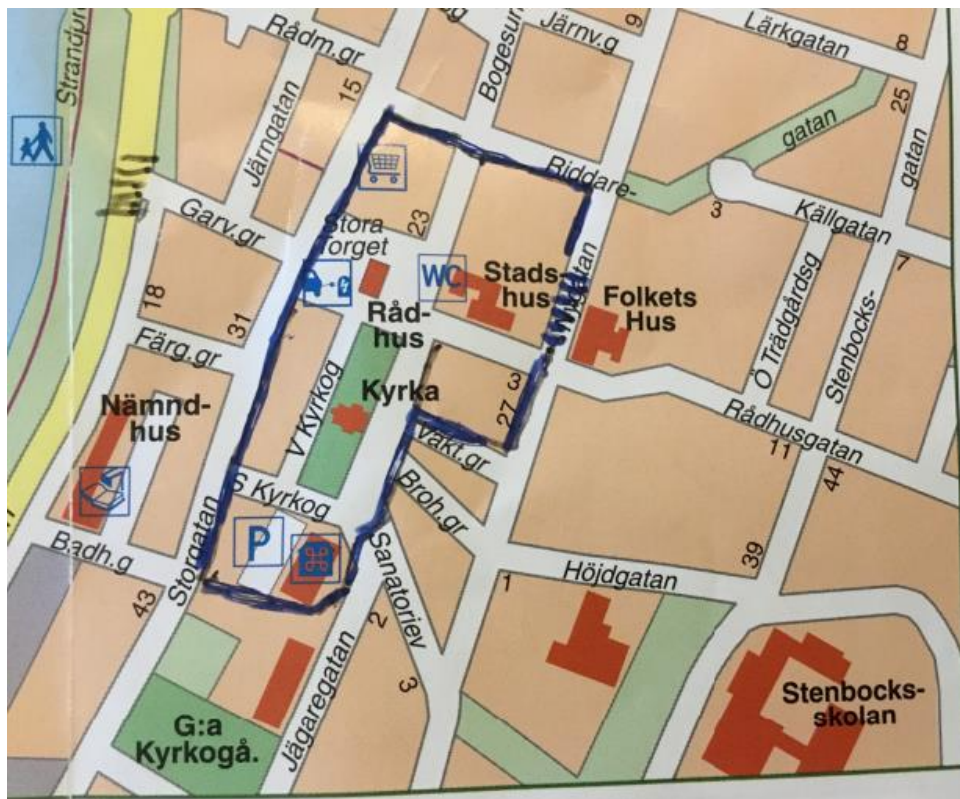
Kommentar: *Översiktsplanen föreslår en utökning både söder och västerut för industriområdena Hester och Rönnåsen. Det framgår av planen att utbyggnad av Rönnåsen norra ska ske först när verksamhetsområden söder om riksväg 40 är utbyggda.*

Förutsättningarna på en specifik plats utreds närmare i detaljplan och inte i översiktsplan. I översiktsplanen målar kommunen med de "breda penseldragen" och alla områden innehåller begränsningar och möjligheter som behöver beaktas. Att det ligger bostäder i anslutning eller i ett område som föreslås för exploatering i översiktsplanen innebär att kommunen i sitt arbete med vidare planering av området måste förhålla sig till att det ligger bostäder där. Exempelvis behöver det säkerställas att etablering av verksamheter inte innebär olägenheter för boende.

2.2.71 Privatperson 76

I Ulricehamn har vi ett antal gamla och unika byggnader. Mitt förslag är att museet (gamla skolan), kyrkan, stadshuset, stora torget, Skövdehuset ska ingå i en fredad zon utan biltrafik. Vi skulle bli av med all genomfartstrafik på Bogesundsgatan. Infart till Bogesundsgatan vid Hellströmska huset endast för behörig trafik. Vi skulle kunna marknadsföra vår historia och låta människor promenera runt och titta på våra fina och historiska byggnader. Stadshuset skulle kunna förändras till hur det var från början med bland annat konstutställningar. (Jag

var ofta där och tittade på konst). Museet skulle flytta in i sina gamla lokaler och helst få hit bredgårdsmannen). Grupper skulle kunna få komma in i kyrkan med guide och se våran vackra kyrka inifrån med info. Vackra rådhuset med vårat fina torg. Enda torget i Sverige som är sluttande sägs det. Inte att glömma Folkets hus där kan man göra ett brett upphöjt övergångsställe över Nygatan. Skickar med en skiss över hur vi har tänkt.

Kommentar: *Planen ändras inte i detta avseende. Bogesundsgatan är en huvudgata och en viktig förbindelse i nordsydlig riktning som binder samman centrum med flera bostadsområden. Gatan fungerar även som matning från väg 46, vilket är huvudinfarten till Ulricehamn. Gatan ingår i ett starkt kollektivtrafikstråk (den så kallade stadsslingan) med hållplatser bland annat vid Stadshuset. Gatan trafikeras dagligen av cirka 7000 fordon varav cirka 110 bussar i linjetrafik. Inom ramen för arbetet med översiktsplanen avser kommunen inte utreda en alternativ sträckning för huvudgatan, vilket är en förutsättning för genomförande av förslaget.*

Övriga gator inom området är lågt trafikerade och till övervägande del har den trafiken målpunkt i området. Merparten av denna trafik skulle således tillåtas även om förslaget genomförs.

Övriga synpunkter i yttrandet bemöts inte i detta granskningsutlåtande eftersom de avser frågor som inte hanteras inom ramen för översiktsplanen.

2.2.72 Privatperson 77

Synpunkter angående Ulricehamns översiktsplan 2021

Byggnation

Bygg inte nära Åsunden och framför allt inte höga hus. Husen blir som en mur som avskärmar sjön från staden och dess innevånare. Låt alla, både besökare och boende, som uppskattar en vacker vy få njuta av den vackra sjön.

Varför bygga höga hus i centrum och förstöra stadsbilden? Många mindre städers stadskärnor blev förstörda vid byggboomer under senare delen av 1900-talet. Låt inte detta hända i Ulricehamn.

Kommentar: *Planen ändras inte i detta avseende. Översiktsplanen går inte i detalj in på byggnadshöjder och utformning. I översiktsplanen framgår att staden ska utvecklas med ett helhetsperspektiv. Vid exploatering ska exempelvis hänsyn tas till angränsande områden och ske i skala och form som de olika stadsdelarna tål. Exploatering som kan skada kulturmiljövärden ska undvikas, medan exploatering som kan utveckla värdena ska eftersträvas. De vid tillfället gällande riktlinjerna för stadsbyggnad ska vara vägledande i beslut som rör tätorten. Denna typ av riktlinjer hanterar sådana frågor som yttrandet berör på ett mer ändamålsenligt sätt än vad som kan göras inom ramen för översiktsplanen.*

Trafik

Vi som bor utanför staden och gärna handlar där, vill ha kvar parkeringsplatser nära centrum. Därför är parkeringarna vid ICA Tornet och de på Marknadsplatsen viktiga och bör inte tas bort. En del försvinner också då det nya biblioteket byggs vid ICA Tornet. Vill man ha en levande gågata och centrum bör man ta hänsyn till detta.

Kommentar: *Planen ändras inte i detta avseende. Översiktsplanen hanterar inte enskilda parkeringar. Ur ett klimatanpassningsperspektiv bör förtätning i första hand ske på redan hårdgjorda ytor så som parkeringar. Att en parkeringsyta bebyggs innebär inte nödvändigtvis att parkeringsmöjligheter försvinner då de kan ersättas på annat sätt. Det framgår av planen att parkering bör ske i underjordiska garage, i parkeringshus eller i första våning ovan mark för att nyttja marken effektivt.*

En förbifart från Marbäck med anslutning till riksväg 40 vid motet vid Rönnåsens industriområde vore bra för att slippa tung trafik genom staden.

Kommentar: *Planen ändras inte i detta avseende. En förbifart föreslås mellan riksväg 40 och Marbäck.*

2.2.73 Privatperson 78

Jag har tagit del av Ulricehamn 2040 ny översiktsplan. Det är med bestörtning jag läser om vindkraft planen för kommunen. Rent generellt rekommenderar man inte att upprätta vindkraftverk nära bebyggelse. Vilket är vad man med denna plan kommer göra. Era kommuninvånare blir således negativt drabbade av denna plan. Vår miljö är oerhört viktig, självklart måste man hitta sätt att ställa om energiproduktionen. Men detta är inte rätt sätt för kommuninvånarna.

Kommentar: *Planen ändras inte i detta avseende. Skyddsavståndet på 800 meter till bebyggelse bedöms generellt vara tillräckligt för att klara riktvärdet för buller från vindkraft på 40 dB(A) vid bostäder. Om en etablering i en ansökan inte kan visa att vindkraftsparken skulle klara andra krav på exempelvis buller, skugga och ljus kan ansökan inte bedömas gå i linje med vindkraftsplanen, oavsett om det är mer än 800 meter från bostäder. Avståndet till bostäder är därmed inte det enda kravet som ställs.*

2.2.74 Privatperson 79

Om det ska byggas vindkraftverk så bör det göras med eftertanke. Konsekvenser för kommuninvånare kan annars bli påtagligt negativa.

Vi behöver vända oss till mer miljövänliga energityper likt vindkraft men utvecklingen måste då ske på ett sätt som inte blir en stor belastning för människorna i dess absoluta närhet. I detta fall förefaller de stora negativa konsekvenserna för både de närmaste boende samt kommunen som helhet vara så påtagliga att byggnationen inte bör genomföras. Därför hoppas jag innerligt att förnuftet segrar och dessa planer inte kommer att förverkligas.

Kommentar: *Planen ändras inte i detta avseende. Skyddsavståndet på 800 meter till bebyggelse bedöms generellt vara tillräckligt för att klara riktvärdet för buller från vindkraft på 40 dB(A) vid bostäder. Om en etablering i en ansökan inte kan visa att vindkraftsparken skulle klara andra krav på exempelvis buller, skugga och ljus kan ansökan inte bedömas gå i linje med vindkraftsplanen, oavsett om det är mer än 800 meter från bostäder. Avståndet till bostäder är därmed inte det enda kravet som ställs.*

2.2.75 Privatperson 80

Är mycket bekymrad över de planerade vindkraftverks byggen som är nära förestående i Hällunda samt de planer som finns från kommunens sida på att låta ytterligare verk få etableras i tätt bebyggt landsbygdsområde ex Marbohemmet, Nöre. Senaste forskningsrön från b.la. Tyskland rekommenderar helt andra skyddsavstånd till bebyggelse än de värden som används i planen. Vad man internationellt (b.la. Danmark) kommit fram till är att begränsa landbaserad vindkraft och fokusera på mindre känsliga områden till havs. Vill kommunen hålla fast sin förträffliga satsning på friluftsliv och turism måste man förhålla sig till det faktum att det är oförenligt med både storskalig industriell vindkraftsverksamhet och attraktiv lantlig miljö.

Ps: Vindkraft är toppen men på rätt ställe!

Kommentar: *Planen ändras genom att Nöre och Marbohemmets vindkraftsområden tas bort inför antagande.*

Planen ändras inte avseende skyddsavstånd till bostäder. Skyddsavståndet på 800 meter till bebyggelse bedöms generellt vara tillräckligt för att klara riktvärdet för buller från vindkraft på 40 dB(A) vid bostäder. Om en etablering i en ansökan inte kan visa att vindkraftsparken skulle klara andra krav på exempelvis buller, skugga och ljus kan ansökan inte bedömas gå i linje med vindkraftsplanen, oavsett om det är mer än 800 meter från bostäder. Avståndet till bostäder är därmed inte det enda kravet som ställs.

2.2.76 Privatperson 81

I förslaget har Ulricehamns kommun pekat ut flera stora områden som lämpliga för vindkraftsetablering.

Min fastighet kommer att beröras av tre planer, Timmele (eg. Hällunda och redan beviljat att uppföra två verk), Nöre och Marbohemmet. Så om alla blir verklighet så kommer vi att ha vindkraftverk med nuvarande minimiavståndet på bägge sidor om fastigheten.

Eftersom vi ”bara” äger hus med tomt så kommer vi inte att kunna påverka om de byggs i vår närhet.

Trolig negativ påverkan i området:

- Nämnda tre områden kommer att i princip utgöra en vindkraftspark med stor risk för stora ingrepp i naturen med vägar, elnät och grundläggning.
- Ljud, ljus och skuggor kommer att bli störande för många närboende.
- Det kan bli svårt att sälja fastigheter som ligger nära.
- Den biologiska mångfalden påverkas.
- Begränsningar i att nyttja området för rekreation och friluftsliv.

Dagens vindkraftsindustri är storskalig. Verken blir större och större för att ge mer energi. När de är färdigbyggda säljs de ofta till energibolag i Europa så de kan

Istället för att ha många utpekade områden på landsbygden där folk bor så är det bättre och mer effektivt att ha större vindkraftsparker till havs.

Kommunen bör i vindbruksplanen:

- Ha större avstånd mellan vindkraftverk och tomtgränser (10 gånger maxhöjden på verken).

Kommentar: *Planen ändras inte i detta avseende. Det är inte höjden på ett enskilt verk som motiverar ett större avstånd, utan källjudet från själva vindkraftverket. I takt med teknikutvecklingen har källjudet från moderna verk minskat. Källjudet från ett verk minskar också ju högre ett verk är på grund av att avståndet till marken nedanför ökar. Detta medför att högre verk inte är ett skäl till att ange ett längre minimumavstånd utifrån bulleraspekten. Det angivna skyddsavståndet i vindkraftsplanen är ett riktvärde som har legat till grund för bedömningen av lämpliga områden för vindkraftsparker. Kommunen kommer fortsatt att bedöma de faktiska förhållandena samt den upplevda störningen av en vindkraftsetablering i varje enskilt fall.*

Det går inte att hitta stöd i forskningen för att ett skyddsavstånd till bostäder på tio gånger maxhöjden är det mest optimala skyddsavståndet att tillämpa.

- Sänka bullernivån till max 35 dB.

Kommentar: *Planen ändras inte i detta avseende. Ett minsta skyddsavstånd på 800 meter till bebyggelse bedöms generellt vara tillräckligt för att klara naturvårdsverkets riktvärde för buller från vindkraft på 40 dB(A) vid bostäder. Riktvärdet bedöms i sin tur vara tillräckligt för att inte orsaka allvarlig hälsopåverkan. En, för kommunen, generell skärpning av riktvärdet till 35 dB(A) skulle försvåra möjligheten till vindkraftsetableringar. Kommunen har istället valt att, för särskilda områden, tillämpa ett hårdare bullerkrav. Dessa områden är större sammanhängande områden som inte är påverkade av, eller som inte ska påverkas av, stora exploateringar och som upplevs som tysta. Syftet med områdena är att de ska vara attraktiva för den typ av friluftsliv och turism som efterfrågar ostördhet och tystnad. Dessa områden visas i översiktsplanen som så kallade "Stora tysta och opåverkade områden", i vilka bullerkravet för permanenta bullerkällor är satt till 30 dB(A).*

Om en etablering i en ansökan inte kan visa att en vindkraftspark skulle uppfylla krav på exempelvis buller, skugga och ljus kan ansökan inte bedömas gå i linje med vindkraftsplanen. Det angivna skyddsavståndet i vindkraftsplanen är ett riktvärde som har legat till grund för bedömningen av

lämpliga områden för vindkraftsparker. Kommunen kommer fortsatt att bedöma de faktiska förhållandena samt den upplevda störningen av en vindkraftsetablering i varje enskilt fall.

- Minska ner antal planerade områden för vindkraft, så inte flera områden tangerar varandra.

Kommentar: *Planen justeras genom att vindkraftsområdena Nöre och Marbohemmet tas bort inför antagande.*

- Ta hänsyn till alla fastighetsägare/boende vid fastställande av vindkraftsområden.

Kommentar: *Granskningen är endast ett förslag på ny översiktsplan och inte ett slutgiltigt beslut. Samrådet och granskningen utgör tillsammans två tillfällen där bland annat allmänheten informeras och har stor påverkansmöjlighet. Kommunen stämmer därmed av med befolkningen innan beslut om översiktsplanen fattas.*

Slutligen vill jag framföra att jag tycker att det är viktigt att vi har mer förnyelsebara energikällor men det ska vara med hänsyn till människor, natur och miljö.

2.2.77 Privatperson 82

Som född och uppvuxen i Ulricehamn är det med bestörtning jag läser om den nya vindbruksplanen 2040.

Så klart vi måste ställa om till förnybara energikällor och alla måste bidra till detta men det som föreslås nu i nya planen är ju helt förkastligt.

Vindkraftverk ska ju i allmänhet inte byggas i direkt anslutning till bebyggelse. Att möjliggöra placering av så många vindkraftverk på så många olika ställen i kommunen kommer ju förstöra framtiden för de kommuninvånare som bor här men också attraktionskraften att flytta till Ulricehamn.

Detta känns som ett väldigt effektivt sätt att döda den levande landsbygden som jag alltid trott Ulricehamn som kommun värnade om.

Jag hoppas innerligt att ni tänker om och reviderar denna plan.

Kommentar: *Det framgår inte i yttrandet vilka revideringar som föreslås. Om en etablering i en ansökan inte kan visa att en vindkraftspark skulle klara krav på exempelvis buller, skugga och ljus kan ansökan inte bedömas gå i linje med vindkraftsplanen, oavsett om det är mer än 800 meter från bostäder. Avståndet till bostäder är därmed inte det enda kravet som ställs. Kommunen kommer fortsatt att bedöma de faktiska förhållandena samt den upplevda störningen av en vindkraftsetablering i varje enskilt fall.*

2.2.78 Privatperson 83 (153 personer)

Boende i Ulricehamns kommun med omnejd, vill här framföra ett antal synpunkter på den föreslagna översikts- och vindkraftsplanen.

Först konstaterar vi att det är klokt och framsynt av kommunen att vilja värna Komosse och de tysta områden som finns. Komosses natur, och de upplevelser den tillhandahåller, är erkänt unika, och att bevara Komosse och kommunens tysta områden är värdefullt, både idag och för framtiden. Att inventera och värna de ekosystemtjänster som omgivningarna ger är ekonomiskt i flera led, och något både vi och svenska myndigheter uppmuntrar.

Att bedriva konventionellt jord- och skogsbruk inom tysta områden möter heller inga hinder, vilket kommunen bör förtydliga för de oroliga.

Vi vill även uppmuntra kommunen att tydligt bevaka sina (invånarnas) intressen när det kommer till åverkan som kan orsakas av exempelvis ingrepp nära kommungränsen. Ett aktuellt exempel är Tranemo kommuns vindkraftsområde nära Högaberg, Grönahög, där etablering kan få negativ inverkan på Ulricehamns kommuns stora, tysta område; på upplevelsen av riksintresset för friluftsliv gällande Komosse; på en eventuell expansion av friluftsområdet Komosse söderut; på fågellivet med spelplatser i området; samt givetvis för de boende.

Vi önskar i översiktsplanen ett tydligt ställningstagande för mellankommunal dialog gällande kommunens intressen i dessa frågor. Utöver detta önskar vi även att den siktanalys som gjorts för Komosse används vid alla nya vindkraftsetableringar (både inom kommunen och nära kommungränsen), för att inte verk som skadar riksintresset ska godkännas.

Kommentar: *Planen ändras inte i detta avseende. I översiktsplanen framgår det att angränsande kommuners önskemål om avstånd mellan vindkraftverk och kommungräns ska respekteras. Vid vindkraftsärenden nära kommungränsen ska angränsande kommuner utgöra remissinstans. Om den aktuella etableringen inte önskas, bör respektavstånd till grannkommunen iakttas. I samband med vindkraftsansökningar som berör mer än en kommun sker dialog. Grannkommunerna är därtill remissinstanser i översiktsplanarbetet och har insikt i vindkraftsområden i närheten av den egna kommunen.*

I vindkraftsplanen tillämpas ett skyddsavstånd gentemot Komosse på 2,5 kilometer i norra änden och som utökas till 4 kilometer i sydvästläge. Detta har bedömts vara tillräckligt för att eventuella vindkraftsetableringar inte ska störa friluftsvärdena i området. En ny siktanalys har tagits fram som visar att vindkraftsområdena, som mest, har en väldigt begränsad visuell påverkan på Komosse.

Vidare hoppas vi att kommunen tydligt vill betona vikten av att låta aktuell forskning och kunskap vara styrande när det gäller etablering av vindkraftverk.

Människor som bor nära sagda vindkraftverk har länge hävdat att de blir allvarligt störda av buller. Svenska myndigheter framhåller i att använda dB(A) som mätvärde avseende buller, men om folkhälsan skall värnas är det nödvändigt att använda dB(Z), som även mäter låga frekvenser som både stör och är skadliga för människor.

Forskare vid universitetssjukhuset i Mainz har nyligen visat att en hög nivå av infraljud påverkar hjärtfunktionen negativt. Som en konsekvens av detta rekommenderar det tyska forskarlaget att den maximalt tolererade nivån för konstant exponering av infraljud bör sättas till 80 dB(Z), med hänvisning till hälsorisker. Vi vet också att infraljud når väldigt långt från ljudkällan. Med tanke på detta ter sig kommunens förslag att öka säkerhetsavståndet från 750 till 800 meter vara av närmast symbolisk karaktär.

Vi önskar det tillagt i vindkraftsplanen att kommunen måste beakta folkhälsoperspektivet, och därför bevaka aktuell forskning, öka säkerhetsavståndet till tio gånger verkens totalhöjd samt kräva att ingen boende ska utsättas för bullernivåer över 80 dB(Z).

Kommentar: *Planen ändras inte i detta avseende. Riktvärden för ljud från vindkraftverk samt övrig industriell verksamhet är satt i dB(A). När dB(A) används så har en så kallad A-vägning av ljudtrycksnivån. A-vägningen definieras i den internationella standarden IEC 61672:2003. A-vägningen görs för att efterlikna hur örat uppfattar olika frekvenser. Örat är sämre på*

att uppfatta låga frekvenser, vilket tas med i A-vägningen. När dB(Z) används så har man gjort en Z-vägning. Vid en sådan görs ingen anpassning till örats förmåga att uppfatta låga frekvenser.

En uppdatering av syntesrapporten "Vindkraftens påverkan på människors intressen" publicerades hösten 2021. En syntesrapport tittar på all tillgänglig forskning och drar slutsatser utefter de tillgängliga resultaten. Den uppdaterade syntesrapporten har stämts av gentemot vindkraftsplanen och den tidigare versionen av syntesrapporten. Kommunen har inte kunnat identifiera ny koncensus inom vindkraftsforskningen som skulle innebära förändringar i förutsättningarna för vindkraft i Ulricehamn.

Det är inte höjden på ett enskilt verk som motiverar ett större avstånd till bostäder, utan källjudet från själva vindkraftverket. I takt med teknikutvecklingen har källjudet från moderna verk minskat. Källjudet från ett verk minskar också ju högre ett verk är på grund av att avståndet till marken nedanför ökar. Detta medför att högre verk inte är ett skäl till att ange ett längre minimumavstånd utifrån bulleraspekten. Det angivna skyddsavståndet i vindkraftsplanen är ett riktvärde som har legat till grund för bedömningen av lämpliga områden för vindkraftsparker. Kommunen kommer fortsatt att bedöma de faktiska förhållandena samt den upplevda störningen av en vindkraftsetablering i varje enskilt fall.

När det gäller vindkraftverkens hinderbelysning, så har invånare i bland annat Trädet fått sin boendemiljö påtagligt försämrade av ett högintensivt, vitt, blinkande ljus (för verk över 150 meter). Även djur påverkas negativt av att den mörka natthimlen blinkar vitt med ca 1 sekunds intervall, då vissa arter är beroende av mörker för jakt, etcetera.

Utvecklingen inom vindkraftsindustrin går mot högre verk, och sannolikt kommer verk på 300 meter eller mer att byggas på kommunens utpekade områden, vilket ger en stor spridning av blinkande ljusföreningar.

Vi förordar därför att en försiktighetsprincip införs i vindkraftsplanen, innan konsekvenserna är helt klarlagda av att människor och djur ständigt omges av högintensivt vitt blinkljus i en miljö där nätterna annars är helt mörka.

Kommentar: *Planen justeras genom att nya ställningstaganden ersätter granskningsförslagets ställningstagande om högintensivt blinkande ljus. De nya ställningstagandena kräver att de mest ändamålsenliga tillåtna och tillgängliga tekniken för att minska ljusstörningar mot bostadsbebyggelse ska användas. Detta i syfte att avskärma högintensivt blinkande ljus från att träffa markytan inom ett avstånd som stämmer överens med vid tillfället gällande praxis och bestämmelser. Vidare görs ställningstagandet om att synkronisering av de blinkande ljusen i en vindkraftspark ska göras. Detta för att minska ljusstörningar från vindkraftsparker.*

Frågan om konsekvenser avseende ljudstörningar för människor och djur hanteras i det enskilda vindkraftsärendet.

Slutligen vill vi trycka på, att om det kommunala vetot avvecklas, så blir den kommunala vindkraftsplanen ett oerhört viktigt dokument vid framtida vindkraftsetableringar. Det är därför viktigt att kommunens krav och ställningstaganden tydligt klargörs i planen! Utpekade vindkraftsområden kan göra att kommunen får väldigt lite att säga till om när eventuella ansökningar inkommer, då kommunen då endast blir en remissinstans i beslutsprocessen.

Vi ber därför kommunen att överväga att ta bort de utpekade vindkraftsområdena, för att inte förlora bestämmanderätten över markanvändningen framåt. Vindkraftverk kan givetvis

ändå uppföras på lämpliga platser, men kommunen kommer då att behålla kontrollen över hur verken påverkar omgivningen. Vi hoppas att kommunen ser våra önskemål som rimliga och införlivar dem i den långsiktiga planeringen.

Kommentar: *Planen ändras inte i detta avseende. Vindkraftsplanen och de områden som finns föreslagna i den, utgör ett stöd för att processer inte ska bli osäkra, långdragna och dyra. Besluten ska vara förutsägbara för alla inblandade.*

Vindkraftsplanen utgör basen för förvaltningens bedömning av en ansökan om att etablera vindkraft. Ett förslaget vindkraftsområde innebär dock inte per automatik att en park får tillstånd att byggas. Ett exempel på detta är Boarp och Stigared som fick avslag. Skäl för att inte tillstyrka en ansökan kan exempelvis vara att den inte stämmer överens med kommunens översiktsplan. Att ett område är föreslaget i en översiktsplan/vindkraftsplan innebär inte att det är förbjudet att ansöka om och etablera en vindkraftspark på en annan plats, om detta är något kommunens politiker beslutar om. Det skulle däremot gå emot planen och sannolikt de kriterier som tagits ställning kring politiskt. Processen riskerar också att bli långdragen och dyr.

Ur en demokratisk aspekt finns det ett värde i att gentemot allmänheten redovisa föreslagna vindkraftsområden. Områdena har genomgått medborgardialog under både samråd och granskning av översiktsplanen.

2.2.79 Privatperson 84-473

Under granskningsperioden har ett stort antal identiska förtryckta granskningsyttranden inkommit. Dessa uppgår till 390 stycken. De har därför hanterats med ett och samma svar.

Jag anser att:

- Minsta avstånd från tomtgräns till vindkraftverk med hänsyn till buller, infraljud, skuggeffekter och dominerande intryck ska sättas till 10 gånger maxhöjden istället för föreslagna 800 meter.

Kommentar: *Planen ändras inte i detta avseende. Det är inte höjden på ett enskilt verk som motiverar ett större avstånd, utan källjudet från själva vindkraftverket. I takt med teknikutvecklingen har källjudet från moderna verk minskat. Källjudet från ett verk minskar också ju högre ett verk är på grund av att avståndet till marken nedanför ökar. Detta medför att högre verk inte är ett skäl till att ange ett längre minimumavstånd utifrån bulleraspekten. Det angivna skyddsavståndet i vindkraftsplanen är ett riktvärde som har legat till grund för bedömningen av lämpliga områden för vindkraftsparker. Kommunen kommer fortsatt att bedöma de faktiska förhållandena samt den upplevda störningen av en vindkraftsetablering i varje enskilt fall.*

Det går inte att hitta stöd i forskningen för att ett skyddsavstånd till bostäder på tio gånger maxhöjden är det mest optimala skyddsavståndet att tillämpa.

- Högsta bullernivå mot tomtgräns ska sänkas till max 35 dB(A) då placeringarna är tysta naturområden med bakgrundsljud under 30 dB(A).

Kommentar: *Planen ändras inte i detta avseende. Ett minsta skyddsavstånd på 800 meter till bebyggelse bedöms generellt vara tillräckligt för att klara naturvårdsverkets riktvärde för buller från vindkraft på 40 dB(A) vid bostäder. Riktvärdet bedöms i sin tur vara tillräckligt för att inte orsaka allvarlig hälsopåverkan. En, för kommunen, generell skärpning av riktvärdet*

till 35 dB(A) skulle försvåra möjligheten till vindkraftsetableringar. Kommunen har istället valt att, för särskilda områden, tillämpa ett hårdare bullerkrav. Dessa områden är större sammanhängande områden som inte är påverkade av, eller som inte ska påverkas av, stora exploateringar och som upplevs som tysta. Syftet med områdena är att de ska vara attraktiva för den typ av friluftsliv och turism som efterfrågar ostördhet och tystnad. Dessa områden visas i översiktsplanen som så kallade "Stora tysta och opåverkade områden", i vilka bullerkravet för permanenta bullerkällor är satt till 30 dB(A).

Om en etablering i en ansökan inte kan visa att en vindkraftspark skulle uppfylla krav på exempelvis buller, skugga och ljus kan ansökan inte bedömas gå i linje med vindkraftsplanen. Det angivna skyddsavståndet i vindkraftsplanen är ett riktvärde som har legat till grund för bedömningen av lämpliga områden för vindkraftsparker. Kommunen kommer fortsatt att bedöma de faktiska förhållandena samt den upplevda störningen av en vindkraftsetablering i varje enskilt fall.

- Att högintensiv, vit blinkande hindersbelysning ska bannlysas inom Ulricehamns kommun och istället ersättas med flygradar (OCAS microradar eller liknande). Gäller även existerande anläggning i Trädet.

Kommentar: Planen ändras inte i detta avseende. För att få använda sig av OCAS så krävs dispens från Transportstyrelsen då detta avviker från gällande föreskrifter. Eftersom Försvarmakten är negativt inställd till OCAS ur flygsäkerhets- och sekretesshänseende ger inte Transportstyrelsen dispens för metoden. Ett krav enligt det som föreslås i yttrandet skulle alltså innebära att inga vindkraftverk över 150 meter kan etableras i kommunen.

- Att vindkraftverk som rapporteras avge störande ljud begränsas till att vara operationella mellan 0800 - 1600 vardagar.

Kommentar: Planen ändras inte i detta avseende. Kommunen kan inte ställa extrema krav utan extrema omständigheter. Det är ingen rationell lösning att kräva att verk ska vara operationella mellan 08-16. Om vindkraftverk eller parker inte uppfyller rätt bullernivå enligt myndigheters riktlinjer kommer de inte ges tillstånd.

- Att korrekt mätning och riskbedömning görs för infraljudets påverkan av människors hälsa inom en radie av 30 km från vindkraftverkets placering.

Kommentar: Planen ändras genom ett förtydligande om att krav på max 40 dB(A) ekvivalent ljudnivå vid bostadstomt även gäller för lågfrekvent buller. För att kunna beräkna lågfrekvent buller krävs en ljudkälla med en position. Att låsa beräkningar av lågfrekvent buller till ett schablonmässigt avstånd är inte önskvärt då det kan innebära slöseri med resurser. Sådana beräkningar görs bättre i det specifika fallet då det istället går att anpassa avståndet till existerande och planerade bostäder.

Att göra en "korrekt mätning" av bullerpåverkan från en verksamhet innan den är i drift är inte möjligt. Allt upp till den punkten är beräkningar och modeller, med olika osäkerhet. Detta gäller även de standardiserade metoderna. Miljö- och byggnämnden kan i egenskap av tillsynsmyndighet kräva att uppföljande mätningar av lågfrekvent buller ska göras samt ställa krav på att åtgärder ska vidtas om det inkommer klagomål på ljudnivåerna. Länsstyrelsen ställer normalt sett krav på högsta tillåtna bullernivåer i tillståndsvillkoren.

2.2.80 Privatperson 474

Jag anser att:

- Minsta avstånd från tomtgräns till vindkraftverk med hänsyn till buller, infraljud, skuggeffekter och dominerande intryck ska sättas till 10 gånger maxhöjden istället för föreslagna 800 meter.

Kommentar: *Planen ändras inte i detta avseende. Det är inte höjden på ett enskilt verk som motiverar ett större avstånd, utan källjudet från själva vindkraftverket. I takt med teknikutvecklingen har källjudet från moderna verk minskat. Källjudet från ett verk minskar också ju högre ett verk är på grund av att avståndet till marken nedanför ökar. Detta medför att högre verk inte är ett skäl till att ange ett längre minimumavstånd utifrån bulleraspekten. Det angivna skyddsavståndet i vindkraftsplanen är ett riktvärde som har legat till grund för bedömningen av lämpliga områden för vindkraftsparker. Kommunen kommer fortsatt att bedöma de faktiska förhållandena samt den upplevda störningen av en vindkraftsetablering i varje enskilt fall.*

Det går inte att hitta stöd i forskningen för att ett skyddsavstånd till bostäder på tio gånger maxhöjden är det mest optimala skyddsavståndet att tillämpa.

- Högsta bullernivå mot tomtgräns ska sänkas till max 35 dB(A) då placeringarna är tysta naturområden med bakgrundsljud under 30 dB(A).

Kommentar: *Planen ändras inte i detta avseende. Ett minsta skyddsavstånd på 800 meter till bebyggelse bedöms generellt vara tillräckligt för att klara naturvårdsverkets riktvärde för buller från vindkraft på 40 dB(A) vid bostäder. Riktvärdet bedöms i sin tur vara tillräckligt för att inte orsaka allvarlig hälsopåverkan. En, för kommunen, generell skärpning av riktvärdet till 35 dB(A) skulle försvåra möjligheten till vindkraftsetableringar. Kommunen har istället valt att, för särskilda områden, tillämpa ett hårdare bullerkrav. Dessa områden är större sammanhängande områden som inte är påverkade av, eller som inte ska påverkas av, stora exploateringar och som upplevs som tysta. Syftet med områdena är att de ska vara attraktiva för den typ av friluftsliv och turism som efterfrågar ostördhet och tystnad. Dessa områden visas i översiktsplanen som så kallade "Stora tysta och opåverkade områden", i vilka bullerkravet för permanenta bullerkällor är satt till 30 dB(A).*

Om en etablering i en ansökan inte kan visa att en vindkraftspark skulle uppfylla krav på exempelvis buller, skugga och ljus kan ansökan inte bedömas gå i linje med vindkraftsplanen. Det angivna skyddsavståndet i vindkraftsplanen är ett riktvärde som har legat till grund för bedömningen av lämpliga områden för vindkraftsparker. Kommunen kommer fortsatt att bedöma de faktiska förhållandena samt den upplevda störningen av en vindkraftsetablering i varje enskilt fall.

- Att högintensiv, vit blinkande hindarsbelysning ska bannlysas inom Ulricehamns kommun och istället ersättas med flygradar (OCAS microradar eller liknande). Gäller även existerande anläggning i Trädet.

Kommentar: *Planen ändras inte i detta avseende. För att få använda sig av OCAS så krävs dispens från Transportstyrelsen då detta avviker från gällande föreskrifter. Eftersom Försvarsmakten är negativt inställd till OCAS ur flygsäkerhets- och sekretesshänseende ger inte Transportstyrelsen dispens för*

metoden. Ett krav enligt det som föreslås i yttrandet skulle alltså innebära att inga vindkraftverk över 150 meter kan etableras i kommunen.

- Att vindkraftverk som rapporteras avge störande ljud begränsas till att vara operationella mellan 0800 - 1600 vardagar.

Kommentar: Planen ändras inte i detta avseende. Kommunen kan inte ställa extrema krav utan extrema omständigheter. Det är ingen rationell lösning att kräva att verk ska vara operationella mellan 08-16. Om vindkraftverk eller parker inte uppfyller rätt bullernivå enligt myndigheters riktlinjer kommer de inte ges tillstånd.

- Att korrekt mätning och riskbedömning görs för infraljudets påverkan av människors hälsa inom en radie av 30 km från vindkraftverkets placering.

Kommentar: Planen ändras genom ett förtydligande om att krav på max 40 dB(A) ekvivalent ljudnivå vid bostadstomt även gäller för lågfrekvent buller. För att kunna beräkna lågfrekvent buller krävs en ljudkälla med en position. Att låsa beräkningar av lågfrekvent buller till ett schablonmässigt avstånd är inte önskvärt då det kan innebära slöseri med resurser. Sådana beräkningar görs bättre i det specifika fallet då det istället går att anpassa avståndet till existerande och planerade bostäder.

Att göra en "korrekt mätning" av bullerpåverkan från en verksamhet innan den är i drift är inte möjligt. Allt upp till den punkten är beräkningar och modeller, med olika osäkerhet. Detta gäller även de standardiserade metoderna. Miljö- och byggnämnden kan i egenskap av tillsynsmyndighet kräva att uppföljande mätningar av lågfrekvent buller ska göras samt ställa krav på att åtgärder ska vidtas om det inkommer klagomål på ljudnivåerna. Länsstyrelsen ställer normalt sett krav på högsta tillåtna bullernivåer i tillståndsvillkoren.

- Vi behöver mer vindkraft än idag men hänsyn enl. ovan måste tas.

Kommentar: Om kommunen skulle ta hänsyn enligt alla punkterna ovan är det inte möjligt med mer vindkraft i Ulricehamns kommun.

2.2.81 Privatperson 475

Jag anser att:

- Minsta avstånd från tomtgräns till vindkraftverk med hänsyn till buller, infraljud, skuggeffekter och dominerande intryck ska sättas till 10 gånger maxhöjden istället för föreslagna 800 meter.

Kommentar: Planen ändras inte i detta avseende. Det är inte höjden på ett enskilt verk som motiverar ett större avstånd, utan källjudet från själva vindkraftverket. I takt med teknikutvecklingen har källjudet från moderna verk minskat. Källjudet från ett verk minskar också ju högre ett verk är på grund av att avståndet till marken nedanför ökar. Detta medför att högre verk inte är ett skäl till att ange ett längre minimumavstånd utifrån bulleraspekten. Det angivna skyddsavståndet i vindkraftsplanen är ett riktvärde som har legat till grund för bedömningen av lämpliga områden för vindkraftsparkar. Kommunen kommer fortsatt att bedöma de faktiska förhållandena samt den upplevda störningen av en vindkraftsetablering i varje enskilt fall.

Det går inte att hitta stöd i forskningen för att ett skyddsavstånd till bostäder på tio gånger maxhöjden är det mest optimala skyddsavståndet att tillämpa.

- Högsta bullernivå mot tomtgräns ska sänkas till max 35 dB(A) då placeringarna är tysta naturområden med bakgrundsljud under 30 dB(A).

Kommentar: *Planen ändras inte i detta avseende. Ett minsta skyddsavstånd på 800 meter till bebyggelse bedöms generellt vara tillräckligt för att klara naturvårdsverkets riktvärde för buller från vindkraft på 40 dB(A) vid bostäder. Riktvärdet bedöms i sin tur vara tillräckligt för att inte orsaka allvarlig hälsopåverkan. En, för kommunen, generell skärpning av riktvärdet till 35 dB(A) skulle försvåra möjligheten till vindkraftsetableringar. Kommunen har istället valt att, för särskilda områden, tillämpa ett hårdare bullerkrav. Dessa områden är större sammanhängande områden som inte är påverkade av, eller som inte ska påverkas av, stora exploateringar och som upplevs som tysta. Syftet med områdena är att de ska vara attraktiva för den typ av friluftsliv och turism som efterfrågar ostördhet och tystnad. Dessa områden visas i översiktsplanen som så kallade "Stora tysta och opåverkade områden", i vilka bullerkravet för permanenta bullerkällor är satt till 30 dB(A).*

Om en etablering i en ansökan inte kan visa att en vindkraftspark skulle uppfylla krav på exempelvis buller, skugga och ljus kan ansökan inte bedömas gå i linje med vindkraftsplanen. Det angivna skyddsavståndet i vindkraftsplanen är ett riktvärde som har legat till grund för bedömningen av lämpliga områden för vindkraftsparker. Kommunen kommer fortsatt att bedöma de faktiska förhållandena samt den upplevda störningen av en vindkraftsetablering i varje enskilt fall.

- Att högintensiv, vit blinkande hindersbelysning ska bannlysas inom Ulricehamns kommun och istället ersättas med flygradar (OCAS microradar eller liknande). Gäller även existerande anläggning i Trädet.

Kommentar: *Planen ändras inte i detta avseende. För att få använda sig av OCAS så krävs dispens från Transportstyrelsen då detta avviker från gällande föreskrifter. Eftersom Försvarsmakten är negativt inställd till OCAS ur flygsäkerhets- och sekretesshänseende ger inte Transportstyrelsen dispens för metoden. Ett krav enligt det som föreslås i yttrandet skulle alltså innebära att inga vindkraftverk över 150 meter kan etableras i kommunen.*

- Att vindkraftverk som rapporteras avge störande ljud begränsas till att vara operationella mellan 0800 - 1600 vardagar.

Kommentar: *Planen ändras inte i detta avseende. Kommunen kan inte ställa extrema krav utan extrema omständigheter. Det är ingen rationell lösning att kräva att verk ska vara operationella mellan 08-16. Om vindkraftverk eller parker inte uppfyller rätt bullernivå enligt myndigheters riktlinjer kommer de inte ges tillstånd.*

- Att korrekt mätning och riskbedömning görs för infraljudets påverkan av människors hälsa inom en radie av 30 km från vindkraftverkets placering.

Kommentar: *Planen ändras genom ett förtydligande om att krav på max 40 dB(A) ekvivalent ljudnivå vid bostadstomt även gäller för lågfrekvent buller. För att kunna beräkna lågfrekvent buller krävs en ljudkälla med en position. Att låsa beräkningar av lågfrekvent buller till ett schablonmässigt avstånd är inte önskvärt då det kan innebära slöseri med resurser. Sådana beräkningar*

görs bättre i det specifika fallet då det istället går att anpassa avståndet till existerande och planerade bostäder.

Att göra en ”korrekt mätning” av bullerpåverkan från en verksamhet innan den är i drift är inte möjligt. Allt upp till den punkten är beräkningar och modeller, med olika osäkerhet. Detta gäller även de standardiserade metoderna. Miljö- och byggnämnden kan i egenskap av tillsynsmyndighet kräva att uppföljande mätningar av lågfrekvent buller ska göras samt ställa krav på att åtgärder ska vidtas om det inkommer klagomål på ljudnivåerna. Länsstyrelsen ställer normalt sett krav på högsta tillåtna bullernivåer i tillståndsvillkoren.

- Solfångare på alla nya hus.

Kommentar: *Planen ändras inte i detta avseende. Kommunen kan inte ställa sådana krav och det är heller inte lämplig med solfångare på alla nya hus. Däremot kan kommunen i detaljplaner möjliggöra för solfångare på byggnader förutsatt att så är lämpligt.*

2.2.82 Privatperson 476

Jag anser att:

- Minsta avstånd från tomtgräns till vindkraftverk med hänsyn till buller, infraljud, skuggeffekter och dominerande intryck ska sättas till 10 gånger maxhöjden istället för föreslagna 800 meter. Gärna mer.

Kommentar: *Planen ändras inte i detta avseende. Det är inte höjden på ett enskilt verk som motiverar ett större avstånd, utan källjudet från själva vindkraftverket. I takt med teknikutvecklingen har källjudet från moderna verk minskat. Källjudet från ett verk minskar också ju högre ett verk är på grund av att avståndet till marken nedanför ökar. Detta medför att högre verk inte är ett skäl till att ange ett längre minimumavstånd utifrån bulleraspekten. Det angivna skyddsavståndet i vindkraftsplanen är ett riktvärde som har legat till grund för bedömningen av lämpliga områden för vindkraftsparker. Kommunen kommer fortsatt att bedöma de faktiska förhållandena samt den upplevda störningen av en vindkraftsetablering i varje enskilt fall.*

Det går inte att hitta stöd i forskningen för att ett skyddsavstånd till bostäder på tio gånger maxhöjden är det mest optimala skyddsavståndet att tillämpa.

- Högsta bullernivå mot tomtgräns ska sänkas till max 35 dB(A) då placeringarna är tysta naturområden med bakgrundsljud under 30 dB(A). Sänk mer.

Kommentar: *Planen ändras inte i detta avseende. Ett minsta skyddsavstånd på 800 meter till bebyggelse bedöms generellt vara tillräckligt för att klara naturvårdsverkets riktvärde för buller från vindkraft på 40 dB(A) vid bostäder. Riktvärdet bedöms i sin tur vara tillräckligt för att inte orsaka allvarlig hälsopåverkan. En, för kommunen, generell skärpning av riktvärdet till 35 dB(A) skulle försvåra möjligheten till vindkraftsetableringar. Kommunen har istället valt att, för särskilda områden, tillämpa ett hårdare bullerkrav. Dessa områden är större sammanhängande områden som inte är påverkade av, eller som inte ska påverkas av, stora exploateringar och som upplevs som tysta. Syftet med områdena är att de ska vara attraktiva för den typ av friluftsliv och turism som efterfrågar ostördhet och tystnad. Dessa områden visas i översiktsplanen som så kallade ”Stora tysta och opåverkade*

områden”, i vilka bullerkravet för permanenta bullerkällor är satt till 30 dB(A).

Om en etablering i en ansökan inte kan visa att en vindkraftspark skulle uppfylla krav på exempelvis buller, skugga och ljus kan ansökan inte bedömas gå i linje med vindkraftsplanen. Det angivna skyddsavståndet i vindkraftsplanen är ett riktvärde som har legat till grund för bedömningen av lämpliga områden för vindkraftsparker. Kommunen kommer fortsatt att bedöma de faktiska förhållandena samt den upplevda störningen av en vindkraftsetablering i varje enskilt fall.

- Att högintensiv, vit blinkande hindersbelysning ska bannlysas inom Ulricehamns kommun och istället ersättas med flygradar (OCAS microradar eller liknande). Gäller även existerande anläggning i Trädet. Ja.

Kommentar: Planen ändras inte i detta avseende. För att få använda sig av OCAS så krävs dispens från Transportstyrelsen då detta avviker från gällande föreskrifter. Eftersom Försvarsmakten är negativt inställd till OCAS ur flygsäkerhets- och sekretesshänseende ger inte Transportstyrelsen dispens för metoden. Ett krav enligt det som föreslås i yttrandet skulle alltså innebära att inga vindkraftverk över 150 meter kan etableras i kommunen.

- Att vindkraftverk som rapporteras avge störande ljud begränsas till att vara operationella mellan 0800 - 1600 vardagar.

Kommentar: Planen ändras inte i detta avseende. Kommunen kan inte ställa extrema krav utan extrema omständigheter. Det är ingen rationell lösning att kräva att verk ska vara operationella mellan 08-16. Om vindkraftverk eller parker inte uppfyller rätt bullernivå enligt myndigheters riktlinjer kommer de inte ges tillstånd.

- Att korrekt mätning och riskbedömning görs för infraljudets påverkan av människors hälsa inom en radie av 30 km från vindkraftverkets placering.

Kommentar: Planen ändras genom ett förtydligande om att krav på max 40 dB(A) ekvivalent ljudnivå vid bostadstomt även gäller för lågfrekvent buller. För att kunna beräkna lågfrekvent buller krävs en ljudkälla med en position. Att låsa beräkningar av lågfrekvent buller till ett schablonmässigt avstånd är inte önskvärt då det kan innebära slöseri med resurser. Sådana beräkningar görs bättre i det specifika fallet då det istället går att anpassa avståndet till existerande och planerade bostäder.

Att göra en ”korrekt mätning” av bullerpåverkan från en verksamhet innan den är i drift är inte möjligt. Allt upp till den punkten är beräkningar och modeller, med olika osäkerhet. Detta gäller även de standardiserade metoderna. Miljö- och byggnämnden kan i egenskap av tillsynsmyndighet kräva att uppföljande mätningar av lågfrekvent buller ska göras samt ställa krav på att åtgärder ska vidtas om det inkommer klagomål på ljudnivåerna. Länsstyrelsen ställer normalt sett krav på högsta tillåtna bullernivåer i tillståndsvillkoren.

2.2.83 Privatperson 477

Jag anser att:

- Minsta avstånd från tomtgräns till vindkraftverk med hänsyn till buller, infraljud, skuggeffekter och dominerande intryck ska sättas till 10 gånger maxhöjden istället för föreslagna 800 meter.

Kommentar: *Planen ändras inte i detta avseende. Det är inte höjden på ett enskilt verk som motiverar ett större avstånd, utan källjudet från själva vindkraftverket. I takt med teknikutvecklingen har källjudet från moderna verk minskat. Källjudet från ett verk minskar också ju högre ett verk är på grund av att avståndet till marken nedanför ökar. Detta medför att högre verk inte är ett skäl till att ange ett längre minimumavstånd utifrån bulleraspekten. Det angivna skyddsavståndet i vindkraftsplanen är ett riktvärde som har legat till grund för bedömningen av lämpliga områden för vindkraftsparker. Kommunen kommer fortsatt att bedöma de faktiska förhållandena samt den upplevda störningen av en vindkraftsetablering i varje enskilt fall.*

Det går inte att hitta stöd i forskningen för att ett skyddsavstånd till bostäder på tio gånger maxhöjden är det mest optimala skyddsavståndet att tillämpa.

- Högsta bullernivå mot tomtgräns ska sänkas till max 35 dB(A) då placeringarna är tysta naturområden med bakgrundsljud under 30 dB(A).

Kommentar: *Planen ändras inte i detta avseende. Ett minsta skyddsavstånd på 800 meter till bebyggelse bedöms generellt vara tillräckligt för att klara naturvårdsverkets riktvärde för buller från vindkraft på 40 dB(A) vid bostäder. Riktvärdet bedöms i sin tur vara tillräckligt för att inte orsaka allvarlig hälsopåverkan. En, för kommunen, generell skärpning av riktvärdet till 35 dB(A) skulle försvåra möjligheten till vindkraftsetableringar. Kommunen har istället valt att, för särskilda områden, tillämpa ett hårdare bullerkrav. Dessa områden är större sammanhängande områden som inte är påverkade av, eller som inte ska påverkas av, stora exploateringar och som upplevs som tysta. Syftet med områdena är att de ska vara attraktiva för den typ av friluftsliv och turism som efterfrågar ostördhet och tystnad. Dessa områden visas i översiktsplanen som så kallade "Stora tysta och opåverkade områden", i vilka bullerkravet för permanenta bullerkällor är satt till 30 dB(A).*

Om en etablering i en ansökan inte kan visa att en vindkraftspark skulle uppfylla krav på exempelvis buller, skugga och ljus kan ansökan inte bedömas gå i linje med vindkraftsplanen. Det angivna skyddsavståndet i vindkraftsplanen är ett riktvärde som har legat till grund för bedömningen av lämpliga områden för vindkraftsparker. Kommunen kommer fortsatt att bedöma de faktiska förhållandena samt den upplevda störningen av en vindkraftsetablering i varje enskilt fall.

- Att högintensiv, vit blinkande hindersbelysning ska bannlysas inom Ulricehamns kommun och istället ersättas med flygradar (OCAS microradar eller liknande). Gäller även existerande anläggning i Trädet.

Kommentar: *Planen ändras inte i detta avseende. För att få använda sig av OCAS så krävs dispens från Transportstyrelsen då detta avviker från gällande föreskrifter. Eftersom Försvarsmakten är negativt inställd till OCAS ur flygsäkerhets- och sekretesshänseende ger inte Transportstyrelsen dispens för metoden. Ett krav enligt det som föreslås i yttrandet skulle alltså innebära att inga vindkraftverk över 150 meter kan etableras i kommunen.*

- Att vindkraftverk som rapporteras avge störande ljud begränsas till att vara operationella mellan 0800 - 1600 vardagar.

Kommentar: *Planen ändras inte i detta avseende. Kommunen kan inte ställa extrema krav utan extrema omständigheter. Det är ingen rationell lösning att kräva att verk ska vara operationella mellan 08-16. Om vindkraftverk eller parker inte uppfyller rätt bullernivå enligt myndigheters riktlinjer kommer de inte ges tillstånd.*

- Att korrekt mätning och riskbedömning görs för infraljudets påverkan av människors hälsa inom en radie av 30 km från vindkraftverkets placering.

Kommentar: *Planen ändras genom ett förtydligande om att krav på max 40 dB(A) ekvivalent ljudnivå vid bostadstomt även gäller för lågfrekvent buller. För att kunna beräkna lågfrekvent buller krävs en ljudkälla med en position. Att låsa beräkningar av lågfrekvent buller till ett schablonmässigt avstånd är inte önskvärt då det kan innebära slöseri med resurser. Sådana beräkningar görs bättre i det specifika fallet då det istället går att anpassa avståndet till existerande och planerade bostäder.*

Att göra en ”korrekt mätning” av bullerpåverkan från en verksamhet innan den är i drift är inte möjligt. Allt upp till den punkten är beräkningar och modeller, med olika osäkerhet. Detta gäller även de standardiserade metoderna. Miljö- och byggnämnden kan i egenskap av tillsynsmyndighet kräva att uppföljande mätningar av lågfrekvent buller ska göras samt ställa krav på att åtgärder ska vidtas om det inkommer klagomål på ljudnivåerna. Länsstyrelsen ställer normalt sett krav på högsta tillåtna bullernivåer i tillståndsvillkoren.

- Vindkraftverk skall byggas till havs!

Kommentar: *Planen ändras inte i detta avseende. Ulricehamns kommun kan inte planera för vindkraft till havs eftersom inget hav ingår inom kommunens administrativa gränser.*

- Bygg solenergiparker till havs!

Kommentar: *Planen ändras inte i detta avseende. Ulricehamns kommun kan inte planera för solenergi till havs eftersom inget hav ingår inom kommunens administrativa gränser.*

- Tänk på alla djur också!

Kommentar: *Planen ändras inte i detta avseende. I vindkraftsplanen ställs krav på skyddsavstånd till bland annat djur- och växtskyddsområden, naturreservat och biotopskyddsområden. Utredningar och bedömningar av påverkan på djur och natur görs i samband med varje prövning.*

- Rädda vår fridfulla natur!

Kommentar: *Planen ändras inte i detta avseende. I vindkraftsplanen ställs krav på skyddsavstånd till bland annat djur- och växtskyddsområden, naturreservat och biotopskyddsområden. Utredningar och bedömningar av påverkan på djur och natur görs i samband med varje prövning.*

2.2.84 Privatperson 478

Jag anser att:

- Minsta avstånd från tomtgräns till vindkraftverk med hänsyn till buller, infraljud, skuggeffekter och dominerande intryck ska sättas till 10 gånger maxhöjden istället för föreslagna 800 meter.

Kommentar: Planen ändras inte i detta avseende. Det är inte höjden på ett enskilt verk som motiverar ett större avstånd, utan källjudet från själva vindkraftverket. I takt med teknikutvecklingen har källjudet från moderna verk minskat. Källjudet från ett verk minskar också ju högre ett verk är på grund av att avståndet till marken nedanför ökar. Detta medför att högre verk inte är ett skäl till att ange ett längre minimumavstånd utifrån bulleraspekten. Det angivna skyddsavståndet i vindkraftsplanen är ett riktvärde som har legat till grund för bedömningen av lämpliga områden för vindkraftsparker. Kommunen kommer fortsatt att bedöma de faktiska förhållandena samt den upplevda störningen av en vindkraftsetablering i varje enskilt fall.

Det går inte att hitta stöd i forskningen för att ett skyddsavstånd till bostäder på tio gånger maxhöjden är det mest optimala skyddsavståndet att tillämpa.

- Högsta bullernivå mot tomtgräns ska sänkas till max 35 dB(A) då placeringarna är tysta naturområden med bakgrundsljud under 30 dB(A).

Kommentar: Planen ändras inte i detta avseende. Ett minsta skyddsavstånd på 800 meter till bebyggelse bedöms generellt vara tillräckligt för att klara naturvårdsverkets riktvärde för buller från vindkraft på 40 dB(A) vid bostäder. Riktvärdet bedöms i sin tur vara tillräckligt för att inte orsaka allvarlig hälsopåverkan. En, för kommunen, generell skärpning av riktvärdet till 35 dB(A) skulle försvåra möjligheten till vindkraftsetableringar. Kommunen har istället valt att, för särskilda områden, tillämpa ett hårdare bullerkrav. Dessa områden är större sammanhängande områden som inte är påverkade av, eller som inte ska påverkas av, stora exploateringar och som upplevs som tysta. Syftet med områdena är att de ska vara attraktiva för den typ av friluftsliv och turism som efterfrågar ostördhet och tystnad. Dessa områden visas i översiktsplanen som så kallade ”Stora tysta och opåverkade områden”, i vilka bullerkravet för permanenta bullerkällor är satt till 30 dB(A).

Om en etablering i en ansökan inte kan visa att en vindkraftspark skulle uppfylla krav på exempelvis buller, skugga och ljus kan ansökan inte bedömas gå i linje med vindkraftsplanen. Det angivna skyddsavståndet i vindkraftsplanen är ett riktvärde som har legat till grund för bedömningen av lämpliga områden för vindkraftsparker. Kommunen kommer fortsatt att bedöma de faktiska förhållandena samt den upplevda störningen av en vindkraftsetablering i varje enskilt fall.

- Att högintensiv, vit blinkande hindersbelysning ska bannlysas inom Ulricehamns kommun och istället ersättas med flygradar (OCAS microradar eller liknande). Gäller även existerande anläggning i Trädet.

Kommentar: Planen ändras inte i detta avseende. För att få använda sig av OCAS så krävs dispens från Transportstyrelsen då detta avviker från gällande föreskrifter. Eftersom Försvarsmakten är negativt inställd till OCAS ur flygsäkerhets- och sekretesshänseende ger inte Transportstyrelsen dispens för metoden. Ett krav enligt det som föreslås i yttrandet skulle alltså innebära att inga vindkraftverk över 150 meter kan etableras i kommunen.

- Att vindkraftverk som rapporteras avge störande ljud begränsas till att vara operationella mellan 0800 - 1600 vardagar.

Kommentar: Planen ändras inte i detta avseende. Kommunen kan inte ställa extrema krav utan extrema omständigheter. Det är ingen rationell lösning att kräva att verk ska vara operationella mellan 08-16. Om vindkraftverk eller parker inte uppfyller rätt bullernivå enligt myndigheters riktlinjer kommer de inte ges tillstånd.

- Att korrekt mätning och riskbedömning görs för infraljudets påverkan av människors hälsa inom en radie av 30 km från vindkraftverkets placering.

Kommentar: Planen ändras genom ett förtydligande om att krav på max 40 dB(A) ekvivalent ljudnivå vid bostadstomt även gäller för lågfrekvent buller. För att kunna beräkna lågfrekvent buller krävs en ljudkälla med en position. Att låsa beräkningar av lågfrekvent buller till ett schablonmässigt avstånd är inte önskvärt då det kan innebära slöseri med resurser. Sådana beräkningar görs bättre i det specifika fallet då det istället går att anpassa avståndet till existerande och planerade bostäder.

Att göra en ”korrekt mätning” av bullerpåverkan från en verksamhet innan den är i drift är inte möjligt. Allt upp till den punkten är beräkningar och modeller, med olika osäkerhet. Detta gäller även de standardiserade metoderna. Miljö- och byggnämnden kan i egenskap av tillsynsmyndighet kräva att uppföljande mätningar av lågfrekvent buller ska göras samt ställa krav på att åtgärder ska vidtas om det inkommer klagomål på ljudnivåerna. Länsstyrelsen ställer normalt sett krav på högsta tillåtna bullernivåer i tillståndsvillkoren.

- Mer solceller!

Kommentar: Planen ändras inte i detta avseende. I avsnittet Markanvändning teknisk försörjning – energi framgår det bland annat att kommunen är positivt inställd till markbaserad solenergi och solceller som placeras på taket på byggnader. Bra solinstrålning ska också beaktas i samband med detaljplaneläggning.

2.2.85 Privatperson 479

Jag anser att:

- Minsta avstånd från tomtgräns till vindkraftverk med hänsyn till buller, infraljud, skuggeffekter och dominerande intryck ska sättas till 10 gånger maxhöjden istället för föreslagna 800 meter.

Kommentar: Planen ändras inte i detta avseende. Det är inte höjden på ett enskilt verk som motiverar ett större avstånd, utan källjudet från själva vindkraftverket. I takt med teknikutvecklingen har källjudet från moderna verk minskat. Källjudet från ett verk minskar också ju högre ett verk är på grund av att avståndet till marken nedanför ökar. Detta medför att högre verk inte är ett skäl till att ange ett längre minimumavstånd utifrån bulleraspekten. Det angivna skyddsavståndet i vindkraftsplanen är ett riktvärde som har legat till grund för bedömningen av lämpliga områden för vindkraftsparkar. Kommunen kommer fortsatt att bedöma de faktiska förhållandena samt den upplevda störningen av en vindkraftsetablering i varje enskilt fall.

Det går inte att hitta stöd i forskningen för att ett skyddsavstånd till bostäder på tio gånger maxhöjden är det mest optimala skyddsavståndet att tillämpa.

- Högsta bullernivå mot tomtgräns ska sänkas till max 35 dB(A) då placeringarna är tysta naturområden med bakgrundsljud under 30 dB(A).

Kommentar: *Planen ändras inte i detta avseende. Ett minsta skyddsavstånd på 800 meter till bebyggelse bedöms generellt vara tillräckligt för att klara naturvårdsverkets riktvärde för buller från vindkraft på 40 dB(A) vid bostäder. Riktvärdet bedöms i sin tur vara tillräckligt för att inte orsaka allvarlig hälsopåverkan. En, för kommunen, generell skärpning av riktvärdet till 35 dB(A) skulle försvåra möjligheten till vindkraftsetableringar. Kommunen har istället valt att, för särskilda områden, tillämpa ett hårdare bullerkrav. Dessa områden är större sammanhängande områden som inte är påverkade av, eller som inte ska påverkas av, stora exploateringar och som upplevs som tysta. Syftet med områdena är att de ska vara attraktiva för den typ av friluftsliv och turism som efterfrågar ostördhet och tystnad. Dessa områden visas i översiktsplanen som så kallade "Stora tysta och opåverkade områden", i vilka bullerkravet för permanenta bullerkällor är satt till 30 dB(A).*

Om en etablering i en ansökan inte kan visa att en vindkraftspark skulle uppfylla krav på exempelvis buller, skugga och ljus kan ansökan inte bedömas gå i linje med vindkraftsplanen. Det angivna skyddsavståndet i vindkraftsplanen är ett riktvärde som har legat till grund för bedömningen av lämpliga områden för vindkraftsparker. Kommunen kommer fortsatt att bedöma de faktiska förhållandena samt den upplevda störningen av en vindkraftsetablering i varje enskilt fall.

- Att högintensiv, vit blinkande hindersbelysning ska bannlysas inom Ulricehamns kommun och istället ersättas med flygradar (OCAS microradar eller liknande). Gäller även existerande anläggning i Trädet.

Kommentar: *Planen ändras inte i detta avseende. För att få använda sig av OCAS så krävs dispens från Transportstyrelsen då detta avviker från gällande föreskrifter. Eftersom Försvarsmakten är negativt inställd till OCAS ur flygsäkerhets- och sekretesshänseende ger inte Transportstyrelsen dispens för metoden. Ett krav enligt det som föreslås i yttrandet skulle alltså innebära att inga vindkraftverk över 150 meter kan etableras i kommunen.*

- Att vindkraftverk som rapporteras avge störande ljud begränsas till att vara operationella mellan 0800 - 1600 vardagar.

Kommentar: *Planen ändras inte i detta avseende. Kommunen kan inte ställa extrema krav utan extrema omständigheter. Det är ingen rationell lösning att kräva att verk ska vara operationella mellan 08-16. Om vindkraftverk eller parker inte uppfyller rätt bullernivå enligt myndigheters riktlinjer kommer de inte ges tillstånd.*

- Att korrekt mätning och riskbedömning görs för infraljudets påverkan av människors hälsa inom en radie av 30 km från vindkraftverkets placering.

Kommentar: *Planen ändras genom ett förtydligande om att krav på max 40 dB(A) ekvivalent ljudnivå vid bostadstomt även gäller för lågfrekvent buller. För att kunna beräkna lågfrekvent buller krävs en ljudkälla med en position. Att låsa beräkningar av lågfrekvent buller till ett schablonmässigt avstånd är inte önskvärt då det kan innebära slöseri med resurser. Sådana beräkningar*

görs bättre i det specifika fallet då det istället går att anpassa avståndet till existerande och planerade bostäder.

Att göra en ”korrekt mätning” av bullerpåverkan från en verksamhet innan den är i drift är inte möjligt. Allt upp till den punkten är beräkningar och modeller, med olika osäkerhet. Detta gäller även de standardiserade metoderna. Miljö- och byggnämnden kan i egenskap av tillsynsmyndighet kräva att uppföljande mätningar av lågfrekvent buller ska göras samt ställa krav på att åtgärder ska vidtas om det inkommer klagomål på ljudnivåerna. Länsstyrelsen ställer normalt sett krav på högsta tillåtna bullernivåer i tillståndsvillkoren.

- Kan ej garantera jämn tillförsel av energi!

Kommentar: *Planen ändras inte i detta avseende. I vindkraftsplanen hävdas inte att vindkraft ska vara det enda energislaget i framtiden. Sverige har som nationellt mål att ha en 100 procent förnybar energiproduktion till 2040. Energimyndigheten ser behov av flexibilitet i energisystemet i framtiden där vindkraft är ett av flera energislag för energiproduktionen.*

Att just vindkraft som energislag hanteras i översiktsplanen beror på att detta bedöms ha en betydande påverkan på mark- och vattenanvändningen och därför behöver hanteras med detta planeringsverktyg.

- Går ej heller i dagsläget att återvinna propellerbladen, är av kompositmaterial och innehåller gifter (tror det heter Bisolvon).

Kommentar: *Planen ändras inte i detta avseende. Hantering av rotorblad hanteras inte i en översiktsplan. Det stämmer dock att det finns svårigheter med att återvinna materialet i rotorbladen. Forskning har genomförts och pågår kring detta, och potentiella lösningar har hittats. Det finns dock ännu inget vedertaget tillvägagångssätt.*

2.2.86 Privatperson 480

Jag har ett förslag om att röja upp och göra gång /cykelväg utmed båda sidor av Ätran ända upp till bron vid Alängsgatan på samma vis man gjort utmed Ätran i Falkenberg. Det skulle kunna bli väldigt bra speciellt om man bygger bostäder med mera på Bronäsområdet.

Kommentar: *Planen ändras inte i detta avseende. Det framgår i översiktsplanen att kommunen ska arbeta för att stärka tillgängligheten för friluftsliv i Ätrands dalgång och att ett vandringsstråk bör anläggas längs Ätrands strand. Det står också i planprogrammet för Bronäs, Marknadsplatsen och entré Ulricehamn att vattnet ska göras mer tillgängligt bland annat med stråk längs Ätran.*

2.3 Företag, organisationer och föreningar

2.3.1 Eolus Vind AB

Eolus Vind AB (Eolus) har tidigare lämnat in ett yttrande angående Ulricehamns kommuns översiktsplan (samrådshandlingen) och vidhåller vad som framförts i yttrandet. En granskningshandling har nu presenterats och Eolus vill med detta yttrande lämna ytterligare synpunkter gällande vindbruksplanen och framför allt områdena Galtåsen och Boarp.

Galtåsen

Galtåsen är med sina 361 meter över havet Västra Götalands högsta punkt och utgör därför

ett av regionens absolut bästa vindlägen som är optimalt för vindkraft och en viktig plats för kommunen att tillvarata ur vindkraftsynpunkt.

Eolus erhöll 2012 bygglov av kommunen för att uppföra sex vindkraftverk på platsen med totalhöjd om 150 meter. I de remisser som skickades ut i samband med bygglovsansökan framkom att det inte fanns några invändningar från vare sig myndigheter eller närboende, vilket ytterligare visar på områdets lämplighet för vindkraft.

Vi vill framhålla vikten av att låta Galtåsen vara kvar som utpekade lämpligt område för vindkraft för att vid en eventuell tillståndsprövning låta pröva lokaliseringens lämplighet i förhållande till vid provningstidpunkten aktuell information gällande Götalandsbanans planerade dragning och sannolikheten av att verksamheterna skulle vara i konflikt med varandra, efter att ha samrått med Trafikverket. Av vindkraftsplanen framgår att Götalandsbanan ska ha företräde framför vindkraften. Denna princip bedömer vi är rimlig och tillräcklig för att kunna göra en intresseavvägning vid en eventuell tillståndsprövning.

Från samrådsredogörelsen framstår det som att Galtåsen är bortplockat från vindkraftsplanen pga området inte bedöms ha potential att rymma fyra verk. Eolus bedömning är att området ändå rymmer 4-5 vindkraftverk som kan placeras utanför det område där Götalandsbanan är utritad i granskningshandlingen, se karta i Bilaga 1. Varken Götalandsbanan eller området storlek borde därmed vara hinder för att behålla Galtåsen som lämpligt område för vindkraft.

Kommentar: *Planen ändras inte i detta avseende. I samband med framtagandet av planförslaget har en analys gjorts utifrån de kriterier som kommunen tillämpar i vindkraftsplanen för utpekande av vindkraftsområden. Därefter har en bedömning gjorts över områdenas lämplighet givet möjligheten att få plats med 4-5 stycken 300 meter höga verk inom dem, samt närheten till besöksmål och påverkan på växt- och djurliv. Kommunens bedömning för Galtåsen kvarstår. Området har inte bedömts lämpligt som vindkraftsområde för 300 meter höga verk givet dess närhet till besöksmålet Galtåsen. Tillämpas ett rimligt skyddsavstånd gentemot Galtåsen blir området inte tillräckligt stort för att rymma 4-5 verk. Därutöver har kommunen inte bedömt det som rimligt med enbart 500 meter mellan 300 meter höga verk. En park enligt yttrandet skulle innebära en hög koncentration av verk på cirka 500 meters avstånd till besöksmålet Galtåsen. Den höga koncentrationen av 300 meter höga verk på ett så pass kort avstånd till Galtåsen bedöms innebära en hög påverkan på upplevelsevärden.*

Bolaget har möjligheten att inkomma med en tillståndsansökan för etablering av en vindkraftspark i Galtåsen även om det inte stämmer överens med översiktsplanen.

En ändring enligt yttrandet bedöms utgöra en väsentlig ändring av planförslaget. Enligt plan- och bygglagen får inga väsentliga ändringar av översiktsplanen göras efter granskning utan att kommunen genomför en andra granskning. Eftersom Ulricehamns kommun är i stort behov av en ny översiktsplan är kommunen restriktiv med att tillåta väsentliga ändringar efter granskningen. Översiktsplanen måste öppnas upp för möjlighet till ändringar under varje mandatperiod. Därför finns det stora möjligheter att hantera ändringar av detta slag flera gånger innan 2040.

Boarp

Från förslaget till vindkraftsplan framgår att områdena Boarp och Stigared uppfyller de kriterier som använts i den nya vindkraftsplanen men har plockats bort då de inte bedömdes vara realistiskt med större etableringar i områdena givet dess närhet till Komosse,

naturvärdena i områdena och det motstånd som planerade etableringar i områdena mött tidigare. Det betonas också att områdena nyligen fått avslag från kommunfullmäktige.

Eolus anser att man i planarbetet måste ta hänsyn till de faktiska förutsättningarna för vindkraft och ta ut de områden som utifrån det är lämpliga för vindkraft. Den bedömning som kommunen har gjort bygger på den tillståndsansökan avseende 25 vindkraftverk (som sedermera justerades till 17 verk) som Vattenfall lämnade in. Även om kommunfullmäktige gjort ett ställningstagande om att den ansökan inte skulle tillstyrkas, så måste det fortsatt finnas förutsättningar för att pröva andra vindkraftprojekt inom områdena. Det skulle t ex kunna vara en vindkraftpark med ett färre antal verk och placeringar anpassade utifrån att påverkan vid bostäder och synligheten från Komosse ska minimeras. Man skulle också kunna välja att söka tillstånd för en vindkraftpark i endast ett av de båda områdena, och då där den ger minst påverkan på människor och miljö.

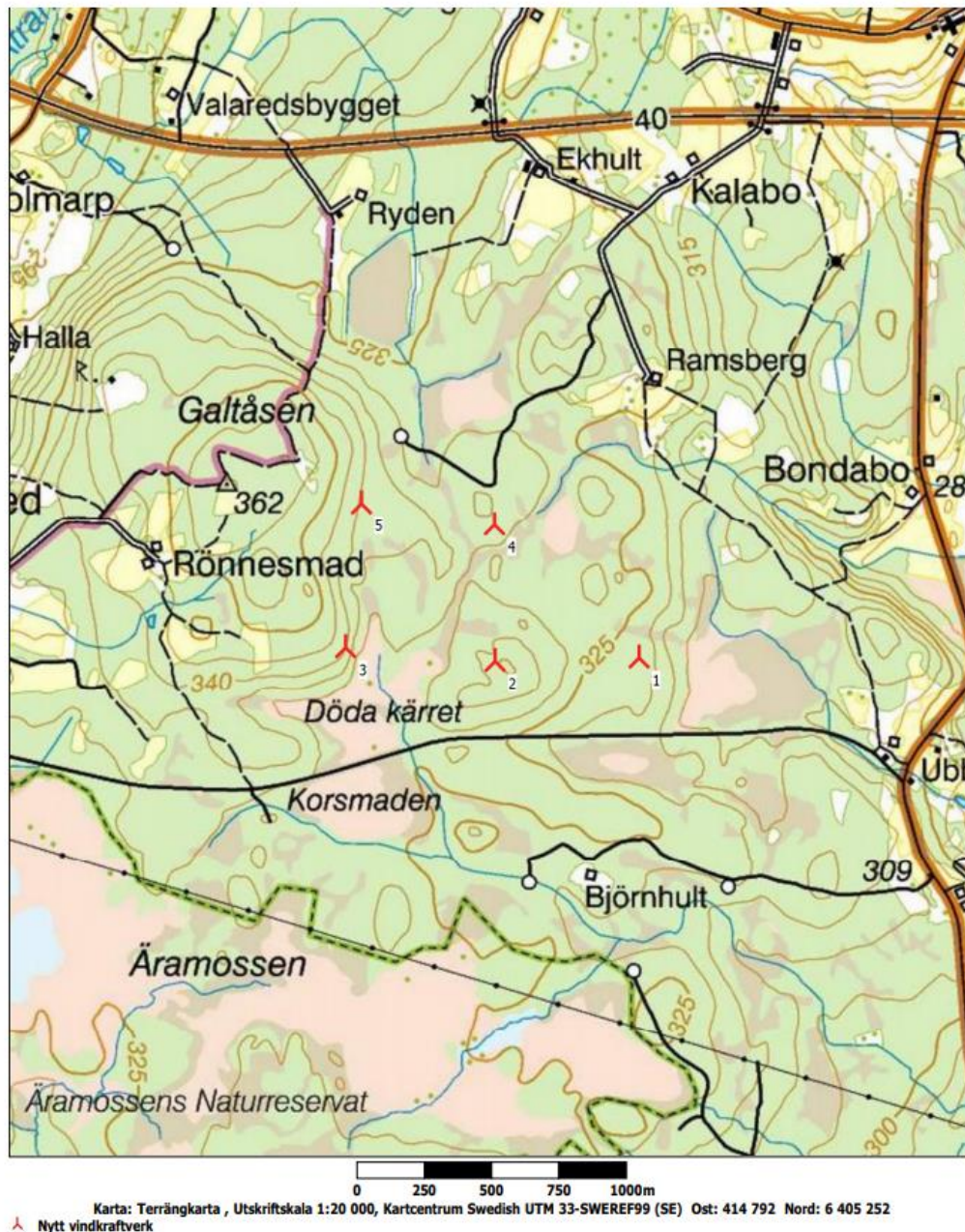
Kommentar: *Planen ändras inte i detta avseende då kommunens överväganden för vindkraftsetableringar i områdena Boarp och Stigared fortsatt gäller. Områdena Boarp och Stigared fick 2018 avslag från kommunfullmäktige för vindkraftsetableringar. Områdena uppfyller de kriterier som använts i den nya vindkraftsplanen men har plockats bort då det inte bedömdes vara realistiskt med större etableringar i områdena givet dess närhet till Komosse, naturvärden i områdena och det motstånd som planerade etableringar i områdena mött tidigare.*

En ändring enligt yttrandet bedöms utgöra en väsentlig ändring av planförslaget. Enligt plan- och bygglagen får inga väsentliga ändringar av översiktsplanen göras efter granskning utan att kommunen genomför en andra granskning. Eftersom Ulricehamns kommun är i stort behov av en ny översiktsplan är kommunen restriktiv med att tillåta väsentliga ändringar efter granskningen. Översiktsplanen måste öppnas upp för möjlighet till ändringar under varje mandatperiod. Därför finns det stora möjligheter att hantera ändringar av detta slag flera gånger innan 2040.

Att områden dessutom är utpekade som riksintressen för vindbruk gör det ännu mer anmärkningsvärt att de föreslås tas bort från vindkraftsplanen. Energimyndigheten har pekat ut riksintresseområdena därför att de har särskilt goda förutsättningar för vindbruk ur ett nationellt perspektiv.

Kommentar: *Vid utpekande av vindkraftsområden har ett antal kriterier används för att säkerställa vissa värden, såsom god boendemiljö, hälsa, säkerhet, skydd av djur, natur och friluftsvärden. Områdena i vindkraftsplanen är ett resultat av dessa kriterier. Riksintressena är i stort sett enbart baserade på vindhastighet. Därav korrelerar de inte helt med vindkraftsplanen. Ett riksintresseområde för vindenergi uppfyller inte nödvändigtvis de kriterier som kommunen satt upp. Fastighetsägare eller vindkraftsbolag har inte kontaktats i samband med bedömning av lämpliga vindkraftsområden.*

Sammanfattningsvis anser Eolus att områdena Galtåsen och Boarp och Stigared har goda förutsättningar för vindkraft och därmed bör behållas som lämpliga områden.

2.3.2 Grönahögs LRF

Angående översiktsplanens föreslagna tysta område i östra delarna av kommunen

Svaret i samrådsredogörelsen gör att vi fortsatt ser oro över att den föreslagna planen inskränker vårt ägande och brukande, genom att föreslå stora tysta områden utanför Komosses naturreservat. Jord- och skogsbruk samt verksamheter förknippade med dessa genomgår ständiga förändringar och att sätta en begräsning med ljudnivå på 30 dB riskerar att begränsa möjligheter att använda ny teknik och göra andra förändringar som krävs för att klara framtida utmaningar. Det kan handla om skördearbete som måste ske en viss tid eller en biogas-, kylnings-, torknings- eller utfodringsanläggning som ger kontinuerliga ljud.

Det är ofta, jord- och skogsbrukare som skapar naturvärden som människor trivs med: åkrar, ängar, tillgängliga bär- och svampmarker som vi uppläter gratis. Förutsättningen är att vi kan

få ett ekonomiskt utbyte av våra gårdar på ett likvärdigt sätt i hela landet. Kommunen bör stödja och stimulera oss till att använda våra resurser och begränsningar i detta bör kompenseras. Tillstånds- och prövningsprocesser tar inte bara tid för oss småföretagare utan kostar också pengar och det finns risk att man i stället avstår. Vattendirektiv och vattenskyddsområde är exempel på vad som kan försvåra och fördyra för lantbruket då marken inte längre kan brukas på samma sätt. Liknande begränsningar för ljudnivå riskerar att orsaka liknande inskränkningar. Vi måste värna om ägande- och brukanderätten som är en av grundbultarna i vårt samhälle och som vi tror är en förutsättning för den levande landsbygden.

Naturupplevelser måste gå att kombinera med moderna klimatsmarta lösningar för att få fram mat, energi och andra råvaror, vilket är nödvändigt för att bromsa klimatförändringarna. Även Ulricehamns kommun måste visa att vi vill bidra i detta viktiga arbete. Den föreslagna översiktsplanen ger motsatta signaler bland annat genom stora tysta områden, centralisering av samhällsservice och infrastruktur. Processen där vindbruksområdena flyttas runt i kommunen, bygger på ett effektivt sätt, en allt starkare opinion mot vindbrukande och känsla av bristande insyn i kommunens beslutsfattande. Oförutsägbarheten och fokus på utveckling i centralorten riskerar att begränsa och på sikt hämma företagandet på landsbygden och då riskera de värden vi vill skydda.

Kommentar: *Planen ändras inte i detta avseende. Planen justerades efter samrådet så att det tydligare framgår att verksamheter som jord- och skogsbruk inte begränsas av att de ligger inom stora opåverkade och tysta områden. Kommunen noterar att det fortsatt finns en viss oro men står fortfarande fast vid sitt svar i samrådsredogörelsen. Kommunen har i översiktsplanen pekat ut ett antal större områden baserat på en kombination av stora opåverkade områden och tysta områden. Dessa områden är större sammanhängande områden som inte är påverkade av, eller som inte ska påverkas av, stora exploateringar och som upplevs som tysta. Syftet med områdena är att de ska vara attraktiva för den typ av friluftsliv och turism som efterfrågar ostördhet och tystnad. De kan också vara lämpliga för boende i ostörd miljö. Att spara större oexploaterade områden är också ett sätt att behålla handlingsfriheten att vid senare tillfälle utnyttja området samt att behålla lämpliga områden för jord- och skogsbruk och jakt. Större, sammanhängande oexploaterade områden har betydelse för de naturliga ekosystemen. Ett tyst område har en ljudnivå understigande 30 dB(A) från olika typer av samhällsbuller.*

2.3.3 Liareds Änglaallians

Liareds Änglaallians vill med dessa rader såväl förstärka som förtydliga vårt ställningstagande till den vindkraftsplan som ska ingå i översiktsplanen för Ulricehamn 2040. Det gläder oss att man backat från förra årets utkast och nu håller fast vid det enhälliga och demokratiska beslutet som tidigare fattats av Miljö- och byggnämnden i Ulricehamns kommun genom att freda Liared från etablering av vindkraft. Området är förvisso fortfarande markerat ”riksintresse energiproduktion” och med tanke på kommunens beslut så ser vi gärna att man skriver in i kommande detaljplan att länsstyrelsen i Västra Götaland, mark- och miljödomstolen och mark- och miljööverdomstolen ogillat aktörernas begäran om etableringar. Detta förtydligande tillägg skulle skydda vårt samhälle för överskådlig tid och möjliggöra ytterligare investeringar utöver de som redan har gjorts.

Kommentar: *Planen ändras inte i detta avseende. Vindkraftverk detaljplanelägg inte och därför kan detta inte skrivas in i någon kommande detaljplan.*

Utöver Miljö- och byggnämnden har alltså även Länsstyrelsen i Västra Götaland med tydlighet motsatt sig vindkraft i området och det senaste rättsliga utslaget författades av Mark- och miljödomstolen 16 februari 2016 (målnummer P 3653–15). I domen står det bland annat: *Nämnden har bestritt bifall till yrkandet och därvid anfört bland annat följande. Platsen har karaktär av vidsträckt skogs- och lantbrukslandskap med stora kultur- och naturvärden. Naturvärdena består av våtmarker, sumpskog och nyckelbiotoper. Vindkraftverken skulle innebära en så negativ påverkan på områdets kultur- och rekreationsvärden att dessa skulle gå helt förlorade. Det finns även stora risker för att platsens naturvärden går förlorade, om verken uppförs och nya tillfartsvägar byggs över dessa känsliga områden. Härtill kommer att platsen inte är utpekad som ett prioriterat vindbruksområde.*

Ärendet bereddes aldrig prövningstillstånd av Mark och miljööverdomstolen.

Kommentar: *Noteras. Planen ändras inte i detta avseende eftersom det inte längre föreslås som vindkraftsområde i översiktsplanen.*

Liareds Änglaallians skriver dessutom under på att:

- Minsta avstånd från tomtgräns till vindkraftsverk med hänsyn till buller, infraljud, skuggreflexer och dominerande intryck ska sättas till 10 gånger maxhöjden istället för föreslagna 800 meter. Vi måste ta hänsyn till utvecklingen; nu rör det sig inte längre om några pjäser på 80 meter utan verk högre än Kaknästornet – med råge. Riskavståndet måste justeras!

Kommentar: *Planen ändras inte i detta avseende. Det är inte höjden på ett enskilt verk som motiverar ett större avstånd, utan källjudet från själva vindkraftverket. I takt med teknikutvecklingen har källjudet från moderna verk minskat. Källjudet från ett verk minskar också ju högre ett verk är på grund av att avståndet till marken nedanför ökar. Detta medför att högre verk inte är ett skäl till att ange ett längre minimumavstånd utifrån bulleraspekten. Det angivna skyddsavståndet i vindkraftsplanen är ett riktvärde som har legat till grund för bedömningen av lämpliga områden för vindkraftsparker. Kommunen kommer fortsatt att bedöma de faktiska förhållandena samt den upplevda störningen av en vindkraftsetablering i varje enskilt fall.*

Det går inte att hitta stöd i forskningen för att ett skyddsavstånd till bostäder på tio gånger maxhöjden är det mest optimala skyddsavståndet att tillämpa.

- Högsta bullernivå mot tomtgräns ska sänkas till max 35 dB(A) då placeringarna är tysta naturområden med bakgrundsljud under 30 dB(A).

Kommentar: *Planen ändras inte i detta avseende. Ett minsta skyddsavstånd på 800 meter till bebyggelse bedöms generellt vara tillräckligt för att klara naturvårdsverkets riktvärde för buller från vindkraft på 40 dB(A) vid bostäder. Riktvärdet bedöms i sin tur vara tillräckligt för att inte orsaka allvarlig hälsopåverkan. En, för kommunen, generell skärpning av riktvärdet till 35 dB(A) skulle försvåra möjligheten till vindkraftsetableringar. Kommunen har istället valt att, för särskilda områden, tillämpa ett hårdare bullerkrav. Dessa områden är större sammanhängande områden som inte är påverkade av, eller som inte ska påverkas av, stora exploateringar och som upplevs som tysta. Syftet med områdena är att de ska vara attraktiva för den typ av friluftsliv och turism som efterfrågar ostördhet och tystnad. Dessa områden visas i översiktsplanen som så kallade "Stora tysta och opåverkade områden", i vilka bullerkravet för permanenta bullerkällor är satt till 30 dB(A).*

Om en etablering i en ansökan inte kan visa att en vindkraftspark skulle uppfylla krav på exempelvis buller, skugga och ljus kan ansökan inte bedömas gå i linje med vindkraftsplanen. Det angivna skyddsavståndet i vindkraftsplanen är ett riktvärde som har legat till grund för bedömningen av lämpliga områden för vindkraftsparker. Kommunen kommer fortsatt att bedöma de faktiska förhållandena samt den upplevda störningen av en vindkraftsetablering i varje enskilt fall.

- Att högintensiv vit blinkande hinderbelysning ska bannlysas inom Ulricehamns kommun och istället ersättas med flygradar (OSAC microradar eller liknande). Gäller även existerande anläggning i Trädet.

Kommentar: *Planen ändras inte i detta avseende. För att få använda sig av OCAS så krävs dispens från Transportstyrelsen då detta avviker från gällande föreskrifter. Eftersom Försvarmakten är negativt inställd till OCAS ur flygsäkerhets- och sekretesshänseende ger inte Transportstyrelsen dispens för metoden. Ett krav enligt det som föreslås i yttrandet skulle alltså innebära att inga vindkraftverk över 150 meter kan etableras i kommunen.*

- Att vindkraftverk som rapporteras avge störande ljud begränsas till att vara operationella mellan 0800 – 1600 vardagar.

Kommentar: *Planen ändras inte i detta avseende. Kommunen kan inte ställa extrema krav utan extrema omständigheter. Det är ingen rationell lösning att kräva att verk ska vara operationella mellan 08-16. Om vindkraftverk eller parker inte uppfyller rätt bullernivå enligt myndigheters riktlinjer kommer de inte ges tillstånd.*

- Att korrekt mätning och riskbedömning görs för infraljudets på verkan av människors hälsa inom en radie av 30 km från vindkraftverkets placering.

Kommentar: *Planen ändras genom ett förtydligande om att krav på max 40 dB(A) ekvivalent ljudnivå vid bostadstomt även gäller för lågfrekvent buller. För att kunna beräkna lågfrekvent buller krävs en ljudkälla med en position. Att låsa beräkningar av lågfrekvent buller till ett schablonmässigt avstånd är inte önskvärt då det kan innebära slöseri med resurser. Sådana beräkningar görs bättre i det specifika fallet då det istället går att anpassa avståndet till existerande och planerade bostäder.*

Att göra en ”korrekt mätning” av bullerpåverkan från en verksamhet innan den är i drift är inte möjligt. Allt upp till den punkten är beräkningar och modeller, med olika osäkerhet. Detta gäller även de standardiserade metoderna. Miljö- och byggnämnden kan i egenskap av tillsynsmyndighet kräva att uppföljande mätningar av lågfrekvent buller ska göras samt ställa krav på att åtgärder ska vidtas om det inkommer klagomål på ljudnivåerna. Länsstyrelsen ställer normalt sett krav på högsta tillåtna bullernivåer i tillståndsvillkoren.

Detta torde innebära att området Ekesbo - Häggarpet - Sjögared inte heller ska komma i anspråk i kommande översiktsplan gällande vindkraft.

Kommentar: *Planen ändras inte i alla av yttrandets avseenden. Utifrån de kriterier som används i planen bedöms inte vindkraftsområdet Sjögared som olämpligt. Området plockas heller inte bort av någon annan anledning inför antagande.*

För att boende och markägare i Liared ska kunna känna tillit och framtidstro efterlyser vi en skyndsam korrigerings av vindkraftsplanen inför översiktsplanen för Ulricehamn 2040.

Naturligtvis kan vi bistå er med ytterligare dokumentation i ärendet om så önskas.

2.3.4 Nissans vattenråd

Nissans vattenråd har beretts möjlighet att yttra sig över granskningsförslag och samtliga tillhörande handlingar gällande ny översiktsplan för Ulricehamns kommun. Vattenrådets styrelse har beslutat avstå att lämna yttrande i ärendet.

Kommentar: *Noteras.*

2.3.5 Skanova

TeliaSonera Skanova Access AB har inget att erinra i detta skede av planarbetet.

Skanova är den ledande leverantören av nät kapacitet för produkter inom bredband, mobiltelefoni och kabel-tv till teleoperatörer för dagen och framtidens slutkundtjänster i Sverige. Skanovas målbild är en effektiv telekommunikationsmarknad, präglad av öppenhet, konkurrens och minsta möjliga detaljreglering. Vi vill att så många som möjligt ska få ta del av de möjligheter – i form av tjänster - som en modern infrastruktur ger. En sådan marknad gynnar alla parter – grossister, operatörer och slutkunder.

Skanova önskar att i ett tidigt skede medverka i planarbetet, det vill säga när detaljplanarbete påbörjas för att få med befintliga ledningar i planeringsunderlaget. På så sätt kan oförutsedda hinder i planeringen som berör Skanovas nät undvikas för att få en smidigare och snabbare planprocess.

Kommentar: *Noteras.*

2.3.6 Vattenfall

Vattenfall Eldistribution AB, nedan Vattenfall Eldistribution, återkommer med svar på remiss ”Granskning Översiktsplan Samrådsredogörelse Ulricehamns Kommun 2017/647” och lämnar följande yttrande.

Vattenfall Eldistribution önskar att ni här skriver Vattenfall Eldistribution i framtagna planhandlingar för frågor som avser elnätanläggningar och Vattenfall Vindkraft för frågor som gäller vindkraftanläggningar för att förtydliga vilket av Vattenfalls bolag som avses.

Vattenfall Eldistribution noterar att kommunen tagit med Vattenfall Eldistributions önskemål som framförts i samband med samrådet i uppdaterade planhandlingar.

Vattenfall Eldistribution har inget ytterligare att tillföra i nuläget.

Kommentar: *Planen ändras genom ett förtydligande om vilket av Vattenfalls bolag som avses där så är lämpligt.*

2.4 Grannkommuner

2.4.1 Herrljunga kommun

Det inkomna yttrandet innefattar även sådant som inte utgör synpunkter på planförslaget, såsom information riktad till den egna organisationen. Av redaktionella skäl har yttrandet därför kortas ner i granskningsutlåtandet och enbart de delar som utgör synpunkter på översiktsplanen samt mark- och vattenanvändning redogörs för nedan.

Yttrande

Sammanfattande synpunkter

Utöver vad som framförts i samrådsyttrandet vill Herrljunga kommun förtydliga att om det blir aktuellt med vindkraftsutredningar i nära anslutning till kommungränsen mellan Herrljunga och Ulricehamn är Herrljunga kommun angelägna om en nära samverkan mellan kommunerna.

Kommentar: *Noteras.*

2.4.2 Borås stad

Kommunstyrelsens beslut

Att översända granskningsyttrande av ny översiktsplan för Ulricehamns kommun.

Kommentar: *Noteras.*

Ärendet i sin helhet

Kommunfullmäktige i Ulricehamns kommun tog 25 februari 2021 beslut om granskning av ny kommunövergripande översiktsplan med tillhörande miljökonsekvensbeskrivning (MKB). Ett första förslag av den nya översiktsplanen var ute på samråd mellan 9 mars och 20 april 2020. Kommunen presenterar nu ett bearbetat förslag i en granskning.

Borås Stad svarade på samrådet och alla synpunkter som lämnades under samrådet är bemötta i en samrådsredogörelse.

Borås Stad har inga synpunkter och vill härmed önska Ulricehamns kommun lycka till med det fortsatta arbetet och ser fram emot fortsatt gott samarbete.

Kommentar: *Noteras.*

2.4.3 Tranemo kommun

Tranemo kommun har tagit del av Ulricehamn kommuns översiktsplan, granskningsversion och ser positivt på förslaget.

Tranemo kommun lämnade synpunkter under samrådsförfarandet och har inga ytterligare synpunkter att tillägga men vill göra kommunen uppmärksam på att Tranemo kommun nu påbörjar processen med en ny översiktsplan samt en reviderad vindbruksplan och ser vikten av att kommunerna har samsyn gällande de mellankommunala värdefulla områdena Komosse och Torpa/Hofsnäs.

Kommentar: *Noteras.*

Tranemo, Ulricehamns och Gislaveds kommuner har i samverkan gått med i att medfinansiera till LONA-projektet för en cykel- och vandringsled mellan Lassalyckan och Isaberg, via Ljungsarp. Projektet har fått beviljat stöd genom LONA. I översiktsplanen finns inte sträckan utpekad för en vandrings- och cykelled.

Kommentar: *Planen kompletteras så att den leden som yttrandet avser syns i kartan för Fritid och friluftsliv.*

2.4.4 Jönköpings kommun

Jönköpings kommun har 2020-03-23 lämnat ett samrådssvar angående Översiktsplan Ulricehamn 2040. Översiktsplanen är nu på granskning mellan 8 mars och 16 maj 2021.

Jönköpings kommuns synpunkter i samband med samrådet har tagits tillvara i det fortsatta arbetet på ett tillfredsställande sätt.

Kommentar: *Noteras.*

2.5 Kommunal förvaltning i Ulricehamns kommun

2.5.1 Ulricehamns Energi AB

Inledning

- a. Under "Lokala styrdokument" och "Planeringsunderlag" nämns avfallsplanen som dokument i arbetet. Det bör förtydligas att det är "Regional avfallsplan" som avses.

Kommentar: *Planen kompletteras så att det framgår att det är Regional avfallsplan som avses. Ulricehamns Energi AB är med i arbetet med framtagande av översiktsplanen och ansvarar för att informationen om teknisk försörjning stämmer.*

Markanvändning

- a. Under "Teknisk försörjning- VA och avfall" (även under "7. Utforska kartan") anges att ett reningsverk finns på återvinningscentralen Övreskog. Detta bör tas bort eller förklaras tydligare vad som avses.

Kommentar: *Planen kompletteras så att det tydligare framgår vad som avses med detta reningsverk. Ulricehamns Energi AB är med i arbetet med framtagande av översiktsplanen och ansvarar för att informationen om teknisk försörjning stämmer.*

- b. Under "Teknisk försörjning- VA och avfall" och lagret "Avfallshantering generellt" står:

- i. "För insamling av förpackningar och returpapper gäller producentansvar [...]". Där kan vi stryka ordet "returpapper" då det kommer vara kommunens ansvar framöver.

Kommentar: *Planen ändras genom att "returpapper" tas bort från formuleringen. Ulricehamns Energi AB är med i arbetet med framtagande av översiktsplanen och ansvarar för att informationen om teknisk försörjning stämmer.*

- ii. "ny regional eller kommunal avfallsplan ska tas fram". En ny regional plan har tagits fram.

Kommentar: *Planen kompletteras så att det framgår att regional avfallsplan nu finns. Ulricehamns Energi AB är med i arbetet med framtagande av översiktsplanen och ansvarar för att informationen om teknisk försörjning stämmer.*

2.6 Övriga synpunkter

Här samlas de yttranden som inte bedöms rymmas inom ramen för översiktsplanen.

2.6.1 Privatperson 481

Vi har bott i X sedan 2004 och har nu i februari månad först fått vetskap om att det troligen kommer att byggas vindkraftverk på strax över 1000 meter från vår tomt. Vi har inte haft någon chans att yttra oss i ärendet och detta tycker vi är fruktansvärt fel. Hade vi haft en chans att överklaga denna plan i rimlig tid så hade vi definitivt gjort detta. Vi har ändå skickat in överklaganden men som hittills bara lett till avslag där man kör över oss både från Länsstyrelse och Eolus Vind. Vi har valt att bo som vi gör just på grund av att det alltid är så tyst och lugnt runt omkring oss med områden att vandra i och där vi lever ostört ihop med djur och natur. Vi vill alltså att ni politiker hjälper oss att få detta bygglov upphävt som dessutom inte ens baseras på de vindkraftverk som nu är tänkta att byggas.

Kommentar: *Planen ändras inte i detta avseende. Denna fråga behandlas inte som ett yttrande då det inte är en synpunkt på planens innehåll utan på ett specifikt ärende som inte hanteras i översiktsplanen.*

2.6.2 Privatperson 482

Trafik i Köttkulla samhälle:

Trottoarer längs med genomfartslederna, för att öka gångtrafikanternas säkerhet - särskilt med hänsyn till skolpendlande barn och ungdomar. Lämpliga anordningar för att säkerställa att hastigheten hålls inom de lagliga gränserna, samt att tillbörligt företräde ges gående vid övergångsställen (t.ex. upphöjda övergångsställen).

Kommentar: *Planen ändras inte i detta avseende. Denna fråga behandlas inte som ett yttrande då det inte är en synpunkt på planens innehåll eller berör en fråga som ryms inom ramen för en översiktsplan.*

2.6.3 Privatperson 483

Varför inte bygga ny högstadieskola vid Hester. Där byggs just nu ett nytt bostadsområde och nya barnfamiljer flyttar in. Även ett generationsskifte med fler barnfamiljer i villaområdena däromkring. Det finns även en nybyggd förskola där. Så varför inte planera för att högstadieskola även där.

Kommentar: *Planen ändras inte i detta avseende eftersom det avser en fråga som inte hanteras inom ramen för översiktsplanen utan är ett separat uppdrag.*

2.6.4 Privatperson 484

Önskar sänkt hastighet på grusvägen från Fästeredssund till Sjörröd, förbi golfbanan. Hårt trafikerad väg sommartid ihop med hästtrafikanter, golfare och branta kurvor bådär för olycksrisk.

Kommentar: *Planen ändras inte i detta avseende. Denna fråga behandlas inte som ett yttrande då det inte är en synpunkt på planens innehåll eller berör en fråga som ryms inom ramen för en översiktsplan.*